Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 1. juuli 2024
(OR. en)

Institutsioonidevaheline dokument: 2024/0161(NLE)

11800/24
ADD 1

ECOFIN 812
UEM 222
FIN 642
CADREFIN 120

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	1. juuli 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 288 final
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega muudetakse 28. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10686/21 INIT; ST 10686/21 ADD 1) Küprose taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 288 final.

Lisatud: COM(2024) 288 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 1.7.2024
COM(2024) 288 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse 28. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10686/21 INIT; ST 10686/21 ADD 1) Küprose taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

LISA

1. JAGU. TAASTE- JA VASTUPIDAVUSKAVAGA ETTE NÄHTUD REFORMID JA INVESTEERINGUD

1. Reformide ja investeeringute kirjeldus

A. KOMPONENT 1.1. VASTUPANUVÕIMELINE JA TÕHUS TERVISHOIUSÜSTEEM, TÕHUSAM KODANIKUKAITSE

Küprose taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse probleeme, mis on seotud kvaliteetsete tervishoiuteenuste üldise kättesaadavusega Küprosel ning kodanikukaitse üldise valmisoleku ja reageerimisega hädaolukorras. Selle komponendi eesmärk on tugevdada tervishoiusektori tõhusust, kättesaadavust ja üldist vastupanuvõimet, toetades hiljuti kasutusele võetud riiklikku tervishoiusüsteemi mitmesuguste sekkumiste kaudu. Nende hulka kuuluvad i) tervishoiutaristu ja -seadmete ajakohastamine ja digiteerimine, ii) e-tervishoiu teenuste tõhustamine, iii) osutatavate tervishoiuteenuste akrediteerimine, tõenditel põhinevate kliiniliste protokollide ja kvaliteediseire süsteemide kasutuselevõtmine ning iv) tervishoiutöötajate oskuste täiendamise võimalused. Lisaks on selle eesmärk tõhustada Küprose kodanikukaitsesüsteemi, luues kaasaegse riikliku hoiatussüsteemi.

Komponent käsitleb riigipõhiseid soovitusi tervise kohta (2020. aasta riigipõhine soovitus 1 ja 2019. aasta riigipõhine soovitus 3).

A.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C1.1R1): Riiklik kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise keskus

Reformi eesmärk on parandada tervishoiusüsteemi kvaliteeti ja jätkusuutlikkust.

Selleks luuakse riiklik kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise keskus. Ekspertide rühm koostöös tervishoiuministeeriumi ning kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise riikliku keskuse koordineerimiskomiteega töötab tihedas koostöös tervishoiutöötajate ja patsientidega välja tõenduspõhised kliinilised suunised, protokollid ja raviviisid kõigi tasandite ravi jaoks (esmane, teise ja kolmanda taseme tervishoid). Samuti töötatakse välja järelevalve- ja hindamisprotsessid, nagu kliinilised auditid, vastastikused eksperdihinnangud ja kontrollid. Lisaks töötatakse välja IT-süsteem, mis võimaldab kliiniliste standardite ja protokollide rakendamist ja järelevalvet ning sisaldab e-õppe platvormi.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 2 (C1.1R2): Seireplatvormi „Antibiootikumide tarvitamine ja tervishoid haiglates – kaasnevad infektsioonid“ kavandamine

Reformi eesmärk on toetada tervishoiusektori üleminekut digitehnoloogiale ning tugevdada tervishoiusüsteemi tõhusust ja vastupanuvõimet.

See hõlmab elektroonilise platvormi väljatöötamist haiglaapteekidest (nosokomiaalne antibiootikumitarbimine), mikrobioloogia laboritest (antimikroobne resistentsus) ja haiglatest (tervishoiuteenustega seotud nakkused) saadud andmete töötlemiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Investeering 1 (C1.1I1): Uued rajatised Küprose verevarude loomiseks ja uusima tehnoloogiaga kaasnevate seadmete hankimiseks

Investeeringu eesmärk on tõhustada tsentraalseid vereteenistusasutusi Küprosel.

See meede hõlmab uute rajatiste ehitamist Küprose vereteenistusasutuse jaoks ja uusimate tehnoloogiaga seotud seadmete hankimist. Ligikaudu 80 000 veretoodet (nt erütrotsüüdid, trombotsüüdid ja värske külmutatud plasma) peab olema võimalik jaotada kliiniliseks kasutamiseks kogu riigis. Uute rajatiste primaarenergianõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem, kui on kindlaks määratud liginullenergiahoone (NZEB) nõudes.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

Investeering 2 (C1.1I2): Küpros Innovatiivne rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) süsteem

Meetme eesmärk on luua Küprose innovaatilise rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) süsteemi gripi kontrollseire moodul, et toetada rahvatervise valdkonna asutusi tõenditel põhinevate otsuste tegemisel.

See hõlmab nii vajalike digitaalsete vahendite (nt tarkvara ja IKT-taristu) väljatöötamist kui ka tervishoiutöötajate ja tervishoiuministeeriumi töötajate oskuste täiendamist, et kasutada andmete kogumise ja andmete kogumise süsteemi. Vastavalt Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) suunistele salvestab Küprose innovatiivse rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi gripi kontrollseire (ISS) moodul epidemioloogilised andmed, mis annavad tervishoiuministeeriumile teavet võimalike epidemioloogiliste probleemide kohta. Tervishoiuministeerium määrab sentinelideks 30 arsti, kes sisestavad andmed Küprose uuendusliku rahvatervise IKT-süsteemi gripi kontrollseire (ISS) moodulisse.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 3 (C1.1I3): Meditsiiniseadmete ostmine/asendamine haiglates

Investeeringu eesmärk on võimaldada erahaiglatel lühikese aja jooksul investeerida oma meditsiiniseadmete moderniseerimisse, et parandada osutatavate tervishoiuteenuste kvaliteeti.

Meede hõlmab erahaiglate toetuskava meditsiiniseadmete ajakohastamiseks või asendamiseks. Rahastamistaotlusi hindab läbipaistvate valikukriteeriumide alusel spetsiaalne hindamiskomitee, mille nimetab tervishoiuminister.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 4 (C1.1I4): Avalik-õiguslike ja erahaiglate akrediteerimine

Selle investeeringu eesmärk on toetada haiglate akrediteerimist, võimaldades nende registreerimist riiklikus tervishoiusüsteemis (NHS) ja parandades osutatavate tervishoiuteenuste kvaliteedi tagamist.

See koosneb sponsorluskavast, mis hõlbustab haiglate akrediteerimist, kattes osa i) kuludest, mis tekivad era- ja avalik-õiguslikel haiglatel seoses välisekspertide akrediteerimisalaste nõustamisteenustega (sellega, kuidas teha vajalikke ettevalmistusi akrediteerimiseks) ja ii) rahvusvaheliselt tunnustatud asutuste võetavatest akrediteerimistasudest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 6 (C1.1I6): Üldiste piiriüleste e-tervishoiuteenuste kasutuselevõtt Küprosel

Meetme eesmärk on laiendada e-tervise teenuseid, et võimaldada patsiendi terviseteabe (eelkõige patsiendi koondandmete ja e-retseptide) piiriülest vahetamist, et sellest saaks osa turvalisest vastastikuse e-tervise võrgustikust ELis.

See hõlmab Küprose ja liidu liikmesriikide vahelise piiriülese andmevahetuse käivitamist e-tervise toimivate riiklike kontaktpunktidega, nagu e-retseptid, e-väljamaksed, patsientide kokkuvõtted ja täiendavad andmekogumid (muu hulgas saatekirjad, laboritulemused ja kuvamine), nagu on kokku lepitud e-tervise digiteenuste taristuga (eHDSI).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

Investeering 7 (C1.1I7): Üldsuse hoiatamise süsteem hädaabioperatsioonide toetamiseks SMSi kaudu

Investeeringu eesmärk on parandada Küprose kodanikukaitsesüsteemi, luues mobiilirakenduse abil kogu elanikkonnale suunatud kaasaegse üldsuse hoiatamise süsteemi, et suurendada avalikku julgeolekut, valmisolekut ja vastupidavust.

Meede seisneb kogu elanikkonnani jõudva üldsuse hoiatamise süsteemi käivitamises mobiilirakenduse või SMSi kaudu, et hoiatada tekkivatest või tekkivatest hädaolukordadest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

A.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
1	C1.1R1 Riiklik kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise keskus	Siht	Koostatud, auditeeritud ja vastastikused eksperdihinnangud kliiniliste protokollide kohta	–	Arv	0	50	4. kv	2024	Ekspertide rühm valmistab ette, auditeerib ja eksperdihinnangu annab vähemalt 50 kliinilist protokolli kõigi tasandite kohta, kusjuures protokollide põhitunnused on järgmised: • tõenditel põhineva meditsiini kliinilise tava soovitused, • rakendusjuhend, • auditikava.
2a	C1.1R1 Riiklik kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise keskus	Siht	Koostatud, auditeeritud ja vastastikused eksperdihinnangud kliiniliste protokollide kohta	–	Arv	50	90	4. kv	2025	Ekspertide rühm koostab, auditeerib ja eksperdihinnangu annab vähemalt 90 kliinilist protokolli kõigi ravitasandite kohta, kusjuures protokollide põhitunnused on järgmised: • tõenditel põhineva meditsiini kliinilise tava soovitused, • rakendusjuhend, • auditikava.
2b	C1.1R1 Riiklik kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise keskus	Eesmärk	IT-süsteemi, sealhulgas e-õppe platvormi arendamine on lõpule viidud ja süsteem toimib	IT-süsteemi paigaldamise ja toimimise lõpuleviimine	–	–	–	4. kv	2025	Töötatakse välja IT-süsteem, mis võimaldab rakendada ja jälgida kliinilisi standardeid ja protokolle ning e-õppe platvormi.
3	C1.1R2 Seireplatvormi „Antibiootikumi	Eesmärk	Tervishoiuasutuste loetelu vastuvõtmine	Tervishoiuasutuste loetelu vastuvõtmine	–	–	–	1. kv	2023	Tervishoiuasutuste loetelu vastuvõtmine Ajakava: 2023. aasta 1. kvartal

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	de tarvitamine ja tervishoid haiglates – kaasnevad infektsioonid“ kavandamine									Kirjeldus Tervishoiuministeeriumile antibiootikumide tarbimise ja tervishoiuteenustega seotud nakkuste kohta teavet andvate tervishoiuasutuste loetelu vastuvõtmine, mida jälgib tervishoiuministeerium.
4	C1.1R2 Seireplatvormi „Antibiootikumide tarvitamine ja tervishoid haiglates – kaasnevad infektsioonid“ kavandamine	Eesmärk	Elektrooniline platvorm, sealhulgas seiresüsteem, on täielikult töökorras	Elektrooniline platvorm on paigas ja töökorras	–	–	–	4. kv	2025	Elektrooniline platvorm haiglaapteekidest (nosokomiaalne antibiootikumitarbimine), mikrobioloogialaboritest (antimikroobne resistentsus) ja haiglatest (tervishoiuteenustega seotud nakkused) saadud andmete töötlemiseks peab olema täielikult toimiv (paigaldatakse kõikidesse kasutuskohtadesse ja sisestatakse tegelikke andmeid) ning selle tõhususe seiresüsteem peab olema paigas.
5	C1.1I1 Uued rajatised Küprose verevarude loomiseks ja uusima tehnoloogiaga kaasnevate seadmete hankimiseks	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine Küprose vereteenistusasutuse ehitamiseks	Lepingu allkirjastamine	–	–	–	3. kv	2022	Lepingu allkirjastamine väljavalitud pakkuja(te)ga (töövõtja(te)ga), kes valiti välja Küprose vereteenistusasutuse ehitamiseks korraldatud konkursi alusel.
6	C1.1I1 Uued rajatised Küprose verevarude loomiseks ja uusima tehnoloogiaga kaasnevate seadmete hankimiseks	Eesmärk	Uued vereteenistusasutused, sealhulgas kõik seadmed, on täielikult töökorras	Ehitamise lõpuleviimine ja tegevuse alustamine	–	–	–	2. kv	2025	Ehitatakse uued vereteenistusasutused ja need on täielikult töökorras ja Küprose vereteenistusasutuse käsutuses. Uute rajatiste primaarenergianõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem, kui on kindlaks määratud liginullenergiahoone (NZEB) nõudes. Uued asjakohased seadmed peavad olema töökorras ja olemasolevate seadmete üleviimine praeguse vereteenistusasutuse ruumidest uutesse rajatistesse peab olema lõpule viidud.

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
7	C1.1I2 Küpros Innovatiivne rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) süsteem	Eesmärk	Gripi kontrollseire (ISS)Süsteem	Täielikult toimiv süsteem	–	–		2. kv	2022	Küprose uuendusliku rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) süsteemi gripi kontrollseiresüsteemi moodul peab olema töökorras ja selle tõhusust kontrolliv süsteem peab olema paigas.
8	C1.1I2 Küpros Innovatiivne rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) süsteem	Siht	Kontrollkeskused sisestavad andmeid gripi kontrollseiresüsteemi moodulisse	–	Arv	0	30	4. kv	2025	Vastavalt Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) suunistele salvestab Küprose innovatiivse rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi gripi kontrollseiresüsteemi (ISS) moodul epidemioloogilised andmed, mille üldarstid sisestasid digitaalsesse veebiplatvormi, et teavitada tervishoiuministeeriumi võimalikest lisakuludest. Tervishoiuministeerium määrab kontrollpiloodiks vähemalt 30 arsti, kes sisestavad andmed Küprose innovatiivse rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemi ISS-moodulisse.
9	C1.1I3 Meditsiiniseadmete ostmine/asendamine haiglates	Siht	Finantstoetuse kavast kasu saanud tervishoiuasutused	–	Arv	0	10	4. kv	2023	Vähemalt kümme taotluse esitanud eri kategooriate tervishoiuasutust on saanud meditsiiniseadmete soetamise kava raames rahalist toetust.
10	C1.1I3 Meditsiiniseadmete ostmine/asendamine haiglates	Siht	Finantstoetuse kavast kasu saanud tervishoiuasutused	–	Arv	10	23	4. kv	2025	Vähemalt 23 taotluse esitanud eri kategooriate tervishoiuasutust on saanud meditsiiniseadmete soetamise kava raames rahalist toetust.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
11	C1.1I4 Avalik-õiguslike ja erahaiglate akrediteerimine	Siht	Akrediteeringuga seotud kulusid katvast kavast kasu saanud tervishoiuasutused	–	Arv	0	20	2. kv	2025	Akrediteeringu saamise süsteemist on toetatud vähemalt 20 erineva kategooria taotlejast tervishoiuasutust.
12	C1.1I4 Avalik-õiguslike ja erahaiglate akrediteerimine	Siht	Akrediteeringuga seotud kulusid katvast kavast kasu saanud tervishoiuasutused	–	Arv	20	45	2. kv	2026	Akrediteeringu saamise süsteemist on toetatud vähemalt 45 erineva kategooria taotlejast tervishoiuasutust.
13	C1.1I6 Üldiste piiriüleste e-tervishoiuteenuste kasutuselevõtt Küprosel	Eesmärk	Piiriüleste e-tervise teenuste IT-süsteemi analüüsi-, kavandamis- ja arendusetapi lõpuleviimine	IT-süsteemi analüüsi-, kavandamis- ja arendusetapi lõpuleviimine, nagu on ette nähtud avaliku sektori hankija tulemuste vastuvõtmise meeskonna vastavas aruandes	–	–	–	4. kv	2023	IT-süsteemi etapi analüüs, kavandamine ja arendamine viiakse lõpule. Tehnilised kirjeldused peavad sisaldama järgmist: a) teenuse asukoha ja suutlikkuse profiil/kogukonnaülene patsiendiotsingu profiil (et leida kogukonnad, kellel on patsiendi jaoks olulised terviseandmed ja patsiendi identifikaatorite tõlkimine kogukondades, kus on samad patsiendi andmed). b) avatud lähtekoodiga riikliku kontaktpunkti (OpenNCP) ajakohastamine, mis toetab eHDSI automaatset andmekogumist (EADC). c) patsiendi koondandmete ajakohastamine (PS-A), e-retsept (eP), e-väljastamine (eD), struktureerimata kliinilised dokumendid ja patsientide juurdepääs piiriülestele andmeteenustele, tuginedes e-tervise võrgustiku Wave 6 Clinical Document Architecture (W6 CDA) rakendussuunistele.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										d) Samuti luuakse uus teenus, mis võimaldab vahetada struktureeritud ja kodeeritud kliinilisi dokumente, mis võivad sisaldada meditsiinilisi kujutisi/pildistusaruandeid, tühjenemise aruandeid, laboritulemusi.
14	C1.I16 Üldiste piiriüleste e-tervishoiuteenuste kasutuselevõtt Küprosel	Eesmärk	Piiriülese tervishoiuandmete vahetuse täielik toimimine	Süsteemi heakskiitmine riikliku e-tervise ameti poolt	–	–	–	2. kv	2025	Küprose ja riikide vahelise piiriülese andmevahetuse täielik toimimine e-tervise riiklike operatiivsete kontaktpunktidega (nt e-retseptid, e-väljamaksed, Küprosega vahetatud patsientide kokkuvõtted) ning täiendavad andmekogumid (näiteks saatekirjad, laboritulemused ja pildistamine), nagu on kokku lepitud e-tervise digiteenuste taristuga.
15	C1.I17 Üldsuse hoiatamise süsteem hädaabioperatsioonide toetamiseks SMSi kaudu	Eesmärk	Äsja loodud üldsuse hoiatamise süsteem ja selle järelevalvesüsteem on täielikult toimivad	Tehniline komitee allkirjastab lõpliku süsteemi heakskiitmise ja tegevuse alustamise aruande üldsuse hoiatamise süsteemi jaoks	–	–	–	4. kv	2025	Üldsuse hoiatamise süsteem on toimiv ja olemas on jälgimissüsteem, mis mobiilse rakenduse ja/või SMSi kaudu jõuab kogu elanikkonnani. SMSide saatmise lõpp-punktide masinad peavad olema täielikult töökorras.

A.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 3 (C1.1R3): Tervishoiuteenuste osutamise ja hüvitamise raamistiku järkjärguline üleminek väärtuspõhistele mudelitele

Reformi eesmärk on võtta kasutusele väärtuspõhised tervishoiumudelid ja need järk-järgult kasutusele võtta, et täiendada praeguseid mahupõhiseid tervishoiumudeleid, parandada tervisenäitajaid ja piirata kulusid.

See hõlmab asjakohaste väärtuspõhiste mudelite ja algatuste väljatöötamist koos asjakohaste järelevalvemehhanismidega reformi edukuse mõõtmiseks ja jälgimiseks ning väärtuspõhiste mudelite kasutuselevõttu esmatasandi arstiabi ja statsionaarse ravi hüvitamisotsuses, nagu on sätestatud üldise tervishoiusüsteemi õigusaktides.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

Investeering 5 (C1.1I5): Küprose riiklike haiglate tugevdamine, ajakohastamine ja ajakohastamine

Investeeringu eesmärk on täiustada, ajakohastada ja/või ajakohastada Küprose riiklikke haiglaid, et võimaldada neil konkureerida võrdsetel alustel erasektoriga, parandades samal ajal tervishoiuteenuste kvaliteeti ja tervishoiutöötajate töötingimusi riiklikes haiglates.

See meede koosneb järgmistest meetmetest riigihaiglate täiustamiseks, ajakohastamiseks ja/või ajakohastamiseks: 1) Makariose lastehaigla tugevdamine, et pakkuda lastele täielikku ravi; 2) Paphose ja Limassoli haiglate hemodialüüsiüksuse ehitamine ja/või laiendamine; 3) vaimse tervise haigla ehitamine; 4) Limassoli üldhaigla tugevdamine; 5) Paphose üldhaigla tugevdamine; 6) invasiivse radioloogia üksuse, sealhulgas meditsiiniseadmete (näiteks angiograafiaüksuse) laiendamine; ning 7) COVID-19 üksuse ehitamine Famagusta haiglasse. Paphose haigla Haemodyalisisi üksuse, uue vaimse tervise haigla ja Makariose lastehaigla uue hoone primaarenergianõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoone nõudest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
16	C1.1R3 Tervishoiuteenuste osutamise ja hüvitamise raamistiku järkjärguline nihutamine väärtuspõhistele mudelitele.	Eesmärk	Esmatasandi arstiabi ja statsionaarse ravi puhul kajastatav väärtusepõhine hüvitamine	Kulude hüvitamise otsuses kajastuvad väärtuspõhised hüvitised	–	–	–	1. kv	2023	Iga-aastaseid hüvitamisotsuseid üldises tervishoiusüsteemis kohandatakse nii, et need hõlmaksid esmatasandi arstiabi ja statsionaarse ravi väärtuspõhist hüvitamist.
17	C1.1I5 Küprose riiklike haiglate tugevdamine, ajakohastamine ja parendamine	Siht	Meetmed riiklike haiglate tõhustamiseks, ehitamiseks ja/või ajakohastamiseks	–	Arv	0	4	2. kv	2024	Riiklike haiglate tõhustamiseks, ehitamiseks ja/või ajakohastamiseks rakendatakse vähemalt neli meedet. Paphose haigla Haemodyalisisi üksuse, uue vaimse tervise haigla ja Makariose lastehaigla uue hoone primaarenergianõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoone nõudest. Tööde lõppemist tõendatakse tehtud tööde kohta väljastatud tõendite ülevõtmisega.
18	C1.1I5 Küprose riiklike haiglate tugevdamine, ajakohastamine ja parendamine	Siht	Meetmed riiklike haiglate tõhustamiseks, ehitamiseks ja/või ajakohastamiseks	–	Arv	4	7	2. kv	2026	Riiklike haiglate tõhustamiseks, ehitamiseks ja/või ajakohastamiseks rakendatakse seitset meedet. Paphose haigla Haemodyalisisi üksuse, uue vaimse tervise haigla ja Makariose lastehaigla uue hoone primaarenergianõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoone nõudest. Tööde lõppemist tõendatakse lõpetatud tööde kohta väljastatud tõendite ülevõtmisega.

B. KOMPONENT 2.1. KLIIMANEUTRAALSUS, ENERGIATÕHUSUS JA TAASTUVENERGIA

Küprose taaste- ja vastupidavuskava selle komponendi eesmärk on tegeleda kliimamuutuste leevendamise probleemiga, aidates kaasa riigi üleminekule kliimaneutraalsusele.

Komponendi eesmärk on parandada keskkonnapoliitikat meetmete abil, mis on seotud keskkonnahoidliku maksustamisega, elektrituru avamisega ning taastuvenergia litsentsimise ja renoveerimisprojektide hõlbustamisega. Komponendi eesmärk on parandada hoonete ja muu taristu energiatõhusust ning toetada keskkonnahoidlikke investeeringuid VKEdesse, kodumajapidamistesse, laiemasse avalikku sektorisse ja valitsusvälistesse organisatsioonidesse. Selle komponendi eesmärk on ka energiaostuvõimetuse leevendamine ja Küprose energiaisolatsiooni vähendamine.

Selle komponendiga toetatakse 2019. ja 2020. aasta riigipõhiste soovituste elluviimist, milles soovitatakse keskenduda energiatõhususe ja taastuvenergiaga seotud investeerimis- ja investeerimispoliitikale (2019. aasta 4. erisoovitus ja 2020. aasta 3. riigipõhine soovitus).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete kirjeldust ja leevendavaid meetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevate tehniliste suunistega (2021/C58/01).

B.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C2.1R1): Roheline maksustamine

Meetme eesmärk on edendada üleminekut keskkonnaressursside tõhusamale kasutamisele, vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja suurendada taastuvenergia kasutamist.

Reform hõlmab seadusandlikke muudatusi, millega kehtestatakse süsinikdioksiidimaks kütustele, mida kasutatakse majandussektorites, mis ei kuulu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi. Reform hõlmab ka veemaksu järkjärgulist kehtestamist ning kodumajapidamisjäätmete ja prügilajäätmete maksu kehtestamist. Reformi eesmärk on anda konkreetne panus, et saavutada 2030. aastaks seatud kliima- ja energiaeesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja suurendada taastuva energia osakaalu. Õigusaktide muudatused põhinevad läbiviidava sõltumatu uuringu tulemustel.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Reform 2 (C2.1R2): Küprose põhivõrguettevõtja sõltumatus Küprose turgu valitsevast elektriametist

Meetme eesmärk on suurendada konkurentsi elektriturul, luues uutele investoritele tingimused osalemiseks elektrienergia tootmises, salvestamises, koondamises, tarbimiskajas ja tarnimises.

Reformi eesmärk on tagada Küprose põhivõrguettevõtja sõltumatus Küprose praegusest elektriametist juhtimis-, finants- ja personalijuhtimise osas. Meetmega hõlbustatakse ka tarnija vahetamist, mis eeldatavasti vähendab elektri hinda kodutarbijate ning äri- ja tööstustarbijate jaoks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2021.

Reform 3 (C2.1R3): Digitaalsed ühtsed kontaktpunktid, et lihtsustada taastuvenergiaprojekte, mis võimaldavad hoonetes energia renoveerimist, ja hõlbustada seda

Meetme eesmärk on edendada taastuvenergia projektide rakendamist, ühtlustades taastuvenergia projektide loamenetlust. Reformi eesmärk on ka hoonete energiatõhusamaks renoveerimise kiirendamine.

Reform hõlmab taastuvenergiaprojektide lubade andmise menetluse digiteerimist ning ühtse kontaktpunkti loomist hoonete energiatõhusamaks renoveerimiseks antava tehnilise ja rahalise toetuse jaoks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2022.

Reform 4 (C2.1R4): Energia salvestamise õigusraamistik

Meetme eesmärk on luua reguleeriv raamistik, et edendada hoidlate osalemist elektriturul.

Reform seisneb ülekande- ja jaotuseeskirjade ning kauplemis- ja arvelduseeskirjade muutmises, et võimaldada hoidlatel osaleda elektrienergia hulgimüügiturul. See peaks soodustama elektri tootmist taastuvatest energiaallikatest ning aitama kaasa elektrituru kui terviku tõhususele ja majanduslikule elujõulisusele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2021.

Investeering 1 (C2.1I1): Edendada investeeringuid energiatõhususse VKEdesse ja mittetulundusühendustesse

Meetme eesmärk on vähendada primaar- ja lõppenergia tarbimist ning CO_2 heidet VKEde ja mittetulundusorganisatsioonide omandis või kasutuses olevates hoonetes ja/või rajatistes.

Investeering seisneb hoonete renoveerimise ja tootmisprotsesside tõhustamise toetamises vähemalt 275 energiatõhususe projekti rakendamise kaudu. Toetuskavaga edendatakse ka energiaauditite läbiviimist, digitehnoloogia kasutuselevõttu ja taastuvate energiaallikate integreerimist. Investeeringu eesmärk on vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01) sätestatud leevendavaid samme. Eelkõige peegeldab kõnealuse meetme konkursikutse asjaolu, et biomassil töötavate katelde ostmine peab vastama direktiivi 2008/50/EÜ (välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta), taastuvenergia direktiivi (EL) 2018/2001 ja õhusaasteainete heitkoguseid käsitlevate asjakohaste riiklike õigusaktide sätetele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 2 (C2.1I2): Edendada taastuvenergiat ja individuaalseid energiatõhususe meetmeid eluruumides ning võidelda energiaostuvõimetuse vastu, sealhulgas vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades

Meetme eesmärk on soodustada taastuvate energiaallikate kasutamist ja energiasäästu suurtes vanades eluruumides ning toetada väikesemahulist energiatõhusamaks renoveerimist vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades, sealhulgas energiaostuvõimetud leibkonnad ja puuetega inimesed.

Investeering koosneb kahest allmeetmest: i) toetuskava taastuvenergia ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamiseks eluruumides ning ii) toetuskava vähekaitstud elektritarbijatega leibkondade, sealhulgas puuetega inimeste energiaostuvõimetuse vähendamiseks.

1. allmeede: taastuvate energiaallikate ja energiatõhususe meetmete edendamine elamutes

Investeering seisneb toetuste andmises vähemalt 16 200 eluruumile (sealhulgas haavatavate elektritarbijate kodumajapidamised) katuste soojusisolatsiooniks ja/või fotogalvaanilise süsteemi paigaldamiseks ja/või olemasoleva eluruumi päikeseküttesüsteemide paigaldamiseks või asendamiseks.

Investeeringuga vähendatakse primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.

2. allmeede: energiaostuvõimetuse probleemiga tegelemine puuetega inimestega majapidamistes

Investeering hõlmab tehnilise toe andmist vähemalt 270 puudega leibkonnale, et hõlbustada nende osalemist 1. allmeetme abikavas ja tõhusalt rakendada toetatud väikesemahulist energiatõhusamaks renoveerimist. Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 3 (C2.1I3): Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade ülemineku hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele

Meetme eesmärk on edendada taastuvate energiaallikate kasutamist ja energiasäästu kohalike omavalitsuste kasutatava suure hulga vana taristu abil ning luua Küprose maakogukondades säästva energia ja kliimamuutustega kohanemise investeerimisprojektide register.

Investeering koosneb kahest allmeetmest: i) julgustada kohalikke/laiemaid avaliku sektori asutusi kasutama taastuvaid energiaallikaid ja säästma energiat; ning ii) kohalike kogukondade kliimamuutuste leevendamisele ülemineku ja nendega kohanemise hõlbustamine.

1. allmeede: Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt

Allmeede seisneb toetuskava loomises, et toetada ulatuslikke energiatõhususe ja taastuvenergia meetmeid hoonetes, infrastruktuuris ja sotsiaaleluruumides, mis on suunatud kohalikele ja laiematele avaliku sektori asutustele.

Allmeetmega vähendatakse kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste primaarenergia tarbimist vähemalt 45 % aastas (11 250 MWh/a).

2. allmeede: Kohalike kogukondade kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele ülemineku hõlbustamine

Allmeede hõlmab tehnilise toe andmist kohalikele (kogukonna)nõukogudele säästva energia ja kliimakavade väljatöötamisel ning energia- ja kliimainvesteeringute rakendamisel, samuti toetuskava loomist, et toetada kliimamuutustega kohanemisse tehtavaid investeeringuid.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 4 (C2.1I4): Soodustada süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamist ettevõtetes

Meetme eesmärk on julgustada ettevõtjaid osalema CO_2 heite vähendamisele suunatud muutustes, alustades oma kasvuhoonegaaside heite mõõtmisest ning tegevuskavade koostamisest, et vähendada oma tegevuses ja/või tarneahelates tekkivat heidet (CO_2 heite vähendamise tegevuskavad).

Investeering seisneb toetuskava loomises, millega rahastatakse ettevõtjaid nende CO_2 heite vähendamise tegevuskava koostamiseks aastani 2030. Kava eesmärk on aidata ettevõtjatel mõõta, kontrollida ja jälgida oma ettevõtte(te) tegevusest tulenevat kasvuhoonegaaside heidet ning koostada kasvuhoonegaaside heite vähendamise tegevuskava, mis sisaldab teatavaid investeeringuid/meetmeid nende CO_2 heite vähendamiseks kuni 2030. aastani. Tagamaks, et meede on kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt" tehniliste suunistega (2021/C58/01), jäetakse toetatavatesse tegevuskavadesse lisatavatest investeeringutest/meetmetest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas selle järgnev kasutamine[1]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames toimuv tegevus, millega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[2]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[3] ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega[4] seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

Investeering 5 (C2.1I5): Üldkasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamine

Meetme eesmärk on hõlbustada valitud valitsushoonete, st tuletõrjerajatiste, koolide, Nikosia üldhaigla, veepuhastusjaamade ja pumbajaamade energia kaasajastamist ja energiatõhususe suurendamist.

Investeering koosneb kolmest allmeetmest: i) Tuletõrjeteenused ja koolid; ii) Nikosia üldhaigla; ning iii) võrguga ühendatud fotogalvaaniliste energiasüsteemide paigaldamine veepuhastusjaamadesse ja veepumpadesse.

1. allmeede: Tuletõrjeteenistuse omadused ja koolid

[1] Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt" kohaldamist käsitlevate tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

[2] Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole oluliselt väiksem asjaomastest võrdlusalustest, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

[3] Seda erandit ei kohaldata tegevusele, mis toimub käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete käitlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevatele jaamadele, kui käesoleva meetme kohase tegevuse eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohane tegevus ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda nende kasutusaega; selle kohta esitatakse tõendid jaama tasandil.

[4] Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohasele tegevusele olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise käitistes, kui sellise tegevuse eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja nende anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohane tegevus ei suurenda käitiste jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda nende kasutusaega; selle kohta esitatakse tõendid jaama tasandil.

Allmeede hõlmab energiauuenduste rakendamist 17 linna- ja maapiirkondade tuletõrjejaamas Küprosel, sealhulgas tuletõrjebrigaadi peakorteris. Allmeede hõlmab ka soojusisolatsiooni ja fotogalvaaniliste süsteemide paigaldamist vähemalt 405 kooli.

Investeeringu eesmärk on vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.

2. allmeede: Nikosia üldhaigla

Allmeede hõlmab Nikosia üldhaiglasse sellise fotogalvaanilise süsteemi sisseseadmist ja paigaldamist, mille koguvõimsus on 943 kW.

3. allmeede: Veepuhastusjaamad ja veepumbajaamad

Allmeede hõlmab võrguga ühendatud 2 MWp koguvõimsusega fotogalvaaniliste energiasüsteemide paigaldamist veepuhastusjaamadesse ja veepumpadesse.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 6 (C2.1I6): Taastuvenergia ja arukate võrkude katsetamise taristu ajakohastamine Küprose ülikoolis

Meetme eesmärk on ajakohastada Küprose ülikooli taastuvenergia ja arukate võrkude katsetamise taristut ning integreerida see taristu tulevasse arukasse võrku.

Investeering koosneb nutivõrkude seadmete tarnimisest, paigaldamisest, katsetamisest, kalibreerimisest, kasutuselevõtmisest ja heakskiitmisest, millele järgneb taristu lõplik integreerimine. Meede hõlmab ka töötajate suunamist ja koolitamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

Investeering 7 (C2.1I7): Aruka mõõtmistaristu (täiustatud mõõtmistaristu) jaotusvõrguettevõtja masspaigaldamine ja käitamine

Meetme eesmärk on hõlbustada arukate arvestite massilist kasutuselevõttu Küprosel.

Investeering seisneb 400 000 nutiarvesti tarnimises EAC-le ja 250 000 neist paigaldamises elektri lõpptarbijatele, sealhulgas füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 8 (C2.1I8): Kasvuhoonegaaside heitkoguste seire ja vähendamine põllumajanduses

Meetme eesmärk on tõhustada Küprose põllumajandusest pärinevate kasvuhoonegaaside heitkoguste seiret ja aidata kaasa nende vähendamisele.

Investeering seisneb põllumajanduse kasvuhoonegaaside heite seiresüsteemi loomises, mis annab andmeid tõhusamate leevendustavade rakendamiseks ja aitab kaasa põllumajanduse kasvuhoonegaaside heite 10 %-lisele vähendamisele 2025. aasta lõpuks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 9 (C2.1I9): Metsatulekahjude vastane kaitse

Meetme eesmärk on parandada Küprose asjaomaste ametiasutuste suutlikkust tulla toime tuleohuga ja tugevdada kaitset ohtude eest, millega kodanikud, taristu ja metsad kokku puutuvad.

Investeering seisneb tuletõrjelennukite, -sõidukite, -seadmete ning nendega seotud koolituse ja teeninduse ostmises meetme rakendamise ajaks. See hõlmab järgmiste sõidukite, masinate ja seadmete tarnimist: 75 sõidukit patrullimiseks metsakaitse eesmärgil ja töötajate üleviimiseks tulekahjude korral; 12 suurt tuletõrjeautot; 25 hädaolukorra-tuletõrjeautot; neli buldooserit tuletõrjetöödeks, mida on võimalik transportida veoautoga kiireks transportimiseks tulekahjude korral; neli maapealset buldooserit tuletõrjerajatiste ehitamiseks; kuus põllumajandustraktorit, mis on varustatud tuleohutusmeetmete rakendamiseks vajalike tööriistadega; neljarattalised ekskavaatorid/laadurid; kuus osapurustajat; neli laadijat (veokid) ja kuus veepaaki (veokid) tulekaitseks; üks tuletõrjelennuk.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 10 (C2.1I10): Turukorraldussüsteem, et hõlbustada elektrituru avamist konkurentsile

Meetme eesmärk on võtta kasutusele Küprose põhivõrguettevõtja turuhaldussüsteem, mis hõlbustaks elektrituru avamist konkurentsile.

Investeering seisneb Küprose elektrituru juhtimissüsteemi paigaldamises ja kasutuselevõtmises ning sellega seotud koolituses, mis hõlmab 100 % põhivõrguettevõtja töötajatest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

B.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19	C2.1R1 Roheline maksustamine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega kehtestatakse süsinikdioksii dimaks kütustele, veemaks ning kodumajapida miste ja prügilate jäätmete maks	Seadusesäte, mis viitab sellise seaduse jõustumisele, millega kehtestatakse süsinikdioksii dimaks kütustele, veemaks ning kodumajapida miste ja prügilate jäätmete maks	–	–	–	1. kv	2024	Selliste õigusaktide muudatuste jõustumine, mille eesmärk on anda konkreetne panus 2030. aastaks seatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi saavutamisse. Muudatused põhinevad sõltumatu uuringu tulemustel. Seadusega kehtestatakse eelkõige a) süsinikdioksiidimaks kütustele, mida kasutatakse majandussektorites, mis ei kuulu ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi, b) kehtestatakse järk-järgult veemaks, mis kajastab kõnealuse loodusvara nappust ja selle kasutamisest keskkonnale tulenevaid kulusid, ning c) kehtestatakse üleriigiline maks kodumajapidamiste ja prügilate jäätmetele.
20	C2.1R1 Roheline maksustamine	Eesmärk	Mõju hindamise aruanne, milles mõõdetakse reformi mõju keskkonnale ja majandusele	Mõju hindamise aruande avaldamine, millega mõõdetakse reformi mõju keskkonnale ja majandusele	–	–	–	2. kv	2026	Mõju hindamise aruanne, milles mõõdetakse reformi mõju keskkonnale ning majanduslikku mõju kodumajapidamistele ja ettevõtetele ning soovitatakse vajaduse korral teha täiendavaid maksumuudatusi.
21	C2.1R2 Küprose põhivõrguettev õtja sõltumatus Küprose turgu	Eesmärk	2021. aasta elektrituru reguleerimise seadus	Seadusesäte, mis viitab 2021. aasta elektrituru reguleerimise	–	–	–	4. kv	2021	2021. aasta elektrituru reguleerimise seaduse jõustumine, mis hõlbustab elektrituru avamist konkurentsile ja edendab taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu: a) saavutada Küprose põhivõrguettevõtja sõltumatus Küprose turgu valitsevast elektriametist

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	valitsevast elektriametist			seaduse jõustumisele						(EAC) (juhtimisautonoomia, põhivõrguettevõtjate töötajate rahaline sõltumatus ja sõltumatus), b) võtta vajalikud meetmed kodutarbijate ning äri- ja tööstustarbijate elektrikulude vähendamiseks ning c) luua tingimused läbipaistvuseks ja usalduseks, et motiveerida uusi investoreid elektri tootmisel ja tarnimisel.
22	C2.1R3 Digitaalsed ühtsed kontaktpunktid, et lihtsustada taastuvenergia projekte, mis võimaldavad hoonetes energia renoveerimist, ja hõlbustada seda	Eesmärk	Täielikult toimiv IT-platvorm	Täielikult toimiv IT-platvorm, mille on heaks kiitnud energeetika-, kaubandus- ja tööstusministerium	–	–	–	4. kv	2022	Täielikult toimiv IT-platvorm 1) taotlejale loa taotlemise haldusprotsessi läbipaistvaks suunamiseks kuni vastutava asutuse ühe või mitme otsuse vastuvõtmiseni, 2) taotlejale kogu vajaliku teabe andmiseks ja vajaduse korral teiste haldusasutuste kaasamiseks.
23	C2.1R4 Energia salvestamise õigusraamistik	Eesmärk	Ülekande- ja jaotuseeskirjade ning kauplemis- ja arvelduseeskirjade muutmine	Ülekande- ja jaotuseeskirjade ning kauplemis- ja arvelduseeskirjade muudatuste avaldamine Küprose energeetikasektorit reguleeriva asutuse veebisaidil	–	–	–	4. kv	2021	Ülekande- ja jaotuseeskirjade ning kauplemis- ja arvelduseeskirjade muudatuse jõustumine, millega nähakse ette vajalik õigusraamistik (turueeskirjad) ja tehnilised üksikasjad, mis võimaldavad hoidlatel: osaleb elektrienergia hulgimüügiturul, edendada majanduslikult elujõulise, tõhusa, ohutu ja tarbijatele suunatud elektrituru arengut, mille prioriteediks on elektri tootmine taastuvatest energiaallikatest.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
24	C2.1I1 Edendada investeeringuid energiatõhususse VKEdesse ja mittetulundusühendustesse	Eesmärk	Toetuskava energiatõhususe alaste investeeringute edendamiseks VKEdes, omavalitsustes, kogukondades ja laiemas avalikus sektoris	VKEdesse, omavalitsustesse, kogukondadesse ja laiemasse avalikku sektorisse tehtavate energiatõhususe investeeringute edendamise toetuskava konkursikutse avaldamine	–	–	–	4. kv	2021	Avaldada konkursikutse VKEdesse, omavalitsustesse, kogukondadesse ja laiemasse avalikku sektorisse tehtavate energiatõhususe investeeringute edendamise toetuskava kohta pärast riigiabi määruse kontrollimist, mida kohaldab riigiabi kontrolli volinik, ja ministrite nõukogu otsust kava eesmärkide heakskiitmise kohta. Investeeringu eesmärk on vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.
25	C2.1I1 Edendada investeeringuid energiatõhususse VKEdesse ja mittetulundusühendustesse	Siht	Üksused (VKEd, mittetulundusühendused), kes on rakendanud energiatõhususe meetmeid		Arv	0	125	4. kv	2024	Hoonete energiatõhususe sekkumiste (energiatõhususe meetmed) või nende tootmisprotsessidega seotud energiatõhususe meetmete kaudu on ellu viidud vähemalt 125 projekti (VKEde või mittetulundusorganisatsioonide poolt), eesmärgiga vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %. Valitud projektid peavad vastama tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
26	C2.1I1 Edendada investeeringuid energiatõhususse VKEdesse ja	Siht	Üksused (VKEd, mittetulundusühendused), kes on rakendanud energiatõhususe meetmeid		Arv	125	275	4. kv	2025	Hoonete energiatõhususe sekkumiste (energiatõhususe meetmed) või nende tootmisprotsessidega seotud energiatõhususe meetmete kaudu on ellu viidud vähemalt 275 projekti (VKEde või mittetulundusorganisatsioonide poolt), eesmärgiga vähendada primaarenergia

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	mittetulundusühendustesse									nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %. Valitud projektid peavad vastama tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
27	C2.1I2 Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades	Eesmärk	Esimene konkursikutse taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamiseks elamutes	Avaldati esimene konkursikutse	–	–	–	2. kv	2021	Esimene konkursikutse taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamiseks elamutes on avaldatud taastuvate energiaallikate ja energiakaitsefondi veebisaidil. Investeeringu eesmärk on vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.
28a	C2.1I2 Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu	Siht	Elamud ja vähekaitstud elektritarbijatega leibkonnad (sealhulgas puuetega inimesed), kes on parandanud oma energiatõhusust	–	Arv	0	8 500	4. kv	2023	Vähemalt 8 500 elamut ja 600 haavatava elektritarbijaga leibkonda (sealhulgas puuetega inimesed) on parandanud oma energiatõhusust tänu antud rahalisele toetusele ja kohandatud lahendustele (tugiteenused ja energianõustamine) puuetega inimestele, eesmärgiga vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades									
29a	C2.1I2 Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades	Siht	Elamud ja vähekaitstud elektritarbijatega leibkonnad (sealhulgas puuetega inimesed), kes on parandanud oma energiatõhusust	–	Arv	8 500	16 200	2. kv	2026	Vähemalt 16 200 eluruumi ja 1 600 vähekaitstud elektritarbijatega kodumajapidamist (sealhulgas puuetega inimesed) on parandanud oma energiatõhusust tänu antud rahalisele toetusele ja kohandatud lahendustele (tugiteenused ja energiaalane nõustamine), eesmärgiga vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.
30	C2.1I3 Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade ülemineku	Eesmärk	Esimene projektikonkurss kohalike omavalitsuste toetamiseks energiatõhususe meetmetes	Avaldada esimene konkursikutse	–	–	–	3. kv	2021	Esimene projektikonkurss kohalike omavalitsuste toetamiseks energiatõhususe meetmetes on avaldatud taastuvate energiaallikate ja energiakaitsefondi veebisaidil. Investeeringu eesmärk on vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele									
31a	C2.1I3 Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade ülemineku hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele	Siht	Kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringud, mis on parandanud nende energiatõhusust	–	MWh/aastas	0	3 600	4. kv	2024	Kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringud on tänu antud rahalisele toetusele parandanud nende energiatõhusust ja vähendanud primaarenergia tarbimist vähemalt 3 600 MWh võrra aastas.
32a	C2.1I3 Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade	Siht	Kohalike omavalitsuste investeeringud, mis on parandanud nende energiatõhusust	–	MWh/aastas	3600	11 250	2. kv	2026	Kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringud on tänu rahalisele toetusele parandanud nende energiatõhusust ja vähendanud primaarenergia tarbimist vähemalt 11 250 MWh võrra aastas.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	ülemineku hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele									
32c	C2.1I3 Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade ülemineku hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele	Siht	Toetuskava jätkusuutlike investeeringute toetamiseks kliimamuutustega kohanemiseks kohalikes (ühenduse)nõukogudes	Arv	–	0	27	2. kv	2026	Kliimamuutustega kohanemise investeeringute rakendamiseks on toetatud vähemalt 27 kohalikku kogukonda.
33	C2.1I4 Soodustada süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamist ettevõtetes	Siht	Ettevõtjad, kes on välja töötanud oma kasvuhoonegaaside heite vähendamise tegevuskavad	–	Arv	0	300	4. kv	2024	Vähemalt 300 ettevõtjat on tänu antud toetusele välja töötanud oma kasvuhoonegaaside heite vähendamise tegevuskavad. Koostatud tegevuskavad peavad olema kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nähes ette vastavuse asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.
35	C2.1I5	Siht	Koolidesse paigaldatud	–	Arv	0	405	1. kv	2022	Vähemalt 405 koolis paigaldatud soojusisolatsiooni- ja fotogalvaanilised

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	Üldkasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamine		soojusisolatsioon ja fotogalvaanilised süsteemid							süsteemid, mille eesmärk on vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.
36	C2.1I5 Üldkasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamine	Siht	Nikosia üldhaigla fotogalvaanika süsteemi paigaldamise ja paigaldamise lõpuleviimine	–	Arv	0	943	4. kv	2023	Nikosia üldhaigla koguvõimsusega 943 kW fotoelektrilise süsteemi paigaldamise ja paigaldamise lõpuleviimine.
37	C2.1I5 Üldkasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamine	Siht	Päikesepaneelide paigaldamise lõpuleviimine veepumbajaamades ja tuletõrjejaamades	–	Arv	0	2 200	4. kv	2025	Päikesepaneelide (koguvõimsusega 2 200 KW) paigaldamise lõpuleviimine veepumbajaamades ja tuletõrjejaamades.
38	C2.1I6 Taastuvenergia ja arukate võrkude katsetamise taristu ajakohastamine Küprose ülikoolis	Eesmärk	Elektrivõrgu nutivõrguks ajakohastamise seadmete paigaldamise lepingute allkirjastamine	Lepingute allkiri	–	–	–	4. kv	2023	Lepingute allkirjastamine elektrivõrgu arukaks võrguks ajakohastamiseks vajalike seadmete paigaldamiseks pärast edukat riigihankemenetlust.
39	C2.1I6 Taastuvenergia ja arukate võrkude katsetamise	Eesmärk	Nutivõrkude seadmete tarnimine, edukas paigaldamine	Väljastatud vastuvõtuakt	–	–	–	4. kv	2024	Arukate võrkude seadmete tarnimine, edukas paigaldamine, katsetamine, kalibreerimine, kasutuselevõtmine ja vastuvõtmine, millele järgneb taristu lõplik integreerimine.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	taristu ajakohastamine Küprose ülikoolis		ja vastuvõtmine							
40	C2.1I7 Aruka mõõtmistaristu (täiustatud mõõtmistaristu) jaotusvõrguette võtja masspaigaldam ine ja käitamine	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine arukate elektriarvestite taristu jaoks	Lepingu allkirjastamine	–	–	–	1. kv	2024	Aruka elektriarvestitaristu (vara, tarkvara ning tugi- ja muud teenused) lepingu allkirjastamine.
41	C2.1I7 Aruka mõõtmistaristu (täiustatud mõõtmistaristu) jaotusvõrguette võtja masspaigaldam ine ja käitamine	Siht	Arukate arvestite tarnimine ja paigaldamine	–	Arv	0	50 000 saadeti EAC-le 15 000 installeerit ud elektri lõpptarbija tele	3. kv	2024	Vähemalt 50 000 aruka elektriarvesti tarnimine ja vastuvõtmine EAC-le ning neist 15 000 paigaldamine elektri lõpptarbijatele, sealhulgas füüsilistele ja juriidilistele isikutele.
42	C2.1I7 Aruka mõõtmistaristu (täiustatud mõõtmistaristu) jaotusvõrguette võtja masspaigaldam	Siht	Arukate arvestite tarnimine ja paigaldamine	–	Arv	50 000 saadeti EAC-le 15 000 installeerit ud elektri lõpptarbija tele	40 0 000 EAC-le 250 000 installeerit ud elektri lõpptarbija tele	2. kv	2026	400 000 arukate elektriarvestite tarnimine ja vastuvõtmine EAC-le ning 250 000 neist paigaldamine elektri lõpptarbijatele, sealhulgas füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	ine ja käitamine									
43	C2.1I8 Kasvuhoonegaaside heitkoguste seire ja vähendamine põllumajandus es	Eesmärk	Põllumajandusest pärinevate kasvuhoonegaaside heitkoguste mõõtmiseks vajalike seireüksuste ostmine ja paigaldamine	Seadmete ja paigalduse heakskiitmine vastuvõtva komitee poolt	–	–	–	2. kv	2023	Autopargi ja alaliste seireüksuste ostmine ja paigaldamine, et mõõta põllumajandusest pärinevat kasvuhoonegaaside heidet eesmärgiga rakendada kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks asjakohaseid poliitikameetmeid.
44	C2.1I8 Kasvuhoonegaaside heitkoguste seire ja vähendamine põllumajandus es	Siht	Põllumajandus e kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine	–	% (protsent)	0	10	4. kv	2025	Saavutada põllumajanduse kasvuhoonegaaside heitkoguste 10 % vähendamine kasvuhoonegaaside heitkoguste seire ja kasvuhoonegaaside heitkoguste riiklike heitekoefitsientide arvutamise ning heitekoefitsientide rakendamise kaudu riigi kasvuhoonegaaside heitkoguste riikliku andmekogu kaudu. Põllumajanduslike muldade koguheite võrdlusväärtus on riigi riikliku inventuuriaruande põhjal 2019. aastal 122,8 kt CO_2-ekvivalenti.
45	C2.1I9 Metsatulekahjude vastane kaitse	Eesmärk	Kaheksa kokkuleppe / lepingu allkirjastamine, mis käsitlevad sõidukite, seadmete ja teenuste ostmist ning tulekustutusle nnukite	Kaheksa kokkuleppe / lepingu allkirjastamine	–	–	–	2. kv	2022	Kaheksa lepingu/lepingu allkirja allkirjastamine tarnijatega sõidukite, seadmete ja teenuste ostmiseks ning hanke väljakuulutamiseks tuletõrjelennukite ostmiseks, et aidata kaasa kliimamuutustega kohanemisele ja metsatulekahjude plahvatuse ja laienemise ohu vähendamisele ning tugevdada kaitset ohtude eest, millega kodanikud, taristud ja metsad võimalike tulekahjude eest kokku puutuvad.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			ostmiseks pakkumiskutse väljaandmist							
46	C2.1I9 Metsatulekahjude vastane kaitse	Eesmärk	Tuletõrjelennukite, -sõidukite ja -seadmete tarnimine	Tuletõrjelennukite, -sõidukite ja -seadmete tarnimiseks välja antud vastuvõtutunnistused	–	–	–	4. kv	2025	Tuletõrjelennukite, -sõidukite ja -seadmete tarnimine ja vastuvõtmine.
47	C2.1I9 Metsatulekahjude vastane kaitse	Eesmärk	Teenuste osutamine	Teenuste vastuvõtmise kinnitamiseks välja antud vastuvõtutõendid	–	–	–	2. kv	2026	Järgmiste teenuste osutamine: 1) tuletõrjeoperatsioonid ja piloodi tüübipädevuskoolitus, 2) metsakasvatustavad ja 3) teenused kolme mehitamata õhusõiduki jaoks – mehitamata õhusõidukid – droonid.
48	C2.1I10 Turukorraldussüsteem, et hõlbustada elektrituru avamist konkurentsile	Eesmärk	Turukorralduse süsteemi lõpuleviimine, paigaldamine ja kasutuselevõtmine ning töötajate koolitamine	Turukorralduse süsteemi lõpliku heakskiidu tunnistuse väljaandmine ja töötajate koolituse läbimise kontrollimine	–	–	–	1. kv	2023	Küprose elektrituru turukorralduse süsteemi valmimine, paigaldamine ja kasutuselevõtmine ning põhivõrguettevõtja töötajate koolitamine väljaehitatud infosüsteemi ja sellega seotud käitamisprotseduuride alal.

B.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering 11 (C2.1I11) Energiaisolatsiooni lõpetamine – ühist huvi pakkuv projekt „EuroAsia võrkudevaheline ühendus“

Meetme eesmärk on tagada varustuskindlus ja konkurentsivõimelisemad elektri hulgimüügihinnad ning võimaldada puhtamatest energiaallikatest, eelkõige taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri suuremat kasutamist, ühendades Küprose elektrivõrgu ELi mandriosa süsteemiga.

Investeering seisneb Küprose ja Kreeka vahelise ühishuviprojekti 3.10.2 (mis hõlmab 1 000 MW alalisvoolumuundurjaama Küprosel ning sellega seotud taristut Küprosel ja Kreetal) lõpuleviimises ja kasutuselevõtmises, mis on ühendatud 898 km kõrgepingealalisvoolu merekaablite kaudu, mille võimsus on 1 000 MW. See peaks olema osa laiemast investeeringust, millega ehitatakse piiriülene võrkudevaheline ühendus, mille kogupikkus Kreeta, Küprose ja Iisraeli vahel on 1 208 km. Projekti erinevaid osi rahastatakse eeldatavasti eri allikatest, nimelt taaste- ja vastupidavusrahastust, Euroopa ühendamise rahastust, Euroopa Investeerimispanga laenust, kommertslaenudest ja omakapitalist.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01) sätestatud leevendavaid samme. Eelkõige tuleb projekti rakendamisel nõuetekohaselt järgida merekeskkonna kaitsmisele suunatud leevendusmeetmeid, nagu on sätestatud keskkonnamõju hindamises ja ehitusloas. Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise käigus kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud DNSH tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

B.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (Reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
49	C2.1I11 Energiasüsteemide eraldatuse lõpetamine – ühist huvi pakkuv projekt „EuroAsia Interconnector“	Eesmärk	HVDC konverterijaama ehitustööde alustamine Kofinous ja maismaataristu ehitamine Küprosel	Kofinou konverterijaama ehitamise allkirjastatud leping	–	–	–	4. kv	2022	HVDC konverterijaama ehitustööde alustamine Kofinous ja maismaataristu ehitamine Küprosel pärast seda, kui on tagatud asjakohased rahastamisallikad väljaspool RRFi.
50	C2.1I11 Energiasüsteemide eraldatuse lõpetamine – ühist huvi pakkuv projekt „EuroAsia Interconnector“	Eesmärk	Konverterjaama ehituse lõpuleviimine	Konverterjaama ehitamise ülevõtmissertifikaadi väljaandmine	–	–	–	4. kv	2024	Konverterjaama ehituse lõpuleviimine, sealhulgas kõrgepinge- ja juhtimisseadmete paigaldamine
51	C2.1I11 Energiasüsteemide eraldatuse lõpetamine – ühist huvi pakkuv projekt „EuroAsia Interconnector“	Eesmärk	Küprose ja Kreeta (Kreeka) vahelise elektrivõrkude ühenduse valmis ja täielikult toimiv rajatis	Tulemuste vastuvõtmise meeskond kiidab projekti toimimise tõhususe heaks; võrkudevahelise ühenduse tegevuse alustamise avalik teadaanne	–	–	–	4. kv	2025	Küprose ja Kreeta (Kreeka) vahelise elektrivõrkude ühenduse valmis ja täielikult toimiv rajatis, mille eesmärk on: 1) teha lõpp Küprose kui ELi liikmesriigi energiaisolatsioonile ja 2) tagada energiavarustuse kindlus 3) saavutada riiklikus kliimakavas sätestatud riiklikud kliimaeesmärgid.

C. KOMPONENT 2.2. SÄÄSTEV TRANSPORT

Küprose taaste- ja vastupidavuskava selle osa eesmärk on edendada puhtamat, arukamat, ohutumat ja õiglasemat liikumiskeskkonda linnades, soodustades üleminekut eraautodelt säästvamatele transpordiliikidele, nagu ühistransport, jalgrattasõit, kõndimine, ning edendada heiteta või vähese heitega sõidukite kasutamist ja digisüsteemide kasutamist transpordisektoris.

Komponent käsitleb riigipõhiseid soovitusi säästvasse transporti investeerimise kohta (2019. aasta 4. erisoovitus ja 2020. aasta 3. erisoovitus).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete kirjeldust ja leevendavaid meetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevate tehniliste suunistega (2021/C58/01).

C.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C2.2R1): Aruka transpordisüsteemi loomine digitaalset kaksiktehnoloogiat kasutades

Meetme eesmärk on parandada tehnoloogilist taristut, võimaldada taristu paremat ja tõhusamat seiret ning võtta kasutusele selle arukad omadused.

Reform hõlmab aruka transpordisüsteemi väljatöötamist ja rakendamist, et parandada liikuvuse juhtimist linnapiirkondades ja Küprose TEN-T võrgus, muu hulgas parandades koostööd eri sidusrühmade vahel. Reform hõlmab 300 anduri tarnimist, paigaldamist ja ühendamist riikliku juurdepääsupunktiga. Need seadmed peaksid olema aluseks füüsilise liikuvuse võrkude digitaliseerimisele geograafilise infosüsteemi andmebaasis ja liikuvusteenuste integreerimisele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 2 (C2.2R2): Tagada koostalitlusvõimelise ja tõhusa elektrisõidukite laadimistaristu ja tõhusa elektrisõidukite laadimisturu õigusraamistik.

Meetme eesmärk on hõlbustada tõhusa elektromobiilsuse taristu loomist elektrisõidukite laadimiseks.

Reform seisneb elektrisõidukite laadimistaristut käsitlevate õigusaktide jõustumises. Reformi eesmärk on luua mehhanism i) elektrisõidukite laadimisturu rakendamiseks ja järelevalveks ning ii) andmeanalüüsi koordineerimiseks, et võimaldada tõhusat võrguseiret ning tagada vastavus riiklikele ja ELi õigusaktidele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2024.

Reform 3 (C2.2R3): Kõrvaldada järk-järgult kasutuselt kõige saastavamad sõidukid, eriti saastatud linnapiirkondades

Reformi eesmärk on luua õigusraamistik, et anda tõuge vana ja saastava veeremi asendamiseks ning stimuleerida säästvate pendelrände- ja liikuvuslahenduste kasutamist.

Reform hõlmab selliseid meetmeid nagu saastavate sõidukite väljajätmine peamistest valdkondadest, nagu heitevabad tsoonid, maksud sõidukite liikluse eest teatavates piirkondades ning elektrisõidukite kohustuslik kasutamine teatavates transporditoimingutes. Reformi toetatakse investeeringuga 3 (edendada elektrisõidukite, vähesaastavate sõidukite ja alternatiivsete transpordivahendite laialdast kasutamist).

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Investeering 1 (C2.2I1): Säästva linnaliikuvuse projektide ja juurdepääsetavust parandavate meetmete rakendamine

Meetmete eesmärk on luua vajalik infrastruktuur, et edendada linnaliikuvuskeskkonda keskkonnasõbralikumate võimalustega ning parandada Limassoli ja Larnaca linnakeskkonda ja liiklusohutust. Investeeringud hõlmavad ka meetmeid, millega parandatakse jalakäijate, jalgratturite ja puuetega inimeste juurdepääsu ja ohutut liikumist kõigis linnakeskustes.

Konkreetsemalt seisneb investeering jalgrattateede, bussiradade ja asjakohaste intelligentsete transpordisüsteemide seadmete (s.t aruka valgusfoorisüsteemi ja busside eelissüsteemi) kasutuselevõtmises ning jalgrattasaalide, bussipeatuste ja liiklusohutustingimuste parandamises valitud ristmikel. See hõlmab ka pargi & sõida, raudteejaamade ja asjakohaste arukate transpordisüsteemide seadmete loomist ning linnakeskuste olemasoleva teedevõrgu uuendamist (nt kõnniteed, jalakäijate, jalgratturite ja/või puudega inimeste piiriületuspunktid, hoiatussüsteemid nägemispuudega inimeste jaoks, jalgrattaparklad, jalgteed).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering 2 (C2.2I2): Elektritranspordi taristu loomine

Meetmete eesmärk on luua vajalik taristu, et hõlbustada üleminekut elektritranspordile ja aidata kaasa laadimispunktide kasutuselevõtule.

Investeering koosneb kolmest allmeetmest: i) avalikult juurdepääsetavate elektrisõidukite kiirlaadimisjaamade paigaldamine; ii) toetuskava üldkasutatavate laadimispunktide paigaldamiseks ettevõtjate ja kohalike omavalitsuste ruumidesse; ning iii) toetuskava elektrisõidukite laadimiseks taastuvatest energiaallikatest.

1. allmeede: üldkasutatavate elektrisõidukite kiirlaadimisjaamade paigaldamine

Investeering seisneb 10 kiirlaadimisjaama rajamises elektritranspordi edendamise näidisprojektina. See tagab elektrisõidukitele juurdepääsu kiirlaadimistaristule ja seetõttu peaks see aitama kõrvaldada tarbijate takistusi seoses elektrisõidukite autonoomiaga. 10 kiirlaadimisjaama paigutatakse üldkasutatavatesse kohtadesse, nagu haiglad, suured üldkasutatavad parkimiskohad või väljaspool avalikke teenuseid osutavad hooned (nt ministeeriumid või kohtud).

2. allmeede: toetuskava üldkasutatavate laadimispunktide paigaldamiseks ettevõtjate ja kohalike omavalitsuste ruumidesse;

Kavaga edendatakse laadimispunktide paigaldamist ettevõtetele või kohalikele omavalitsustele kuuluvatele üldkasutatavatele aladele.

3. allmeede: toetuskava elektrisõidukite maksustamiseks taastuvatest energiaallikatest

Kavaga nähakse ette rahalised stiimulid, et edendada elektromobiilsuse jaoks vajaliku taristu arendamist, eelkõige elektrisõidukite laadimise kaudu taastuvatest energiaallikatest. Toetuskava hõlmab fotogalvaaniliste süsteemide ja laadimisseadmete paigaldamist eraelektrisõidukite laadimiseks eluruumidesse ning kohalike/avaliku sektori asutuste rahastamist elektrisõidukite avalike laadimispunktide ehitamiseks. Eeldatakse, et avalikes laadimispunktides kasutatav elekter toodetakse suures osas taastuvatest energiaallikatest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 3 (C2.2I3): Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist

Meetme eesmärk on edendada elektrisõidukite, kergeveokite (st sõiduk, mis tekitab vähem kui 50 g CO_2 kilomeetri kohta), elektrijalgrataste ning avalike või mootorita transpordiliikide (nt buss, jalgratas) ostmist, kõrvaldades samal ajal järk-järgult kasutuselt vanemad saastavad sõidukid. Investeering peaks täiendama reformi 3 (kõige saastavamate sõidukite järkjärguline kasutuselt kõrvaldamine, eriti saastatud piirkondades).

Investeering koosneb kolmest allmeetmest: i) elektritranspordile ülemineku käimalükkamine valitsemissektoris ii) elektrisõidukite ostmise toetuskava; ning iii) kõige saastavamate sõidukite vanametalliks lammutamise kava koos stiimulitega mittesaastavate/vähese heitega liikuvusvõimaluste jaoks.

1. allmeede: elektritranspordile ülemineku käimalükkamine valitsemissektoris

Investeeringud hõlmavad meetmeid, mille eesmärk on käivitada valitsuse tavapärase sõidukipargi järkjärguline asendamine elektrisõidukitega ja edendada üleminekut elektritranspordile. See hõlmab 100 elektrisõiduki ostmist valitsemissektori vajadusteks ja asjaomaste laadimispunktide paigaldamist valitsemissektori ruumidesse.

Eeldatavasti on tegemist näidisprojektiga, mille eesmärk on edendada elektromobiilsust laiemale üldsusele.

2. allmeede: toetuskava elektrisõidukite ostmiseks

Kava raames pakutakse toetuse kaudu stiimuleid elektrisõidukite ostmiseks ja registreerimiseks ning elektrijalgrataste ostmiseks. See on otseselt seotud reformiga 3 „Eelkõige saastavate sõidukite järkjärguline kasutuselt kõrvaldamine, eriti saastatud linnapiirkondades“, mis on paralleelne, toetav ja täiendav meede.

3. allmeede: kõige saastavamate sõidukite vanametalliks lammutamise kava koos stiimulitega mittesaastavate/vähese heitega liikuvusvõimaluste jaoks

Kavaga stimuleeritakse autojuhte loobuma vanematest ja rohkem saastavatest sõidukitest vastutasuks alternatiivsete liikuvusvõimaluste eest, nagu kergsõiduki või elektrijalgratta ostmine ja/või tasuta iga-aastased bussipiletid. Vanemate sõidukite eemaldamine aitab eeldatavasti vähendada transpordist tulenevat kasvuhoonegaaside heidet ning leevendada selle mõju õhu-, vee-, pinnase- ja mürasaastele. Vanametalliks lammutatud sõidukid võetakse ringlusse litsentseeritud ringlussevõtjate poolt. Eelistatakse vanimaid vanametalliks lammutatavaid sõidukeid.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

C.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (Reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
52	C2.2R1 Aruka transpordisüsteemi loomine digitaalset kaksiktehnoloogiat kasutades	Siht	Vähemalt 150 anduri tarnimine ja paigaldamine	–	Arv	0	150	1. kv	2024	Vähemalt 150 liiklussensori varustamine, paigaldamine ja ühendamine riikliku juurdepääsupunktiga, et digiteerida võrgud ja toetada intelligentse transpordisüsteemi arendamist.
53	C2.2R1 Aruka transpordisüsteemi loomine digitaalset kaksiktehnoloogiat kasutades	Siht	Kokku 300 sensori tarnimine ja paigaldamine	–	Arv	150	300	4. kv	2025	Kokku 300 liiklussensori tarnimine, paigaldamine ja ühendamine riikliku juurdepääsupunktiga, et digiteerida võrgud ja toetada intelligentse transpordisüsteemi arendamist.
54	C2.2R2 Tagada koostalitlusvõimelise ja tõhusa elektrisõidukite laadimistaristu ja tõhusa elektrisõidukite laadimisturu õigusraamistik.	Eesmärk	Elektrisõidukite laadimispunkte käsitlevate õigusaktide jõustumine	Seadusesäte, mis viitab õigusakti jõustumisele	–	–	–	4. kv	2024	Elektrisõidukite laadimistaristut ja tõhusat elektrisõidukite laadimisturgu käsitlevate õigusaktide jõustumine. Reguleeriva raamistikuga edendatakse järgmist: 1) elektrisõidukite laadimisturu rakendamise ja järelevalve mehhanism; ning 2) andmete koordineeritud analüüs, mis võimaldab tõhusat võrguseiret ning riiklike ja ELi õigusaktide järgimise tagamist.
55	C2.2R3 Kõrvaldada järk-järgult kasutuselt kõige saastavamad sõidukid, eriti saastatud	Eesmärk	Kõige saastavamate sõidukite järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamisega seotud õigusaktide/hald	Õigusakti/haldusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele	–	–	–	4. kv	2023	Selliste õigusaktide/haldusaktide jõustumine, mis käsitlevad saastavate sõidukite väljajätmist peamistest valdkondadest/toimingutest. Seadusandlike/haldusaktidega luuakse õiguslik alus mootorsõidukite liiklusega seotud piiravate meetmete vastuvõtmise jõustamiseks eesmärgiga järk-järgult kõrvaldada kasutuselt kõige saastavamad sõidukid.

Järjekorranumber	Seotud meede (Reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	linnapiirkondades		usaktide jõustumine							
56	C2.2R3 Kõrvaldada järk-järgult kasutuselt kõige saastavamad sõidukid, eriti saastatud linnapiirkondades	Eesmärk	Vähemalt kahe saastavate sõidukite väljajätmisele suunatud meetme rakendamine	Kahe meetme rakendamine	–	–	–	4. kv	2025	Vähemalt kaks meedet on tõhusad, et jätta saastavad sõidukid välja peamistest valdkondadest/tegevustest, nagu heitevabad tsoonid, kohaldada sõidukite liikluse maksustamist teatavates piirkondades, kohaldada kohustuslikke meetmeid elektrisõidukite kasutamiseks teatavates transporditoimingutes või samaväärseid meetmeid.
57	C2.2I1 Säästva linnalise liikumiskeskkonna projektide ja juurdepääsetavust parandavate meetmete rakendamine	Eesmärk	Lepingute allkirjastamine säästva transporditaristu ja abirajatiste ehitamiseks	Sõlmitud lepingud	–	–	–	2. kv	2024	Lepingute allkirjastamine 1) jalgrattateede, bussiradade ja pargi & sõida jaamade ehitamiseks säästva linnaliikuvuskeskkonna projekti (SUMP) raames ja 2) säästva transpordiga seotud lisarajatiste, sealhulgas jalakäijate, jalgratturite ja/või puuetega inimeste jalgrattaparklate ja piiriületuspunktide rajamiseks.
58	C2.2I1 Säästva linnalise liikumiskeskkonna projektide ja juurdepääsetavust parandavate meetmete rakendamine	Siht	Vähemalt 52 km säästvate transporditeede ehitustööde lõpuleviimine	–	Arv	0	52	1. kv	2026	Ehitustööde lõpuleviimine vähemalt 52 km säästvatel transporditeedel, sealhulgas vähemalt 33 km jalgrattateedel, vähemalt 11 km bussiradadel ja vähemalt 8 km jalgteedel.
59	C2.2I1 Säästva linnalise liikumiskeskkonna projektide ja juurdepääsetavust parandavate	Siht	Vähemalt 644 säästva transpordiga seotud abirajatise ehitustööde lõpuleviimine	–	Arv	0	644	1. kv	2026	Vähemalt 644 säästva transpordiga seotud lisarajatise, sealhulgas vähemalt nelja parkla jaama, vähemalt 40 ülesõidukoha, vähemalt 300 kaldtee ja vähemalt 300 jalgrattaparkla sõlme ehitustööde lõpuleviimine.

Järjekorranumber	Seotud meede (Reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	meetmete rakendamine									
60	C2.2I2 Elektritranspordi taristu loomine	Siht	Vähemalt 330 laadimispunkti paigaldamine tänu antud toetusele	–	Arv	0	330	4. kv	2024	Toetuskava raames antud toetuse tõttu on avalikesse hoonetesse, kohalikesse omavalitsustesse, ettevõtetesse ja/või kodumajapidamistesse ostetud ja paigaldatud vähemalt 330 laadimispunkti.
61	C2.2I2 Elektritranspordi taristu loomine	Siht	Vähemalt 1 200 laadimispunkti paigaldamine tänu antud toetusele	–	Arv	330	1 200	2. kv	2026	Toetuskava raames antud toetuse tõttu on avalikesse hoonetesse, kohalikesse omavalitsustesse, ettevõtetesse ja/või kodumajapidamistesse ostetud ja paigaldatud vähemalt 1 200 laadimispunkti.
62a	C2.2I3 Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Elektrisõidukite ja elektrijalgrataste ostmine antud toetuse tõttu	–	Arv	0	1523	4. kv	2024	Toetuskava ja riigihangete raames antud toetuse tõttu on ostetud vähemalt 1523 M1-, M2-,3-, N-, L1e-L7e-kategooria elektrisõidukit ja jalgratast.
63a	C2.2I3 Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Elektrisõidukite ja elektrijalgrataste ostmine antud toetuse tõttu	–	Arv	1523	4 335	2. kv	2026	Toetuskava ja riigihangete raames antud toetuse tõttu on ostetud vähemalt 4 335 M1-, M2-,3-, N-, L1e-L7e-kategooria elektrisõidukit ja jalgratast.
64	C2.2I3 Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Suure heitega sõidukite lammutamine antud toetuse tõttu	–	Arv	0	1 000	4. kv	2024	Toetuskava raames antud toetuse tõttu on vähemalt 1 000 suure heitega sõidukit lammutatud ja asendatud elektrijalgratastega, iga-aastaste bussipiletitega ning heiteta või vähese heitega sõidukite või sõidukitega (alla 50 g CO_2/km).
65	C2.2I3 Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Suure heitega sõidukite lammutamine antud toetuse tõttu	–	Arv	1 000	1 950	2. kv	2026	Toetuskavaga antud toetuse tõttu lammutati vähemalt 1 950 suure heitega sõidukit, mis asendati elektrijalgrataste, aastabussipileti(te) ja vähese heitega sõidukitega (alla 50 g CO_2/km).

D. KOMPONENT 2.3. ARUKAS JA KESTLIK VEEMAJANDUS

Küprose taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse veemajanduse ebatõhusust. Selle komponendi eesmärk on tagada piisav ja katkematu varustatus kvaliteetse joogiveega, maksimeerides kanalisatsioonisüsteemide infrastruktuuri, kanalisatsiooni ja töödeldud heitvee taaskasutust põllumajanduses; veekao, tulu mittesaava vee ja põhjavee võtmise vähendamine, üleujutusvastase infrastruktuuri parandamine, tarbijatele osutatavate teenuste toimimise tõhustamine tehnoloogia arengu kaudu ning finantstehingute läbipaistvuse tagamine.

Komponent käsitleb riigipõhist soovitust veemajanduse kohta (2020. aasta riigipõhine soovitus nr 3 ja 2019. aasta riigipõhine soovitus nr 4).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete kirjeldust ja leevendavaid meetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevate tehniliste suunistega (2021/C58/01).

D.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C2.3R1): Veevarude majandamise reform

Meetme eesmärk on määratleda meetmed, millega kõrvaldatakse struktuursed puudused Küprose veevarude majandamises ning parandatakse selle tõhusust ja kestlikkust.

Reform seisneb kõrgetasemelise töörühma (edaspidi „töörühm“) loomises, mida juhib põllumajandus-, maaelu arengu ja keskkonnaministeerium ning milles osalevad siseministeeriumi, rahandusministeeriumi, Euroopa programmide, koordineerimise ja arengu peadirektoraadi ning kõigi vee- ja kanalisatsiooniametite esindajad, samuti kohalike omavalitsuste koordineerivad organid, et esindada kõiki sidusrühmi riigi veemajanduses. Töörühm toimib erinevate veemajandusasutuste vahelise koostöö organina ning kavandatavate investeeringute ja meetmete rakendamise koordineerimis- ja järelevalveorganina. Töörühm esitab tegevuskava koos vajalike regulatiivsete ja kohanemismeetmetega, mis tuleb rakendada järgmise 10–15 aasta jooksul. Soovitatud tegevuskava eesmärgid on i) suurendada tegevuse tõhusust piirkondliku vee- ja kanalisatsiooniametite, ii) mittetulusate veevarude vähendamise, iii) parandada veekasutust ja iv) tõhustada veearendusosakonna taristute ohutust ja säästvat käitamist. Töörühm koordineerib ja jälgib tegevuskava rakendamist ning annab asjaomastele veemajandusasutustele vajalikku tehnilist abi reformimeetmete ja komponendis sisalduvate investeeringute elluviimiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2025.

Investeering 1 (C2.3I1): Choirokitia-Famagusta konveieri asendamine

Meetme eesmärk on suurendada veevarustuse kindlust täiustatud konveiertaristu abil, mille puhul on suurendatud peamiste veeallikate (nt veepuhastusjaamad) ja tarbimispiirkondade vahelise kanali läbilaskevõimet. Investeeringuga aidatakse ka minimeerida veekadu ja tõrgete tekkimist, parandada vee kvaliteeti, segades soolatustatud ja puhastatud vett enne lõpptarbijani jõudmist, ning saavutada energiasääst vee pumpamise vähendamise kaudu.

Meede seisneb olemasoleva veekonveieri asendamises. Projekt hõlmab topograafilisi uuringuid ja keskkonnamõju hindamist. Pärast eespool nimetatud esialgseid samme ja vajalike lubade väljastamist määrab veearendusamet ehitustööd töövõtjale, kes valitakse ehitustööde teostamiseks riigihankemenetluse teel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 2 (C2.3I2): Veepuhastusjaamad: ajakohastamine vee kvaliteedi parandamiseks

Meetme eesmärk on parandada vee kvaliteeti, vähendada energiatarbimist ja joogivee tootmise kulusid, piirates vee magestamise vajadust, ning vähendada häireid veevarustuses ja -jaotuses.

Meede hõlmab Limassoli, Asprokremmose, Tersefanou, Kornose ja Kannaviou veepuhastusjaamade renoveerimist. See hõlmab nende viie veepuhastusjaama olemasoleva kloorimistaristu asendamist, Limassoli, Asprokremmose ja Tersefanou veepuhastusjaamade aktiivsöe poleerimisseadmete paigaldamist, Asprokremmose veepuhastusjaama võimsuse suurendamist 10 000 m^3 võrra päevas ning seire- ja kontrollisüsteemi ja selle automatiseerimissüsteemi ajakohastamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 3 (C2.3I3): Veearendusosakonna infrastruktuuri integreeritud seire- ja kontrollijuhtimissüsteem

Meetme eesmärk on parandada veeressursside majandamise tõhusust ja suurendada pädevate asutuste tegevussuutlikkust. Meetme eesmärk on vähendada äritegevuse katkemise ohtu, kindlustades eri süsteemid küber- ja füüsiliste rünnakute vastu, vähendada energiatarbimist ja kasvuhoonegaaside heidet tõhususe suurendamise teel, vähendada mittetulusat vett niisutamisel, parandades taristut ja seiresuutlikkust, ning vähendada saastumise juhtumite suurt riski ja pikaajaliste põuajuhtumite mõju, hallates hoolikalt veevarusid ja prognooside tegemist.

Meede seisneb integreeritud platvormi loomises, mis koosneb mitmest allsüsteemist, millest igaüks käsitleb peamisi probleeme, sealhulgas veekvaliteeti, üleujutuste ohjamist, veenõudluse juhtimist ja vee jaotamist niisutamiseks, energiatõhusust ning küber- ja füüsilist julgeolekut. Meetmete rakendamine hõlmab järgmist: i) 500 hüdraulilise ja kvaliteedianduri paigaldamine kõikidesse järvedesse, reservuaaridesse, jõgedesse ja veetranspordivõrku kuni kogukondade tasandini; ii) energiaarvestite paigaldamine, et jälgida pumbajaamade energiatarbimist, mis edastatakse ja salvestatakse andmebaasis; iii) tarkvaraplatvorm, mis on ühendatud intelligentse analüüsi ja meetoditega, et aidata kaasa otsustusprotsessile seoses vee tootmisega eri allikatest (magestamine ja vee puhastamine veehoidlatest), võttes arvesse veevarustuse kindlust, veetootmise kulusid eri süsteemides ja põuaprognoose. Lisaks käsitletakse meetmega küber- ja füüsilise julgeolekuga seotud probleeme IKT-süsteemide kaitse tõhustamise vahendite abil. Projekti rakendatakse järgmiste meetmete jada kaudu: üksikasjalik nõuete analüüs spetsialiseerunud konsultantide abiga; seadmete hankimine ja paigaldamine; ning IT-allsüsteemide rakendamine, hindamine ja kasutuselevõtmine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 4 (C2.3I4): Arukad vee- ja kanalisatsioonivõrgud

Meetme eesmärk on suurendada tegevus- ja energiatõhusust Larnaca kanalisatsiooni- ja kanalisatsiooniameti, Larnaca veeameti ja Limassoli veeameti digiteerimise kaudu, eelkõige ajakohastades organisatsioonide tegevust ja teenuseid ning integreerides praegu kasutatavad IT-süsteemid pilveteenuste raames toimivasse ühtsesse süsteemi.

Meede koosneb reast arukatest ja digitaalsetest uuendustest kõigis kolmes organisatsioonis: i) Larnaca kanalisatsiooni- ja kanalisatsiooniamet võtab meetmeid, et vähendada Larnaca reoveepuhasti energiatarbimist päikese- ja biogaasilahenduste abil. ii) Samuti paigaldatakse arukad arvestid, sensorid ja süsteemid hüdroloogilise tasakaalu salvestamiseks, et võimaldada vigastatud torujuhtmete õigeaegset avastamist ja patogeenide seiret. ii) Larnaca veeamet paigaldab oma jaotusvõrkudesse vee kvaliteedi- ja rõhuandurid ning seega eeldatakse, et vähemalt 50 % tavapärastest tarbijaarvestitest asendatakse arukate arvestitega. Lisaks töötab ta välja digitaalse mõlemale poolele suunatud otsuste tegemise tugivahendi ja andmepanga. Need süsteemid peavad koguma teavet paigaldatud anduritelt, arukatelt veearvestitelt ja olemasolevatelt süsteemidelt, mida kombineeritakse, et täpselt hinnata veevoolu, -rõhku ja -kvaliteeti sündmuste õigeaegseks avastamiseks. iii) Limassoli veeamet asendab tavapärased tarbijaarvestid automatiseeritud arukate arvestitega ning paigaldab infrastruktuuri seireks ja uuenduslike klienditeenuste arendamiseks rõhu- ja kvaliteediandurid, näiteks varajase hoiatuse lekke korral. Lisaks peaks ta kavandama kohandatud tarkvara, mis integreerib kõik tema toimingud, ja toetama andmepõhist otsuste tegemist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 5 (C2.3I5): Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed

Meetme eesmärk on leevendada üleujutusriski maandamise kaudu üleujutustest tulenevat negatiivset mõju inimeste tervisele, keskkonnale, kultuuriobjektidele ja sissetulekule. Rakendatavatest meetmetest tulenev erieesmärk on vähendada nii põllumajandus- kui ka linnapiirkondades äärmuslikest äravooludest tingitud erosiooni.

Meede koosneb mitmest üleujutuste ja vee kogumise meetmest. Meede koosneb reast üleujutusvastastest ja veekogumismeetmetest. i) Ehitustööd koondatakse kolme piirkonda, nimelt Livadiasse, Kladerisse ja Nikosia kesklinna järgmiselt: ii) Kladeri piirkonnas ehitab Ypsonase omavalitsus 4 600 meetri pikkuse täieliku vihmavee kogumisvõrgustiku, et katta ala, mis lõpeb 35 absorptsioonivälja ga. iii) Nikosias on Nikosia omavalitsus juba valinud kaheksa piirkonda, kus ehitatakse täielik kanalisatsioonisüsteem. Tööd hõlmavad tänavate ja kõnniteede taastamist ning vihmaveevõrgu laiendamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 6 (C2.3I6): Suurendada Nikosia ja Larnaca piirkondade veega kindlustatust

Meetme eesmärk on suurendada vee piisavust Nikosia ja Larnaca veeametite vajaduste rahuldamiseks.

Meetmega nähakse ette kolme uue põlvkonna Glass Lined Steel (GLS) veehoidla ehitamine Nikosiapiirkonnas kokku 26 000 m^3 ulatuses ja 10 000 m^3veehoidla ehitamine Larnacas Klavdias.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

Investeering 8 (C2.3I8) Mere ökosüsteemi kaitsmine naftareostusest tulenevate ohtude eest

Meetme eesmärk on kaitsta mereökosüsteeme kalandus- ja mereuuringute osakonna tegevussuutlikkuse suurendamise kaudu, et reageerida kiiresti, asjakohaselt ja tõhusalt naftareostusest merereostuseni viivatele juhtumitele.

Meede seisneb kolme reostustõrjelaeva ostmises, mille puhul on võimalik kasutada autonoomseid naftakogumistoiminguid millest kaks tegutsevad kalda lähedal ja suuremad avamerel, ning kahe autonoomse naftadispergendist õhupihustusüksuse ostmises.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

D.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
66	C2.3R1 Veevarude majandamise reform	Eesmärk	Veevarude majandamise tegevuskava vastuvõtmine	Tegevuskava avaldamine põllumajandus-, maaelu arengu ja keskkonnaministeeriumi veebisaidil	–	–	–	2. kv	2025	Veevarude majandamise tegevuskava vastuvõtmine koos regulatiivsete ja kohanemismeetmetega. Soovitatud tegevuskava eesmärgid on järgmised: 1) aidata ühendada piirkondlikke vee- ja kanalisatsiooniameteid, 2) vähendada mittetulusat vett 3), parandada veekasutust ja 4) tõhustada veearendusosakonna taristute ohutust ja säästvat käitamist.
67	C2.3I1 Choirokitia-Famagusta konveieri asendamine	Eesmärk	Hankedokumentide koostamine ja pakkumiskutsete väljastamine	Avaldatud pakkumismenetlus konveierliinide asendamiseks	–	–	–	3. kv	2023	Pakkumisdokumentide ettevalmistamine ja pakkumismenetluse väljakuulutamine pärast Choirokitia-Famagusta konveieri väljavahetamise üksikasjalikku kavandamist, sealhulgas koguste loendamine kogusemõõtja, topograafia, lubade, muude tehniliste ja keskkonnauuringute ja litsentside alusel. Lõpule viidud keskkonnamõju hindamine, mille aluseks on projektiseadus (127(I)/2018)/riigihankemenetlused (seadus 73(I)/2016).
68	C2.3I1 Choirokitia-Famagusta konveieri asendamine	Siht	20 km kogupikkusega uue torujuhtme paigaldamine		Arv	0	20	2. kv	2026	Uue 20 km kogupikkusega torujuhtme ehitamise ja paigaldamise lõpuleviimine ning seadmete käitamine. Tehtud tööd kontrollib kvalifitseeritud inseneribüroo.
69a	C2.3I2 Veepuhastusjaamad: ajakohastamine vee	Eesmärk	Tersefanousse, Asprokremmosse ja Limassoli veepuhastusjaamadesse	Projektiinseneri väljastatud tõendid kõigi kolme lepingu kohta	–	–	–	1. kv	2024	Aktiivsöe poleerimisseadmete paigaldamise tööde lõpuleviimine a) Tersefanou reoveepuhastivõimsus30 000 m^3 päevas;

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	kvaliteedi parandamiseks		aktiivsöe poleerimissead mete paigaldamise tööde lõpuleviimine							b) Asprokremmose veepuhastusjaamavõimsus30 000 m^3 päevas; ning c) Limassoli veepuhastusjaamavõimsus20 000 m^3 päevas.
69b	C2.3I2 Veepuhastusja amad: ajakohastamin e vee kvaliteedi parandamiseks	Eesmärk	Viie WTP kloorimise taristu asendamise tööde lõpuleviimine	Tööde lõpuleviimine projektiinseneri poolt	–	–	–	1. kv	2025	Limassoli, Asprokremmose, Tersefanou, Kornose ja Kannaviou veepuhastusjaamade kloorimise infrastruktuuri asendamise tööde lõpuleviimine.
70	C2.3I2 Veepuhastusja amad: ajakohastamin e vee kvaliteedi parandamiseks	Siht	Asprokremmose veepuhastusjaa ma laiendustööde ja automatiseerimi ssüsteemi lõpuleviimine		Arv	0	10 000	4. kv	2025	Tööde lõpuleviimine Asprokremmose veepuhastusjaama võimsuse suurendamiseks 10 000 m^3 võrra päevas, sealhulgas seire- ja kontrollisüsteemi ning automatiseerimissüsteemi ajakohastamine.
71	C2.3I3 Veearendusos akonna infrastruktuuri integreeritud seire- ja kontrollijuhti missüsteem	Eesmärk	Vajaduste üksikasjaliku analüüsi ja süsteemi kavandamist käsitleva dokumendi valmimine	Vajaduste üksikasjaliku analüüsi ja süsteemi kavandamist käsitleva dokumendi heakskiitmine Veearendusosak onna	–	–	–	2. kv	2022	Vajaduste analüüsi ja süsteemi kavandamist käsitlevas dokumendis kirjeldatakse kõiki süsteemi aspekte, omadusi ja funktsioone, sealhulgas järgmist: kvaliteediandurid, tööandurid (nt vool, tase ja rõhk), energiaarvestid, sideseadmed, IT-seadmed (riistvara, tarkvara). Üksikasjaliku vajaduste analüüsi ja süsteemi kavandamisega

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				juhtkomitee poolt						määratakse kindlaks projekti jaoks vajalike seadmete täpne arv ja liik.
72	C2.3I3 Veearendusosakonna infrastruktuuri integreeritud seire- ja kontrollijuhtimissüsteem	Siht	Vähemalt 50 % seadmete tarnimine ja paigaldamine		% (protsent)	0	50	1. kv	2024	Tarnida ja paigaldada vähemalt 50 % üksuste koguarvust, mis on ette nähtud üksikasjalike nõuete analüüsi ja süsteemi kavandamisega (kvaliteediandurid, sideseadmed ja kvaliteedimõõturid).
73	C2.3I3 Veearendusosakonna infrastruktuuri integreeritud seire- ja kontrollijuhtimissüsteem	Eesmärk	Täielikult toimiva integreeritud seire- ja kontrollisüsteemi lõpuleviimine	Vee arengu osakonna projekti rakendusmeeskond ja vastutav ametnik kiidavad heaks kogu süsteemi toimimise ja toimimise	–	–	–	2. kv	2026	Ühtse seire- ja kontrollisüsteemi valmimine, mis hõlmab selle kontrollimist, kas süsteem suudab varakult avastada sündmusi, mis nõuavad vee arenguosakonna töötajate viivitamatut tegutsemist. Süsteem peab suutma reageerida teatavatele sündmustele automaatselt ning samal ajal hoiatama ettevõtjaid ja/või avalikkust. Süsteem peab suutma koguda ja analüüsida suurt hulka andmeid, mida võib kasutada prognoosimiseks ja otsuste tegemisel.
74a	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsioonivõrgud	Siht	Fotogalvaanikatarnimine ja paigaldamine Larnaca reoveepuhastisse		Arv	0	700	1. kv	2023	Vähemalt 700 kW võimsusega fotogalvaaniliste seadmete tarnimine ja paigaldamine Larnaca reoveepuhastisse.
74b	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsioonivõrgud	Siht	Biogaasiüksusetarnimine ja paigaldamine Larnaca reoveepuhastisse		Arv	0	90	2. kv	2026	Biogaasiseadme tarnimine ja paigaldamine Larnaca reoveepuhastisse, mille võimsus on vähemalt 90 KW.

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
75	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsiooni võrgud	Siht	Vähemalt 200 kvaliteedi- ja rõhuanduri tarnimine ja paigaldamine		Arv	0	200	4. kv	2024	Larnaca ja Limassoli veevõrkudesse vähemalt 200 kvaliteedi- ja rõhuanduri tarnimine ja paigaldamine.
76a	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsiooni võrgud	Siht	Vähemalt 100 000 aruka arvesti paigaldamine ja käitamine		Arv	0	100 000	2. kv	2026	Larnacas ja Limassolis on kasutusel vähemalt 100 000 arukat arvestit (edastavad tarbimisnäite) ja täies mahus arukas veearvestisüsteem, seiresüsteem ning paigaldatud ja toimivad juhtimis- ja tugisüsteemid.
76b	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsiooni võrgud	Siht	Digiühenduse otsuste tugivahendi ja andmepanga arendamine Larnacas ning kohandatud tarkvaralahenduse kavandamine Limassolis		Arv	0	2	2. kv	2026	Töötatakse välja digiühenduse otsuste tegemise tugivahend ja andmepank Larnacas ja see toimib; kavandatud on kohandatud tarkvaralahendus, mis ühendab kõik selle operatsioonid ja toetab andmepõhist otsuste tegemist Limassolis.
77a	C2.3I5 Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed	Eesmärk	Kuivendusvõrgu ehitustööde lõpuleviimine ning tänavate ja kõnniteede rekonstrueerimine Nikosia piirkondades	Projektijuhtimismeeskond kinnitab ehituse lõpetamist	–	–	–	4. kv	2022	Nicosia Agios Antoniose, Vanalinna, Likavitose ja Agioi Omologitesi piirkondade kuivendusvõrgustiku ehitamise lõpuleviimine ning tänavate ja kõnniteede rekonstrueerimine kogupikkusega umbes 6,5 km.
77b	C2.3I5 Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed	Eesmärk	Kuivendusvõrgu ehitustööde lõpuleviimine ning tänavate ja kõnniteede	Projektijuhtimismeeskond kinnitab ehituse lõpetamist	–	–	–	4. kv	2025	Kuivendusvõrgu ehitamise lõpuleviimine ning tänavate ja kõnniteede rekonstrueerimine ülejäänud neljas Palouriotissa, Trypiotis Agioi Omologites piirkonnas ja Nikosia linnas.

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			rekonstrueerimine Nikosia piirkondades							
78	C2.3I5 Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed	Eesmärk	Kladeri piirkonnas vihmavee kogumise ja ringlussevõtu süsteemi ehitustööde lõpuleviimine		–	–	–	2. kv	2024	Kladeri piirkonnas 4,5 km ulatuses kogu veekogumissüsteemi hõlmava vihmavee kogumise ja ringlussevõtu süsteemi ehituse lõpuleviimine.
79	C2.3I5 Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed	Eesmärk	Livadia üleujutuskanali ehitustööde lõpuleviimine	Projektijuhtimismeeskond kinnitab ehituse lõpetamist				4. kv	2025	Ligikaudu 30 000 m³ kogumahuga üleujutuskanali ehitustööde lõpuleviimine Livadias.
80	C2.3I6 Suurendada Nikosia ja Larnaca piirkondade veega kindlustatust	Siht	Kahe klaasvooderdusega terasmahuti ehituse lõpuleviimine		Arv	0	16 000	2. kv	2024	Kahe klaasvooderdatud terasmahuti ehitamise lõpuleviimine kogumahutavusega 16 000 m^3.
81	C2.3I6 Suurendada Nikosia ja Larnaca piirkondade veega kindlustatust	Siht	Kolme klaasvooderdusega terasmahuti ja 1 betooniveemahuti ehituse lõpuleviimine		Arv	16 000	36 000	2. kv	2025	Kolme klaasvooderdusega terasmahuti ja ühe betoonist veehoidla (kogumahuga 36 000 m³) ehituse lõpuleviimine.
84	C2.3I8 Mereökosüsteemi kaitsmine naftareostusest	Eesmärk	Tarnimine, kvaliteedikontroll, et kontrollida nende töö tõhusust ning	Ekspertide aruandlus ja kvaliteeditunnistuse väljaandmine	–	–	–	1. kv	2025	Tarnimine, kvaliteedikontroll, et kontrollida nende tõhusust ja kolme laeva vastuvõtmist (üks 25 m pikkune laev, mis tegutseb ligikaudu Küprose majandusvööndis, ja kaks 8-11 m pikkust

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	tulenevate ohtude eest		kolme laeva ja kahe õhust pritsimise süsteemi vastuvõtmist	laevade ja õhust pritsimise süsteemide toimimise tõhususe ja heakskiitmise kohta						laeva, mis töötavad rannikuvetes, ning kaks õhust pritsimise süsteemi).

E. KOMPONENT 3.1. UUS KASVUMUDEL JA MAJANDUSE MITMEKESISTAMINE

See komponent käsitleb Küprose majanduse probleeme seoses konkurentsivõime, tootlikkuse ja investeeringutega, samuti liigset tuginemist teatavatele majandussektoritele, nagu turism.

Komponendi eesmärk on aidata majandusel minna üle uuele majanduskasvu mudelile (Euroopa Säästva Ettevõtluse ja Kaubanduse Keskus), käsitledes valdkondlikke probleeme järgmiselt:

Primaarsektor: eesmärk on arendada välja konkurentsivõimeline põllumajandussektor, kasutades selleks eelkõige põllumajandustehnoloogiat ja tihedat koostööd ettevõtete, kõrgharidusasutuste ja uurimiskeskustega.

Teisene sektor: eesmärk on arendada välja konkurentsivõimeline kergetööstus, mis keskendub sellistele valdkondadele nagu roheline tehnoloogia ja põllumajandustehnoloogia.

Säästev turism: eesmärk on arendada välja tugev põllumajandusturism ja jätkusuutlik majutustaristu ning meelitada konkurentsivõimelisi ja mainekaid tervishoiuteenuseid kasutades ligi tervise- ja heaoluturiste.

Ringmajandus (põhitähelepanuga jäätmekäitlusele): eesmärk on aidata liikuda ringmajanduse suunas, kasutades paremini tooraineid, vähendades jäätmeid, suurendades teadlikkust säästvast arengust ja minnes üle taastuvenergiale, et leevendada kliimakriisi, kaitsta sotsiaalset heaolu ja ehitada üles vastupanuvõimeline majandus. Komponent aitab täita riigipõhist soovitust, mis on seotud investeeringute suunamisega rohe- ja digipöördele ning jäätmekäitlusele ja veemajandusele (2020. aasta 3. erisoovitus), investeerimisega seotud majanduspoliitika keskendamisega säästvale transpordile, keskkonnale ja keskkonnale, eelkõige jäätmekäitlusele ja veemajandusele (2019. aasta 4. erisoovitus).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete kirjeldust ja leevendavaid meetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevate tehniliste suunistega (2021/C58/01).

E.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Allkomponent 3.1.1. Vastupidav ja konkurentsivõimeline primaarsektor

Reform 1 (C3.1R1): Põllumajandustavade viimine 20. sajandist 21. sajandisse, investeerides riiklikku põllumajandustehnoloogia tippkeskusesse

Reformi eesmärk on tegeleda primaarsektori probleemidega, sealhulgas madala tootlikkuse ja tehnoloogiliste teadmiste puudumisega, luues keskse tegevusmudeli põllumajandusuuringute instituudi ja kõrgharidusasutuse(te) vahelise tugeva koostöö kaudu.

Reformi eesmärk on luua Küprose põllumajandusuuringute instituut riigi põllumajanduse, loomakasvatuse ja keskkonnakaitse tippkeskusena ning tugevdada koostööd Põllumajandusuuringute Instituudi ja kõrgharidusasutuse(te) vahel, et töötada välja uus õppekava.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2023.

Reform 2 (C3.1R2): Digiplatvorm kaubanduse ja teabe sümmeetria parandamiseks värskete toodete tarneahelas

Reformi eesmärk on tegeleda värskete toodete tarneahela pikaajaliste puudustega, eelkõige seoses jälgitavuse, turuhindade moonutuste ja teabe asümmeetriaga, mis nõrgendab tootjate positsiooni turul.

Reform koosneb uuest seadusest, mis käsitleb ebaausaid tavasid tehingute tegemisel kohalikul värskete toodete turul. Koostöö alustamiseks pakutakse tootjaorganisatsioonidele Küprose turu eripäradele kohandatud platvormi.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Reform 3 (C3.1R3): Küprose lamba- ja kitsepopulatsiooni geneetiline parandamine

Reformi eesmärk on suurendada primaarsektori tootlikkust ja jätkusuutlikkust põllumajandustehnoloogia edendamise ning lammaste ja kitsede täiustatud paljundamise ja genoomika parandamise kaudu, et optimeerida piimatoodete tootmist.

Reform hõlmab toetust lamba- ja kitsekasvatajatele, et uuendada nende põllumajanduslikus majapidamises peetavat arvestust, tootmisprotsesse, tootekvaliteedi hindamist ja osalemist riiklikult rahastatavas projektis AGRICYGEN, mis annab neile loomade geneetilise väärtuse kohta kõrgetasemelisi teadmisi ja suuniseid. See võimaldab põllumajandustootjatel teha teadlikke otsuseid loomade paljunemise kohta, et suurendada tootlikkust, eelkõige seoses piimatootmisega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Investeering 2 (C3.1I2): Küprose kohalike traditsiooniliste toiduainete/jookide olemasolevate isotoopandmebaaside täiustamine, arendades välja plokiahela platvormi, et tagada nende ehtsus

Meetme eesmärk on töötada välja mehhanism ja eesmärgipärane kontrollimetoodika nii Küprose toodete kui ka üldiselt Euroopa toidu autentimiseks, kasutades stabiilseid isotoopandmebaase, kasutades seega teadusuuringuid ja tehnoloogiat. Eelkõige töötatakse meetmega välja kontrollimetoodika vähemalt kolmes ehtsuse valdkonnas (piimatooted, mesi ja kanged alkohoolsed joogid), mida võltsimine ja pettus märkimisväärselt mõjutavad.

Investeering seisneb eksperditeadmiste võrgustiku loomises, mis teavitab reguleerimise ja tootmise sidusrühmi toidu ehtsusega seotud probleemidest, olemasolevatest andmekogumitest, olemasolevast metoodikast ning andmete ja teabe turvalisest jagamisest. Samuti töötab ta välja eesmärgipärase kontrolli metoodika vähemalt kolmes ehtsuse valdkonnas (piimatooted, mesi ja kanged alkohoolsed joogid), mida võltsimine ja pettus märkimisväärselt mõjutavad. Lisaks edendab ta „IsoDataBase“ väljundite teadmussiiret toiduainetööstuse, reguleerimise, jõustamise, teadusuuringute ja tarbijate sidusrühmadele ning loob konfigureeritava veebi- ja mobiilse ettevõtte ressursiplaneerimise, mis võib muuta paberipõhise tarneahela digitaalseks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

Investeering 3 (C3.1I3): Täiendada olemasolevat põllumajanduskogukonda ja muuta tulevane tööjõud professionaalsemaks, investeerides inimkapitali

Meetme eesmärk on põllumajandustootjate oskuste täiendamine teadmussiirde ja innovatsiooni edendamise kaudu. Sel viisil püütakse suutlikkuse suurendamise ja teadmussiirde kaudu edendada suurema potentsiaaliga konkurentsivõimelisemat põllumajandussektorit.

Investeering koosneb kümnest põllumajandussektori stipendiumist, millest igaüks on 10 000 eurot, et toetada sektori tulevase tööjõu arengut. Samuti toetatakse teadmiste ja innovatsiooni edasiandmist olemasoleva tööjõu seas, kasutades põllumajandusalaste teadmiste ja innovatsiooni süsteemi, mis on seotud akadeemiliste ringkondadega, vähendades lõhet ühelt poolt praktilise rakendamise ning teiselt poolt teadmiste, teaduse, kogemuste ja teadusuuringute vahel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Allkomponent 3.1.2. Innovatiivne ja konkurentsivõimeline teisene sektor

Investeering 5 (C3.1I5): Rahvusliku kaubandusliku identiteedi loomine ja traditsioonilise toote „halloumi“ edendamine

Meetme eesmärk on kehtestada Küprose toodetele kaubamärk, et edendada nende eksporti.

Investeering seisneb tegevuskavade väljatöötamises, mis põhinevad kahel uuringul: a) üks, mis käsitleb Küprose riikliku kaubandusliku identiteedi „Made in Cyprus“ loomist (kaubamärgid), keskendudes Küprose toodete ja teenuste kvaliteedile ja struktuuriomadustele koos saare traditsioonide ja ajaloo elementidega, ning b) uuring halloumi juustu strateegia rakendamiseks, et suurendada juustu kui autentse Küprose toote eripära ning kavandada reklaami- ja teadlikkuse tõstmise kampaania.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2022.

Investeering 6 (C3.1I6): Põllumajandustoodete tootmise ja kaubandusega tegelevate ettevõtete moderniseerimise ja digiteerimise kava

Meetme eesmärk on tugevdada põllumajandussektori vastupanuvõimet, edendada majandustegevuse mitmekesistamist ja lõppkokkuvõttes kiirendada jätkusuutlikku majanduskasvu. Meetme eesmärk on stimuleerida investeeringuid uutesse ettevõtetesse või olemasolevate ettevõtete tehnoloogiaarendusse, aidates neil seega tuua turule täiustatud tooteid, suurendada tootlikkust ja tugevdada oma kasvuväljavaateid, luua kohalikke töökohti ja luua alus kogu majanduse jätkusuutlikuks kasvuks.

Investeering seisneb sellise toetuskava kasutamises, millega antakse abi olemasolevatele ja äsja asutatud ettevõtetele, eelkõige VKEdele, kes tegelevad Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoodete töötlemise, turustamise ja arendamisega, välja arvatud vein, veiniäädikas ning kalanduse ja vesiviljelusega seotud tegevus. Kava aitab ettevõtjatel rahastada investeeringuid materiaalsesse või immateriaalsesse varasse, et moderniseerida ja parandada oma tootmisrajatisi, laiendada ja suurendada oma tootmisvõimsust, võtta kasutusele uusi tehnoloogiaid ja menetlusi ning arendada uusi või kvaliteetsemaid põllumajandustooteid. Rahastamine aitab ka ettevõtetel parandada oma digitaalset suutlikkust, aidates neil seeläbi oma protsesse parandada.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering 7 (C3.1I7): Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja/või energiatõhususe parandamise kava

Meetme eesmärk on aidata suurettevõtetel teha moderniseerimisega seotud kapitalikulutusi, mis peaksid võimaldama neil kasvada, muutuda konkurentsivõimelisemaks, luua töökohti ja aidata seeläbi kaasa riigi majandusarengule, sealhulgas energiatõhususe parandamisele.

Investeering seisneb kuni 7 000 000 EUR suuruses toetuskavas, mille eesmärk on arendada ja edendada olemasolevaid ja uusi suuri ettevõtteid peamiselt tootmissektoris. Toetuskavaga stimuleeritakse ettevõtteid jätkama oma tegevust ja tööhõivet ning tegema investeeringuid energiatõhususse.

Tagamaks, et meede vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevatele tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alt välja järgmine tegevus[5]: i) fossiilkütustega seotud tegevus,

[5] Selle meetme suhtes kohaldatakse ka kõiki meetme C2.1I4 tekstis esitatud joonealuseid märkusi.

sealhulgas selle järgnev kasutamine; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) tegevused, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Alakomponent 3.1.3. Jätkusuutlik, suure lisandväärtusega turismisektor

Investeering 8 (C3.1I8): Turismisektori lisandväärtuse suurendamine rõhuasetusega maa-, mägi- ja äärepoolsetel aladel

Investeeringu eesmärk on rikastada turismitoodet, meelitada ligi uusi turge, vähendades samal ajal hooajalisust ja parandades tehiskeskkonda maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades.

Investeering seisneb toetuse andmises kolmele ettevõtete kategooriale: 1) majutussektori VKEd, näiteks hotellid, renoveerimisprojektideks mõeldud maa-, mägi- ja äärepoolsed piirkonnad, 2) restoranid/tavernid või traditsioonilisi toiduaineid müüvad ettevõtted, mis lisatakse renoveerimistööde puhul märgisele „Küprose maitse“, ning 3) majutussektori VKEd, näiteks hotellid, et hõlmata meditsiinilisi ja abistatavaid eluruume.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 9 (C3.1I9): Ringmajanduse edendamine hotellides

Investeeringu eesmärk on hõlbustada hotellide ärimudeli üleviimist ringmajandusse või arendada ringmajandustooteid või -teenuseid.

Investeering koosneb diagnostikast, soovitustest, koolitusest ja juhendamisest ning sertifitseerimissoovituste rakendamise järelevalvest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering 10 (C3.1I10): Turismitoodete rikastamine maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades

Investeeringu eesmärk on toetada majandust maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades, arendades külastajatele pakutavaid tegevusi, näiteks õpikodasid, elavaid meeleavaldusi ja traditsioonilisi suveniire. Selle eesmärk on suurendada turismisektori mitmekesistamist, luua töökohti ja vähendada väljarännet.

Investeering koosneb i) 2 km pikkuse Aphrodite marsruudi lõpuleviimisest, mis ühendab piirkonna ajaloolisi, religioosseid ja keskkonnapunkte (näiteks loodusradasid) ja täiendab projekti „Authentic Experience Route“ loomist, ning ii) annab ettevõtetele ja kohalikele kogukondadele toetust era- ja avaliku sektori hoonete piiratud restaureerimiseks ning peamiselt nende kasutusotstarbe muutmiseks, et võtta vastu loome- ja tootmissektori mikro- ja väikeettevõtjaid, nagu kunstnikud, käsitööd ja traditsioonilised tooted.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Allkomponent 3.1.4. Ringmajandus

Reform 4 (C3.1R4): Ringmajanduse edendamine tööstuses

Meetme eesmärk on konkreetse tegevuskava rakendamise kaudu edendada riigi ringmajanduse mudelit. Tegevuskava sisaldab toetuskava, et edendada äriinvesteeringuid ringmajandusse ning sellised meetmeid nagu i) tarbijate ja äriringkondade teadlikkuse suurendamine ringmajanduse toodete kasust keskkonnale ning ringmajanduse pakutavatest tugevatest külgedest ja ärivõimalustest, ii) nõustamisteenuste osutamine seoses ettevõtluse diagnostika, ettevõtete juhendamise, töötajate koolitamise ja ringmajandusele ülemineku tegevuskava koostamisega ning iv) ringmajandusele ülemineku turuplatvormi jagamine, et ühendada materjalide pakkumine ja nõudlus, puhastus- ja jäätmesüsteemid;

Toetuskava on avatud VKEdele, kes soovivad minna üle ringluspõhisele tegevusmudelile. Toetused võivad ulatuda kuni 317 500 euroni iga toetusesaaja kohta, kattes kuni 60 % iga VKE investeerimiskuludest.

Tagamaks, et meede vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt" kohaldamist käsitlevatele tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alt välja järgmine tegevus[6]: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas selle järgnev kasutamine; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) tegevused, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Reform 5 (C3.1R5): Keskvalitsuse ja kohaliku omavalitsuse vahelise koordineerimisasutuse loomine

Meetme eesmärk on suurendada jäätmekäitlust jäätmetekke vältimise ja liigiti kogumise suunas, aidates nii kaasa ELi jäätmekäitlusdirektiivide järgimisele ja edendades ringmajandust. Reformiga nähakse ette mehhanism, millega toetatakse kohalikke omavalitsusi nii tehniliselt kui ka rahaliselt, aidatakse neil teha koostööd keskvalitsusega, luua eksperditeadmisi ja kasutada ära rahastamisvõimalusi jäätmekäitluse valdkonnas.

Reform seisneb keskvalitsuse ja kohaliku omavalitsuse vahelise koordineerimisasutuse loomises, mis edendab jäätmekäitlushierarhia ja jäätmekava raames toimuvat tegevust ning toetab kohalikke omavalitsusi selles kontekstis. Samuti osaleb ta uurimisprogrammides, toetab katseprogramme ning viib läbi koolitus- ja teavituskampaaniaid, mille eesmärk on jäätmetekke vältimine ja jäätmete sortimine, ning haldab jäätmekäitluse valdkonna programmide ja projektide andmebaasi.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2025.

Investeering 12 (C3.1I12): Jäätmekäitlus teel ringmajandusele

Meetme eesmärk on aidata tõhusalt suurendada jõupingutusi kuivate ringlussevõetavate materjalide ringlussevõtuks. Investeeringu eesmärk on aidata saavutada ringlussevõtu eesmärke, suurendada jäätmetekke vältimist kui kõige olulisemat viisi ressursitõhususe parandamiseks ja jäätmete keskkonnamõju vähendamiseks.

Investeering seisneb 50 rohelise kioski arendamises, rajamises, paigaldamises ja käitamises kuivade ringlussevõetavate materjalide jaoks, et aidata äärealadel asuvatel omavalitsustel parandada oma jäätmekäitlussüsteeme.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

[6] Selle meetme suhtes kohaldatakse ka kõiki meetme C2.1I4 tekstis esitatud joonealuseid märkusi.

E.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
85	C3.1R1 Põllumajandustavade viimine 20. sajandist 21. sajandisse, investeerides riiklikku põllumajandustehnoloogia tippkeskusesse	Eesmärk	Koostöö põllumajandusuuringute instituudi ja kõrgkooli(de) vahel vähemalt ühe MSc programmi puhul	Allkirjastatud koostöölepingu(te) jõustumine	–	–	–	4. kv	2022	Jõustub (jõustuvad) õiguslikult siduv(ad) dokument(id), millega nähakse ette koostöö vähemalt ühe MSc programmiga, millele on alla kirjutanud Põllumajandusuuringute Instituut ja kõrgharidusasutus(ed).
86	C3.1R1 Põllumajandustavade viimine 20. sajandist 21. sajandisse, investeerides riiklikku põllumajandustehnoloogia tippkeskusesse	Eesmärk	Magistrikraad põllumajanduse laiemas valdkonnas	Pädevate asutuste meediateavitus ja -suhtlus	–	–	–	2. kv	2023	Üliõpilaste registreerimine ja magistriõppe alustamine põllumajanduse laiemas valdkonnas.
87	C3.1R2 Digiplatvorm kaubanduse ja teabe sümmeetria parandamiseks värskete toodete tarneahelas	Eesmärk	Seadus, mis käsitleb ebaausaid tavasid kohaliku värskete toodete turu tehingutes	Seadusesäte, mis viitab uue seaduse jõustumisele, mis käsitleb ebaausaid tavasid kohaliku värskete toodete turul tehtavates tehingutes	–	–	–	2. kv	2022	Jõustub uus seadus, mis käsitleb ebaausaid kaubandustavasid kohaliku värske toodangu turu tehingutes, nagu lepingute ühepoolne ja tagasiulatuv muutmine, viimasel hetkel tehtud tühistamised, üle 30 päeva kestvad maksetähtajad, kahjustunud või müümata toodete eest maksmine ning muud põllumajandustoodete tootmis- ja turustamisahelas osalejaid mõjutavad meetmed.
88	C3.1R2 Digiplatvorm kaubanduse ja teabe sümmeetria parandamiseks	Eesmärk	Platvorm tehingute registreerimiseks kohalikul värskete toodete turul	Tootjaorganisatsioonidele kättesaadav platvorm ja pädevate asutuste	–	–	–	2. kv	2026	Tootjaorganisatsioonidele peab olema kättesaadav täielikult toimiv platvorm tehingute registreerimiseks kohalikul värskete toodete turul.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	värskete toodete tarneahelas			teavitamine selle kättesaadavusest						
89	C3.1R3 Küprose lamba- ja kitsepopulatsiooni geneetiline parandamine	Siht	Põllumajandusettevõtete arvestuse ajakohastamine ja põllumajandustootjate osalemine projektis AGRICYGEN	–	Arv	0	30	4. kv	2023	Vähemalt 30 põllumajandustootjat on ajakohastanud oma arvepidamist põllumajandusettevõttes, tootmisprotsesse ja tootekvaliteedi hindamist ning osalenud riiklikult rahastatud projektis AGRICYGEN.
90	C3.1R3 Küprose lamba- ja kitsepopulatsiooni geneetiline parandamine	Siht	Täiustatud registreerimis- ja genoomihindamismenetluste vastuvõtmine ning parimate tulemustega loomade valimine	–	Arv	0	20 000	2. kv	2026	Põllumajandustootjad on kasutusele võtnud täiustatud registreerimis- ja genoomihindamismenetlused ning valinud genoomianalüüside tulemuste põhjal välja kõige paremini toimivad loomad vähemalt 20 000 looma kohta.
93	C3.1I2 Küprose traditsiooniliste toodete isotoopandmebaasi täiustamine.	Eesmärk	Vedelikkromatograafia-isotoopide suhte massispektromeetria (LC-IRMS) seadmed	Allkirjastatud kinnitus, et seadmed vastavad hankedokumentides ja allkirjastatud lepingus kindlaksmääratud standardkvaliteedile ja kellaajale	–	–	–	4. kv	2021	Isotoopide iseloomustamiseks uute vedelikkromatograafia-isotoopide massispektromeetria (LC-IRMS) seadmete ostmine ja paigaldamine.
94	C3.1I2 Küprose traditsiooniliste toodete isotoopandmebaasi täiustamine.	Siht	Süsteemiga ühendatud kohalikud traditsioonilised toiduained/joogid	–	Arv	0	10	1. kv	2025	Integreeritud isotoopandmebaasid (vähemalt kümne traditsioonilise/kohaliku toidu/joogi kohta), mis on ühendatud plokiahela süsteemiga.
95	C3.1I3	Siht	Stipendiumid	–	Arv	0	5	4. kv	2022	Vähemalt viis stipendiumi, mida antakse gümnaasiumi lõpetanutele

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	Olemasolevate ja tulevaste põllumajandustootjate oskuste täiendamine									põllumajandusega seotud kraadiõppes koostöös põllumajandusministeeriumi, põllumajandusuuringute instituudi ja kohalike ülikoolidega.
97	C3.1I5 Rahvusliku kaubandusliku identiteedi loomine ja traditsioonilise toote „halloumi“ edendamine	Eesmärk	Tegevuskavad a) Küprosel valmistatud juustu ja b) halloumi juustu reklaamimiseks	Ministrite nõukogu otsuse ja tegevuskava avaldamine	–	–	–	1. kv	2022	Ministrite nõukogu võtab vastu tegevuskavad, mis hõlmavad järgmist: 1) aidata ettevõtetel edendada oma tooteid ja teenuseid kaubamärgi „made in Cyprus“ alusel, ja 2) halloumi juustu kui autentse Küprose toote eristusvõime suurendamine ning selle reklaami- ja teadlikkuse tõstmise kampaania kavandamine.
98	C3.1I6 Põllumajandustoodete tootmise ja kaubandusega tegelevate ettevõtete moderniseerimise ja digiteerimise kava	Siht	Toetused VKEdele, kes tegelevad põllumajandustoodetega kauplemise ja nende tootmisega	–	Arv	0	65	4. kv	2024	Toetuste andmine vähemalt 65-le väikesele ja keskmise suurusega ettevõtjale, kes tegelevad põllumajandustoodete tootmise ja nendega kauplemisega, nende ajakohastamiseks ja digiteerimiseks
99	C3.1I6 Põllumajandustoodete tootmise ja kaubandusega tegelevate ettevõtete moderniseerimise ja digiteerimise kava	Siht	Toetused VKEdele, kes tegelevad põllumajandustoodetega kauplemise ja nende tootmisega	–	Arv	65	176	1. kv	2026	Toetuste andmine vähemalt 176-le põllumajandustoodete tootmise ja turustamisega tegelevale VKE-le nende moderniseerimiseks ja digiteerimiseks
100	C3.1I7 Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja/või	Eesmärk	Suurettevõtete toetuskava algus	Konkursikutse avaldamine ministeeriumi veebisaidil	–	–	–	3. kv	2023	Pärast kava heakskiitmist ministrite nõukogus kuulutati välja projektikonkurss toetuste andmiseks suurettevõtjatele olemasoleva äritegevuse laiendamiseks investeeringute kaudu, mis parandavad tehnoloogilist taset, tootmisprotsessi ja

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	energiatõhususe parandamise kava									nende tootlikkust, ning teha investeeringuid, mis parandavad nende energiatõhusust. Tingimused, sealhulgas abikõlblikkuse kriteeriumid, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
101a	C3.1I7 Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja/või energiatõhususe parandamise kava	Siht	Toetused suurettevõtjatele	–	Arv	0	3	4. kv	2024	Toetuste andmine vähemalt kolmele suurettevõttele, peamiselt tootmissektoris, et laiendada olemasolevat äritegevust investeeringute kaudu, mis parandavad tehnoloogilist taset, tootmisprotsessi ja nende tootlikkust, ning parandada nende energiatõhusust. Kõik valitud projektid peavad vastama tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
102a	C3.1I7 Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja/või energiatõhususe parandamise kava	Siht	Toetused suurettevõtjatele	–	Arv	3	10	2. kv	2026	Toetuste andmine vähemalt kümnele suurettevõttele, peamiselt tootmissektoris, et laiendada olemasolevat äritegevust investeeringute kaudu, mis parandavad tehnoloogilist taset, tootmisprotsessi ja nende tootlikkust, ning parandada nende energiatõhusust. Kõik valitud projektid peavad vastama tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
103	C3.1I8 Turismisektori lisandväärtuse suurendamine rõhuasetusega maa-, mägi- ja äärepoolsetel aladel	Siht	Toetus VKEdele turismisektori edendamiseks	–	Arv	0	200	2. kv	2024	Toetused, mida antakse vähemalt 200 VKE-le, sealhulgas toidukäitlemisettevõtetele, restoranidele/tavernidele, mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, kes müüvad traditsioonilisi tooteid, renoveerimisse või renoveerimisse investeerimiseks.
104a	C3.1I8 Turismisektori lisandväärtuse suurendamine rõhuasetusega maa-, mägi- ja äärepoolsetel aladel	Siht	Toetus hotellidele turismisektori edendamiseks	–	Arv	0	57	2. kv	2026	Toetused, mida antakse vähemalt 57 hotellile ja muule turismiettevõttele maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades, et investeerida renoveerimisse või renoveerimisse, sealhulgas digitaalsetesse investeeringutesse.
104b	C3.1I8 Turismisektori lisandväärtuse suurendamine rõhuasetusega maa-, mägi- ja äärepoolsetel aladel	Siht	Toetused meditsiiniturismi edendamiseks	–	Arv	0	20	2. kv	2026	Toetused, mida antakse vähemalt 20 hotellile ja muule turismiasutusele, sealhulgas meditsiinilised ja abistavad eluruumid.
105	C3.1I9 Ringmajanduse edendamine hotellides	Siht	Ringmajanduse juhendamissüsteem	–	Arv	0	50	2. kv	2022	Vähemalt 50 hotelliga on sõlmitud koostöölepingud, et pakkuda kohandatud ärinõustamist ringmajanduse jaoks.
106	C3.1I9 Ringmajanduse edendamine hotellides	Siht	Ringmajanduse juhendamissüsteem	–	Arv	0	18	1. kv	2026	Vähemalt 18 hotelli on pärast auditit riiklike standardite kohaselt sertifitseeritud ringhotellidena.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
107	C3.1I10 Turismitoodete rikastamine maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades	Eesmärk	Aphrodite rada	Projektimeeskonna (hankija) allkirjastatud kinnitus projekti heakskiitmise kohta	–	–	–	4. kv	2024	Aphrodite raja lõpuleviimine, mis ühendab piirkonna ajaloolised, religioossed ja keskkonnaga seotud punktid (nt loodusrajad) 2 km pikkuse erimarsruudiga, suurendades keskkonnateadlikkust ja edendades bioloogilist mitmekesisust.
108	C3.1I10 Turismitoodete rikastamine maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades	Siht	Toetused ettevõtetele ja kohalikele kogukonnanõukogudele, et edendada mikro- ja väikeettevõtteid loome- ja tootmissektoris, nagu kunstnikud, käsitöö ja traditsioonilised tooted	–	Arv	0	150	4. kv	2025	Vähemalt 150 ettevõtet ja kohaliku kogukonna juhatust on renoveerinud, renoveerinud või visuaalselt uuendanud era- ja üldkasutatavaid hooneid/infrastruktuure maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades ning paigutanud need ümber mikro- ja väikeettevõtete majutamiseks loome- ja tootmissektoris, nagu kunstnikud, käsitöö ja traditsioonilised tooted.
109	C3.1R4 Ringmajanduse edendamine tööstuses	Eesmärk	Küprose ringmajanduse edendamise riikliku tegevuskava heakskiitmine	Ministrite nõukogu otsuse avaldamine riikliku tegevuskava heakskiitmiseks.	–	–	–	4. kv	2021	Küprose ringmajanduse edendamise riikliku tegevuskava heakskiitmine ministrite nõukogu poolt
110	C3.1R4 Ringmajanduse edendamine tööstuses	Siht	Finantsabi VKEdele, kes lähevad üle ringluspõhisele tegevusmudelile	–	Arv	0	40	2. kv	2026	Abi, mida antakse vähemalt 40 abikõlblikule VKE-le kooskõlas tehnilise juhendiga „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades erandite loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
111	C3.1R5 Keskvalitsuse ja kohaliku omavalitsuse vahelise koordineerimisasutuse loomine	Eesmärk	Keskvalitsuse ja kohalike omavalitsuste vahelist koordineerimist käsitlevad õigusaktid	Seadusesäte, mis viitab õigusakti jõustumisele	–	–	–	2. kv	2025	Jõustuvad õigusaktid, millega luuakse kesk- ja kohaliku omavalitsuse vaheline koordineerimisasutus. Koordineeriv asutus näeb ette mehhanismi jäätmekäitluse laiendamiseks, aitab kaasa ELi jäätmekäitlusdirektiivide järgimisele ja edendab ringmajandust.
112	C3.1I12 Jäätmekäitlus teel ringmajandusele	Eesmärk	Roheliste kioskite paigaldamise lepingu allkirjastamine	Lepingu allkirjastamine	–	–	–	3. kv	2023	Allkirjastatud leping vähemalt 50 rohelise kioski rajamiseks ja paigaldamiseks kuivade ringlussevõetavate materjalide jaoks.
115	C3.1I12 Jäätmekäitlus teel ringmajandusele	Siht	Keskkonnahoidlike kioskite paigaldamise ja töölerakendamise lõpuleviimine	–	Arv	0	50	4. kv	2025	Kuivringlussevõetavate keskkonnasõbralike kioskite paigaldamise, paigaldamise ja töölerakendamise lõpuleviimine.

E.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering 1 (C3.1I1): Merevesiviljeluse ühistaristu (sadama- ja maismaarajatised) ehitamine Pentakomo rannikualale

Meetme eesmärk on katta lünk, milleks on sadama- ja maismaataristu ebapiisavus selle tegevuse igapäevaste vajaduste rahuldamiseks, rahuldades nii olemasolevad kui ka tulevased vajadused, mis hõlmavad rohkem kui 70 % Küprosel tegutsevatest merevesiviljelusüksustest, eesmärgiga tagada kõnealuse sektori sujuv toimimine. Meetme eesmärk on säilitada vesiviljeluse elujõulisus, parandada selle konkurentsivõimet ja tagada selle edasine säästev areng ja laienemine, tugevdades primaarsektori vastupanuvõimet, konkurentsivõimet ja panust Küprose majanduse kestlikku arengusse.

Investeering seisneb Pentakomo piirkonnas merevesiviljeluse koostöötaristu ehitamises, mis on kavandatud spetsiaalselt avamere vesiviljelustegevuse (turvaliste teeninduslaevade sildumine, seadmete hooldusalad, ladustamisalad, peale- ja mahalaadimisalad ning tankla) vajaduste rahuldamiseks. See hõlmab vajalike ja asjakohaste maismaarajatistega väikese sadama ehitamist, mis suudab teenindada vähemalt 70 % Küprosel tegutsevatest merevesiviljelusüksustest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering 11 (C3.1I11): Küprose roheliste punktide võrgustiku täiustamine ja laiendamine ning kogumispunktide ja ringlussevõtukeskuste võrgustiku loomine

Meetme eesmärk on parandada tahkete jäätmete käitlemist, keskkonnakaitset ja rahvatervist. Selle eesmärk on vähendada kontrollimatut ja ebaseaduslikku jäätmete merre heitmist avalikes kohtades, suurendada materjalide taaskasutamise ja ringlussevõtu määra ning suurendada kasutajate teadlikkust säästvast arengust ja ringmajandusest.

Investeeringuga nähakse ette 14 rohelise punkti ehitamine vähemalt 50 500 m² suurusel alal, et teenindada kodanikke ja kohalikke omavalitsusi konkreetsete majapidamis- ja olmejäätmete voogude hoiustamisel. Lisaks uute rohepunktide loomisele nähakse investeeringutega ette ringlussevõtu keskuste võrgustiku ja kogumispunktide võrgustiku ehitamine, et anda maakogukondade kodanikele juurdepääs oma jäätmete kõrvaldamisele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

E.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
91	C3.1I1 Merevesiviljeluse ülesehitamine	Eesmärk	Koostööl põhineva merevesiviljelu se ülesehitamine	Lepingu allkirjastamine	–	–	–	1. kv	2023	Sellise koostööl põhineva spetsiaalselt vesiviljelustegevuseks kavandatud merevesiviljelustaristu (sadama- ja maismaarajatised) ehitamise lepingu allkirjastamine.
92	C3.1I1 Merevesiviljeluse ülesehitamine	Eesmärk	Toimiv merevesiviljelu se koostöötaristu	Väljaarendatud taristu tarnimist ja käitamist kinnitav sertifikaat	–	–	–	1. kv	2026	Täielikult toimiva/operatiivse koostööl põhineva merevesiviljeluse taristu (sadama- ja maismaarajatised) ülesehitamine, mis on kavandatud spetsiaalselt vesiviljeluseks ja katab vähemalt 70 % Küprosel tegutsevate merevesiviljelusüksuste vajadused.
116a	C3.1I11 Küprose roheliste punktide võrgustiku täiustamine ja laiendamine ning kogumispunktide ja ringlussevõtukeskuste võrgustiku loomine	Siht	Nelja rohelise punkti ehitamise, laiendamise ja töölerakendami se lõpuleviimine	–	Arv	0	4	3. kv	2024	Nelja rohelise punkti ehitamise, laiendamise ja käitamise lõpuleviimine kooskõlas riikliku rohelise punkti võrgustiku arendamise riikliku strateegiakavaga.
116b	C3.1I11 Küprose roheliste punktide võrgustiku täiustamine ja laiendamine ning kogumispunktide ja ringlussevõtukeskuste võrgustiku loomine	Eesmärk	Kogumispunkti de ja ringlussevõtu nurkade võrgustiku ehitamise lõpuleviimine ja töölerakendami ne		–	–	–	2. kv	2026	Kogumispunktide ja ringlussevõtu nurkade võrgustiku ehitamise lõpuleviimine ja tegevuse alustamine kooskõlas riikliku rohelise punkti võrgustiku arendamise riikliku strateegiakavaga ja mägikogukondade arendamise riikliku strateegilise kavaga
117	C3.1I11 Küprose roheliste punktide võrgustiku täiustamine	Siht	14 rohelise punkti ehitamise,	–	Arv	4	14	2. kv	2026	Neljateistkümne rohelise punkti ehitamise, laiendamise ja käitamise lõpuleviimine kooskõlas

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	ja laiendamine ning kogumispunktide ja ringlussevõtukeskuste võrgustiku loomine		laiendamise ja käitamise lõpuleviimine							riikliku rohelise punkti võrgustiku arendamise riikliku strateegiakavaga

F. KOMPONENT 3.2. TEADUSUURINGUTE JA INNOVATSIOONI EDENDAMINE

Küprose taaste- ja vastupidavuskavas käsitletakse probleeme, millega Küpros seisab silmitsi seoses teadus- ja arendustegevuse ökosüsteemiga, millel on majanduskasvus suhteliselt piiratud roll. Selle põhjuseks on peamiselt teaduse, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna (STEM) lõpetanute väike osakaal, riikliku teadussüsteemi piiratud koostoime ettevõtlussektoriga ning piiratud juurdepääs riskikapitalile ja selle kättesaadavus.

Komponendi eesmärk on tugevdada sidemeid teadusasutuste ja ettevõtete vahel, turustada teadusuuringute tulemusi, suurendada teadus- ja arendustegevuse intensiivsust, arendada nii avaliku kui ka erasektori organisatsioonide tegevust ja investeeringuid ning teha kogu avaliku sektori rahastatud teadustaristu kättesaadavaks kogu ökosüsteemile. Lisaks on selle eesmärk suurendada rahalist toetust idufirmadele, kasvufirmadele, VKEdele, muuta kohalik teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteem (R&I) rahvusvaheliseks, arendada kohalikke talente ja meelitada talente välisriikidest tööle teadus- ja arendustegevusse, keskendudes konkreetsetele teemavaldkondadele.

Selles komponendis käsitletakse riigipõhiseid soovitusi keskenduda teadusuuringute ja innovatsiooni puhul rohkem investeeringutega seotud majanduspoliitikale (2020. aasta riigipõhised soovitused nr 3 ja 2019. aasta 4. soovitus).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete kirjeldust ja leevendavaid meetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevate tehniliste suunistega (2021/C58/01).

F.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C3.2R1): Terviklik riiklik teadus- ja innovatsioonipoliitika, mida toetavad andmepõhised poliitikavahendid, et toetada teadus- ja innovatsioonitegevuse ökosüsteemi ning tugevdada seoseid poliitikakujundamise ja rakendamise vahel

Meetme eesmärk on edendada teadusuuringute ja innovatsiooni juhtimissüsteemi tõhusat koordineerimist, edendada teadlikkuse tõstmist ja innovatsioonikultuuri, kaasata sidusrühmi ning arendada ja täiendada riikliku teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemi põhielemente (kolmel tasandil: poliitika kujundamine, strateegia ja rakendamine, sidusrühmad ja kasutajad/kodanikud).

Reform seisneb riikliku teadusuuringute ja innovatsiooni strateegia tegevuskava rakendamises. See peab toimuma pärast tegevuskava poliitilist heakskiitmist koos teadus- ja arendustegevuse riikliku strateegia ning Küprose läbivaadatud aruka spetsialiseerumise strateegia vastuvõtmisega. See hõlmab ka seitsme tippkeskuse mõjupõhise järelevalve ja toetamise mehhanismi loomist ning digitaalse vahendi väljatöötamist teadus- ja arendustegevuse ökosüsteemi dünaamiliseks kaardistamiseks (sidusrühmad, poliitikameetmed ja vahendid, teadus- ja arendustegevuse tulemuslikkus, innovatiivsete ettevõtete register ja sektori analüüs).

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. august 2026.

Reform 2 (C3.2R2): Stiimulid investeeringute ja inimkapitali edendamiseks ja ligimeelitamiseks teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas

Meetme eesmärk on meelitada ligi investeeringuid innovatiivsetesse ettevõtetesse ning ettevõtlus- ja teadussaadikutesse välismaalt.

Reform hõlmab uuenduslikesse äriühingutesse investeerimise maksukava laiendamist juriidilistele isikutele (praegu füüsilistelt isikutelt). Selle stiimuli kohased kuni 150 000 EUR suurused abikõlblikud investeeringud investori kohta hõlmavad omakapitali, laene, tagatisi ja faktooringut. Lisaks hõlmab see selliste kehtivate stimuleerimiskavade läbivaatamist, edendamist ja vajaduse korral muutmist, mille eesmärk on meelitada ligi kolmandate riikide talente, sealhulgas teadlastele ja

nende perekondadele mõeldud teaduslik viisakava ning innovatiivsete ettevõtete asutajatele ja nende perekondadele mõeldud idufirma viisakava.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. september 2022.

Reform 3 (C3.2R3): Võtta kasutusele poliitika ja stiimulid, et hõlbustada ja edendada juurdepääsu riiklikult rahastatavale teadustaristule ja laboritele

Meetme eesmärk on optimeerida riiklikult rahastatud teadustaristu ja laborite kasutamist äriringkondade poolt.

Reform hõlmab i) sellise dünaamilise digitaalse vahendi väljatöötamist ja käivitamist, mis on kättesaadav kõigile teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemi sidusrühmadele, pakkudes teabe ringlust, vahendeid ja teenuseid, et hõlbustada (avaliku ja erasektori) teadus- ja innovatsiooniorganisatsioonide ja -rühmade vahelist koostööpartnerlust seoses riiklikult rahastatavate teadustaristute ja -laboritega; ii) meetmete ja stiimulite kehtestamine (näiteks teadus- ja innovatsioonifondi toetuslepingus klausel rahastatud taristu avamise kohta), et tõhustada teadusorganisatsioonide koostööd ettevõtete ja tütarettevõtetega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2024.

Investeering 1 (C3.2I1): Luua teadmussiirde keskbüroo ja seda käitada;

Meetme eesmärk on parandada tehnosiiret Küprosel, parandades akadeemiliste ringkondade ja ettevõtjate koostööd ning muutes teadusuuringud kaubanduslikuks.

Investeering seisneb teadus- ja innovatsioonifondi poolt teadmussiirde büroo (KTO) loomises ja tööshoidmises, et pakkuda kulutõhusat lahendust tehnosiirde toetamiseks, mille aluseks on teadustoodangu kriitilise massi omandamine ja mastaabisääst. KTO pakub ülikoolidele, muudele teadusasutustele ja ettevõtetele teadmussiirde teenuseid, mis hõlbustavad teadusuuringute kommertsialiseerimist. Teenuste soovituslik loetelu: a) kauplemisväljavaadete hindamine, b) intellektuaalomandi õiguste alane nõustamine, c) esitatud patendid ja intellektuaalomandi õiguste säilitamise juhtumid, d) turustamisstrateegia väljatöötamine, e) tehnoloogia turustamine, f) tugiettevõtete loomine ja g) rahastamine translatiivsete uuringute toetamiseks.

KTO muutub alates 1. jaanuarist 2026 isemajandavaks, jättes endale 20 % KTO hallatavatest lepingutest saadavast tulust tegevuskulude katteks, mis täpsustatakse Teadusuuringute ja Innovatsiooni Sihtasutuse ja toetusesaaja vahelistes lepingutes.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 2 (C3.2I2): Innovatsiooni rahastamise programmid & rahastamiskavad majanduskasvu ja konkurentsivõime edendamiseks; idufirmade, innovatiivsete ettevõtete ja VKEde konkurentsivõime

Meetme eesmärk on pakkuda toetust innovatsiooniprogrammide kaudu (nt kiirinnovatsioon, stardieelne etapp, stardietapp, innovatsioon), et parandada uuenduslike VKEde ja idufirmade juurdepääsu rahastamisele.

Investeering koosneb innovatsiooniprogrammide kaudu (nt kiirinnovatsioon, stardieelne etapp, stardietapp, innovatsioon) antavatest toetustest ettevõtetele, et nad arendaksid rahvusvahelise suunitlusega uuenduslikke tooteid ja teenuseid kontseptsioonist turustamisvalmiduseni. Rahastamisprogrammid i) edendavad ettevõtete koostööd teadusasutustega; ii) hõlbustavad teadusuuringute tulemuste turustamist, keskendudes turulähedasemate väljundite ja tulemuste saavutamisele, võimaldades seega lühemaajalist majanduslikku mõju; iii) loovad töökohti; iv) edendavad ettevõtete klastrite loomist ja v) võtavad sihikule kiirendatud ülemineku keskkonnahoidlikule majandusele ning tõhususe ja tootlikkuse digiajastule. Nende programmidega nõutakse ettevõtjatelt era-/omavahendite võimendamist koos riikliku rahastamisega (mida pakub

Teadusuuringute ja Innovatsiooni Sihtasutus), aidates seega kaasa teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute üldisele suurenemisele.

Tagamaks, et meede vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt" kohaldamist käsitlevatele tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alt välja järgmine tegevus[7]: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas selle järgnev kasutamine; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames toimuv tegevus, millega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 3 (C3.2I3): Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni rahastamisprogramm rohelisele majandusele üleminekuks

Meetme eesmärk on anda toetust temaatiliste teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniprogrammide kaudu, mille tehnoloogilise valmisoleku tase on suhteliselt kõrge ja mis keskenduvad rohepöördele.

Investeering hõlmab toetust projektidele, mille puhul kasutatakse uusi tehnoloogiaid, et pakkuda kulutõhusaid lahendusi rohepöördeks, suurendades seeläbi riigi teadussuutlikkust. Toetatavad projektid keskenduvad taastuvenergiale, energiatõhususele ja säästvale transpordile, hõlmavad koostööd teadusuuringute ja innovatsiooni tippkeskuste ja/või muude sidusrühmadega ning hõlbustavad teadusuuringute tulemuste turustamist.

Tagamaks, et meede vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt" kohaldamist käsitlevatele tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alt välja järgmine tegevus[8]: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas selle järgnev kasutamine; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames toimuv tegevus, millega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 4 (C3.2I4): Rahastamiskavad teadus- ja arendustegevusega tegelevate organisatsioonide toetamiseks kahesuguse kasutusega tehnoloogiate valdkonnas, sealhulgas uute või olemasolevate laborite loomine ja salastatud laborite arendamine

Meetme eesmärk on edendada kahesuguse kasutusega teadusuuringuid ja kasutada muidu üksnes valitsuse/sõjalisi eesmärke teenivaid tehnoloogiaid tsiviil-, äri- ja ühiskondlikes huvides.

Investeering koosneb toetustest, mis võimaldavad teadusasutustel ja ettevõtetel tegeleda teadus- ja arendustegevusega kahesuguse kasutusega tehnoloogiate valdkonnas. Rahastamiskavad võimaldavad suurendada teadus- ja arendustegevuse tippkeskuste, akadeemiliste asutuste, teadusorganisatsioonide ning teadus- ja arendustegevusega tegelevate ettevõtete suutlikkust ja suutlikkust kahesuguse kasutusega tehnoloogiate alal. Eelkõige võimaldavad need organisatsioonid omandada salastatuse kategooria sertifikaate, et osaleda konsortsiumides, mida rahastatakse Euroopa vahenditest (nt

[7] Selle meetme suhtes kohaldatakse ka kõiki meetme C2.1I4 tekstis esitatud joonealuseid märkusi.

[8] Selle meetme suhtes kohaldatakse ka kõiki meetme C2.1I4 tekstis esitatud joonealuseid märkusi.

programm „Euroopa horisont“, Euroopa Kaitsefond), ning suurendada nende teadus- ja arendustegevuse suutlikkust ja konkurentsivõimet kahesuguse kasutusega tehnoloogiate valdkonnas.

Rahastamisel keskendutakse üksnes tsiviilettevõtlusele ning teadusuuringute tulemustest ja taristust saavad kasu üksnes tsiviilrakendused. Meede on kooskõlas nõukogu 5. mai 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 428/2009 (millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks) seoses kahesuguse kasutusega tehnoloogiaga rahastamiskava rakendamise ajal ning see kavandatakse kooskõlas dokumendiga „Kahesuguse kasutusega kaupade ELi rahastamine – praktiline juhend Euroopa piirkondlike asutuste ja VKEde juurdepääsuks ELi vahenditele“.

Tagamaks, et meede vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevatele tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alt välja järgmine tegevus[9]: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas selle järgnev kasutamine; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames toimuv tegevus, millega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

[9] Selle meetme suhtes kohaldatakse ka kõiki meetme C2.1I4 tekstis esitatud joonealuseid märkusi.

F.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
120	C3.2R1 Riiklikud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni poliitikavahendid	Eesmärk	Riikliku teadus- ja arendustegevuse strateegia ja selle rakendamise tegevuskava vastuvõtmine	Ministrite nõukogu otsuse avaldamine	–	–	–	4. kv	2022	Töötada välja integreeritud teadus- ja innovatsioonistrateegia, pakkudes pikaajalist raamistikku, tagades riigi ja riiklikus teadus- ja innovatsioonisüsteemis osalevate sidusrühmade nimel aja jooksul sihipärased jõupingutused ja pühendumuse rakendamisele, ning digitaalse vahendi teaduse ja innovatsiooni ökosüsteemi dünaamiliseks kaardistamiseks.
121	C3.2R1 Riiklikud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni poliitikavahendid	Eesmärk	Teadusuuringute ja innovatsiooni strateegia tegevuskava lõpuleviimine	Tegevuskava lõpuleviimist kinnitava lõpparuande avaldamine ministrite nõukogu poolt	–	–	–	2. kv	2026	Riikliku teadus- ja innovatsioonistrateegia tegevuskava meetmete rakendamine, mida tõendab lõpparuanne.
122	C3.2R2 Stiimulid teadus- ja innovatsioonitegevusse investeerimiseks ja inimkapitali arendamiseks;	Eesmärk	Juriidiliste isikute maksuvabastus uuenduslikesse ettevõtetesse investeerimisel	Seadusesäte, mis viitab õigusakti jõustumisele	–	–	–	1. kv	2022	Jõustada seadus, millega kehtestatakse juriidilisest isikust investorite (juriidilised isikud) maksuvabastus uuenduslikesse äriühingutesse investeerimisel.
123	C3.2R3 Poliitika, millega edendatakse juurdepääsu	Eesmärk	Digitaalne register teadusuuringute taristu	Link teadusuuringute, innovatsiooni ja	–	–	–	4. kv	2022	Teadusuuringute taristu salvestamiseks ja avaldamiseks vajaliku digitaalse registri väljatöötamine ja selle tegevuse alustamine, mis hõlbustab huvitatud isikute juurdepääsu taotlemist sellisele taristule. See hõlmab kõigi

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	riiklikult rahastatavale teadustaristule ja laboritele		salvestamiseks ja avaldamiseks	digitaalpoliitika aseministeeriumi veebisaidil avaldatud digitaalregistrile						riiklikult rahastatavate teadusasutuste kaardistamist (programmi „Horisont 2020“ riiklike kavade alusel). Samuti parandab see teadusasutuste nähtavust ja toetab koostööd erasektoriga.
124	C3.2R3 Poliitika, millega edendatakse juurdepääsu riiklikult rahastatavale teadustaristule ja laboritele	Eesmärk	Teadusorganisatsioonide koostöö ettevõtete ja tütarettevõtetega	Vastuvõetud meetmete ja stiimulite avaldamine Teadusuuringute ja Innovatsiooni Sihtasutuse veebisaidil	–	–	–	4. kv	2024	Meetmete ja stiimulite vastuvõtmine, et tõhustada teadusuuringutega tegelevate organisatsioonide koostööd ettevõtete ja tütarettevõtetega, näiteks kaasates teadusuuringute ja innovatsiooni sihtasutuse toetuslepingusse klausli rahastatud taristu avamise kohta.
125	C3.2I1 Luua teadmussiirde keskbüroo (KTO) ja käitada seda	Eesmärk	KTO käivitamine	KTO esimese juhtumi avamine	–	–	–	2. kv	2022	KTO tegevuse alustamise eest vastutav Teadusuuringute ja Innovatsiooni Sihtasutus on palganud või sõlminud lepingu kõrgelt koolitatud töötajate ja/või ekspertidega, et osutada teadmussiirde teenuseid. KTO tegevust toetavad süsteemid ja vahendid peavad olema paigas. KTO alustab teenuste osutamist ülikoolidele, muudele teadusasutustele või ettevõtetele.
126	C3.2I1 Luua teadmussiirde keskbüroo (KTO) ja käitada seda	Siht	Suletud toimikud, mis tõendavad asjakohaste teadmussiirdeteenuste osutamist	–	Arv	0	30	4. kv	2025	Vähemalt 30 lõpetatud juhtumit teadmussiirdeteenuste kohta, mida Kesk-KTO osutab ülikoolidele, muudele teadusasutustele või ettevõtetele.
127	C3.2I2 Innovatsiooni rahastamise	Eesmärk	Toetuslepingute sõlmimine 50 % ulatuses eelarvest	Allkirjastatud toetuslepingud	–	–	–	4. kv	2022	Toetuslepingute allkirjastamine, millega seotakse vähemalt 50 % kogueelarvest (lepingud, mille kogueelarve on vähemalt 26 000

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	programmid idufirmadele, innovatiivsetele ettevõtetele ja VKEdele									000 eurot) idufirmadele, innovatiivsetele ettevõtetele ja VKEdele mõeldud innovatsiooni rahastamise programmidele koos tingimustega, sealhulgas rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades erandite loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
128	C3.2I2 Innovatsiooni rahastamise programmid idufirmadele, innovatiivsetele ettevõtetele ja VKEdele	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse teadus- ja innovatsioonitegevusi	–	Arv	0	70	3. kv	2023	Rahastamistoetus vähemalt 70 organisatsioonile teadus- ja arendustegevusega seotud tegevuseks, nagu rakendusuuringud, eksperimentaalne teadusinnovatsioonitegevus, starditegevus, teadmussiirdega seotud tegevus, sealhulgas (kuid mitte ainult) tegevus intellektuaalomandi haldamiseks ja kaitsmiseks, sidemete loomiseks teadusasutuste ja ettevõtete vahel, teadmussiirde suutlikkuse suurendamiseks ja teadusuuringute tulemuste turustamiseks kooskõlas tehniliste suunistega „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike õigusaktide järgimise nõuet.
129	C3.2I2 Innovatsiooni rahastamise programmid idufirmadele, innovatiivsetele ettevõtetele ja VKEdele	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse teadus- ja innovatsioonitegevusi	–	Arv	70	200	2. kv	2026	Rahaline toetus vähemalt 200 organisatsioonile teadus- ja arendustegevuseks kooskõlas tehnilise juhendiga „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades erandite loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
130	C3.2I3 Teadus- ja arendustegevu	Eesmärk	6 miljoni euro suuruse eelarvega teadusuuringute	Teadusuuringute ja innovatsiooni	–	–	–	4. kv	2022	Toetuslepingute allkirjastamine väljavalitud ettepanekute jaoks, mida rahastatakse rohepööret käsitleva teadusuuringute ja innovatsiooni

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	se ning innovatsiooni rahastamisprogramm rohelisele majandusele üleminekuks		ja innovatsiooni rahastamisprogrammi toetuslepingute allkirjastamine	sihtasutuse direktori allkirjastatud toetuslepingud						rahastamisprogrammi raames ja mille kogueelarve on 6 miljonit eurot, koos tingimustega, sealhulgas rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
131a	C3.2I3 Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni rahastamisprogramm rohelisele majandusele üleminekuks	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse rohepöördega seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse toetustest;	–	Arv	0	10	2. kv	2026	Vähemalt 10 organisatsiooni, keda toetatakse rohelisele majandusele ülemineku toetustega, R&I tegevus kooskõlas tehniliste suunistega „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades erandite loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
132	C3.2I4 Rahastamine organisatsioonidele, kes tegelevad teadus- ja arendustegevusega kahesuguse kasutusega tehnoloogiate valdkonnas	Eesmärk	Toetuslepingute sõlmimine, millega eraldatakse 80 % kogueelarvest kahesuguse kasutusega tehnoloogiate teadus- ja arendustegevusega tegelevatele organisatsioonidele;	Allkirjastatud toetuslepingud	–	–	–	2. kv	2023	Toetuslepingute allkirjastamine, millega eraldatakse 80 % kogueelarvest (lepingud, mille kogueelarve on vähemalt 2 400 000 eurot) teadus- ja arendustegevusega tegelevatele organisatsioonidele, koos volitustega, sealhulgas abikõlblikkuse kriteeriumidega, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades erandite loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
133	C3.2I4	Siht	Salastatud laborite	–	Arv	0	16	2. kv	2026	Vähemalt 16 ettevõtet saavad rahalisi vahendeid salastatud laborite arendamiseks. Ettevõtjat võib

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	Rahastavad organisatsioonid, kes tegelevad teadus- ja arendustegevusega kahesuguse kasutusega tehnoloogiate valdkonnas		arendamise rahastamine							loendada rohkem kui üks kord, kui ta osaleb rohkem kui ühes projektis vastavalt tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades erandite loetelu ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnaalaseid õigusakte.

G. KOMPONENT 3.3. ETTEVÕTLUSE TOETUS KONKURENTSIVÕIMELE

See Küprose majanduse elavdamise ja vastupanuvõime komponent aitab lahendada probleeme, mis on seotud madala tootlikkuse ja majanduse konkurentsivõimega, mis on tingitud ettevõtete keskmisest väiksusest, investeeringute jaoks nõutavast keerukast loamenetlusest ja raskustest ettevõtete rahastamisele juurdepääsul. Selle komponendi eesmärk on toetada ettevõtjaid ja ettevõtteid ning parandada nende konkurentsivõimet ja panust majanduskasvu, parandades investeerimist ja ettevõtlust käsitlevat õigusraamistikku, ning suurendada VKEde tootlikkust peamiselt digitaliseerimise kaudu. See koosneb kuuest reformist ja neljast investeeringust, mis tuleb lõpule viia 2026. aasta teiseks kvartaliks.

Komponent käsitleb 2020. aasta 3. riigipõhist soovitust ja 2019. aasta 4. riigipõhist soovitust.

G.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C3.3R1): Strateegiliste investeeringute hõlbustamine

Meetme eesmärk on töötada välja uus strateegiliste investeeringute toetamise süsteem, mille eesmärk on stimuleerida riigis investeerimistegevust ühtlustatud eeskirjade ja mehhanismide abil, lihtsustada litsentsimis- ja loamenetlusi, vähendada halduskoormust ja muuta strateegiline investeerimiskeskkond tõhusamaks. Strateegiliste investeeringute määratlus viitab investeeringutele strateegilistesse sektoritesse (sealhulgas tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, haridus, kultuur, sport, keskkond, tööstus, turism, energeetika, teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon), mis aitavad märkimisväärselt kaasa majanduse arengule.

Reform hõlmab strateegiliste investeeringute hõlbustamist käsitlevate õigusaktide jõustumist seoses investeerimislitsentside ja ehituslubade saamise tõhususega. Strateegiliste investeeringute töötlemiseks määratakse spetsiaalne valitsussektor. See koosneb tegevussuuniste, protsessivoogude ja muude ISO 9001:2015 nõuete ettevalmistamisest protsessi süvalaiendamiseks. Ta töötab koos teiste osakondadega välja vastastikuse mõistmise memorandumi, mis on seotud protsessi osadega, et tagada kiirmenetluse teostatavus. Lisaks hõlmab see töötajate koolitamist kehtestatavates menetlustes. Lisaks tuleb reformi jaoks luua digiplatvorm, mis võimaldab rakenduste haldamise vahendi ja GIS-süsteemi kaudu digitaalselt kohaldada, uurida ja väljastada planeerimis- ja ehituslube (komponendi 3.4 alla kuuluv projekt: „E-süsteemi tõhustamine ehituslubade väljastamiseks“)

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2023.

Reform 2 (C3.3R2): Kiirtegevuse aktiveerimise mehhanismi tõhustamine

Meetme eesmärk on menetluste lihtsustamine, valitsusasutuste teenuste digiteerimine ning sellise ettevõtluse tugikeskuse käitamine, mis pakub kogu vajalikku ja toetavat teavet ja teenuseid.

Reform seisneb interaktiivse digitaalse platvormi loomises, millega tõhustatakse ettevõtluse hõlbustamise üksust. Platvormi kaudu on investoril võimalik jälgida oma taotlust, kuid ka pädevatel asutustel on võimalik suhelda, dokumente vahetada ja taotlust töödelda.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 3 (C3.3R3): Äriühinguõiguse ajakohastamine

Meetme eesmärk on toetada ettevõtluskeskkonna parandamist äriühinguseaduse läbivaatamise kaudu, muutes selle õigusaktide praktikas tõlgendamise ja kohaldamise selgemaks.

Reform seisneb Küprose äriühinguõiguse ajakohastamises, kasutades teiste tavaõiguse jurisdiktsioonide parimaid tavasid, et luua alus teadmistele ja selgusele kohtupraktika ja kirjanduse

kujul, et aidata kaasa õiguse tegelikule tõlgendamisele ja kohaldamisele. Samuti vaadatakse läbi kaasnevad ettevõtluseeskirjad. Lisaks sellele määrab Küpros õigusekspertide rühma, kes hakkab tegelema uue äriühinguõiguse ja -määruste nõustamis- ja koostamisteenuste projektiga. Lisaks hõlmab seaduse läbivaatamine äriühinguõiguse kohast maksejõuetusmenetlust, milleks on likvideerimine, vastuvõtmine ja kontrollimine. Reform hõlmab ka VKE-testi läbiviimist seaduseelnõu ettevalmistamise ajal.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Reform 4 (C3.3R4): Riikliku tugiameti kavandamine ja loomine

Reformi eesmärk on parandada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) juurdepääsu rahastamisele, hõlbustades juurdepääsu laenudele, tagatistele ja omakapitali kaudu rahastamisele, ning suurendada ELi vahendite kaudu ELi rahastamise vastuvõtmise suutlikkust.

Reform koosneb eelhindamise analüüsist, mis hõlmab VKEde juurdepääsu rahastamisele kõigis majandussektorites, keskendudes keskkonnahoidlikule ja ringmajandusele, digivõimalustele ja alternatiivsele rahastamisele. Aruandes määratakse kindlaks kavandatava riikliku auditeerimisasutuse sekkumise ulatus. Riikliku tugiameti õiguslik ja organisatsiooniline ülesehitus määratakse kindlaks pärast selle tegevuse ulatuse lõplikku valikut. Kavandatav struktuur peab võimaldama NPA tegevuse suurt läbipaistvust ja sõltumatust. Amet ei tohi tegutseda pangalitsentsi alusel ja seetõttu ei pea teda a priori kapitaliseerima. Rakendamise üle teostab järelevalvet juhtkomitee, milles osalevad rahandusministeeriumi ning energeetika-, kaubandus- ja tööstusministeeriumi esindajad.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. september 2025.

Reform 5 (C3.3R5): Küprose börsi strateegiline investor

Reformi eesmärk on Küprose börsi erastamine.

Reform koosneb praegu käimasolevast pakkumismenetlusest, mille käigus Küprose börsi eesmärk on määrata mainekas sõltumatu nõustaja või konsortsium, kellel on põhjalikud asjakohased teadmised Küprose börsi jaoks kõige sobivama strateegilise investori leidmiseks. Lepingu erastamisetapp lõpeb Küprose Vabariigi esindajatekoja lõplikul heakskiidul pärast seda, kui kõik muud tingimused on täidetud.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2024.

Reform 6 (C3.3R6): Stiimulid ühinemiste ja omandamiste edendamiseks

Meetme eesmärk on stimuleerida VKEde kasvu.

Reform koosneb suunatud stiimulitest ettevõtete ühinemise või omandamise edendamiseks, et kasvada ja muutuda konkurentsivõimelisemaks. Eelkõige hõlmab reform aruande ja sellele lisatud tegevuskava heakskiitmist ministrite nõukogu poolt pärast sarnaste süsteemide hindamist ELis ning konsulteerimist sidusrühmadega konkreetsete stiimulite saamiseks ühinemiste ja ülevõtmiste edendamiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2022.

Investeering 2 (C3.3I2): Finantstehnoloogiat võimaldava regulatiivse testsüsteemi loomine

Meetme eesmärk on võimaldada finantstehnoloogial, idufirmadel ja teistel innovatiivsetel ettevõtetel laiendada oma pakkumist uute toodete või teenuste osas, luues nn katsetamiskoha, mis võimaldaks neil nende järelevalve all läbi viia kontrollitavas keskkonnas reaalelulisi katseid.

Investeering seisneb finantstehnoloogiat ja innovatiivseid tehnoloogiaid käsitleva sobiva ja atraktiivse reguleeriva korra väljatöötamise hõlbustamises ning tasakaalu loomises uuenduslike toodete või teenuste sujuva kasutuselevõtu ja investorite kaitse tagamise vahel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering 4 (C3.3I4): Ettevõtete digitaalse ajakohastamise kava

Investeeringu eesmärk on edendada digitaaltehnoloogia integreerimist Küprosel asutatud olemasolevatesse ja tulevastesse VKEdesse. Täpsemalt on meetme eesmärk suurendada ettevõtjate digitaalset identiteeti, suurendada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat kasutavate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, sealhulgas e-kaubanduse sektori osakaalu ning edendada digitaalset ettevõtlust.

Investeering seisneb igale abisaajale ligikaudu 30 000 EUR suuruse rahalise toetuse andmises selle osa ulatuses, mille abisaaja on investeerinud abikõlblikesse investeeringutesse oma ettevõtte digitaalseks ajakohastamiseks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 6 (C3.3I6): Riigi rahastatud aktsiafond

Meetme eesmärk on luua fond valitsuse jõupingutuste toetamiseks, et parandada juurdepääsu alternatiivsetele rahastamisallikatele, mille eesmärk on i) edendada majandusarengut ja majanduskasvu ning suurendada Küprose väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõimet; ii) suurendada alternatiivsete rahastamisallikate kättesaadavust, eelkõige innovatiivsete ettevõtete ja idufirmade jaoks; ning iii) aidata kaasa omakapitali- ja riskikapitaliinvesteeringute ökosüsteemi tugevdamisele.

Investeering seisneb hankemenetluses välise fondivalitseja valimiseks ja ametisse nimetamiseks investeerimisperioodiks, mis on ette nähtud viieks aastaks.

Selleks et tagada meetme vastavus tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), peab Küprose ja rahastamisvahendi eest vastutava fondi vaheline õiguslik kokkulepe ning sellele järgnev rahastamisvahendi investeerimispoliitika:

i. nõuet, et InvestEU fondi kestlikkuskontrolli suhtes kohaldataks komisjoni tehnilist suunist; ning

ii. järgmiste rahastamiskõlblike tegevuste ja varade väljajätmine toetuskõlbliku tegevuse ja vara alt: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides[10]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest[11]

[10] Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevate tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

[11] Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole oluliselt väiksem asjaomastest võrdlusalustest, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[12] ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega[13] seotud tegevus ja varad; iv) tegevus ja varad, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda; ning

iii. nõuda, et fond kontrolliks projektide vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele kõigi tehingute puhul, sealhulgas need, mis on vabastatud jätkusuutlikkuse hindamisest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

[12] Seda erandit ei kohaldata tegevusele, mis toimub käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete käitlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevatele jaamadele, kui käesoleva meetme kohase tegevuse eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohane tegevus ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda nende kasutusaega; selle kohta esitatakse tõendid jaama tasandil.

[13] Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohasele tegevusele olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise käitistes, kui sellise tegevuse eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja nende anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohane tegevus ei suurenda käitiste jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda nende kasutusaega; selle kohta esitatakse tõendid jaama tasandil.

G.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
134	C3.3R1 Strateegiliste investeeringute hõlbustamine	Eesmärk	Strateegiliste investeeringute seadus.	Seaduse jõustumisele viitav õigusnorm	–	–	–	1. kv	2022	Küprosel strateegilisi investeeringuid toetava seaduse jõustumine, mis sisaldab järgmisi elemente: strateegiliste investeeringute litsentsimismenetluste lihtsustamine, projektijuht iga projekti puhul, ehituslubade õigeaegne väljastamine.
135	C3.3R1 Strateegiliste investeeringute hõlbustamine	Eesmärk	Organisatsioonilise suutlikkuse suurendamine strateegiliste investeeringute hõlbustamiseks	Avaldada ametlikus väljaandes reformi hõlbustava valitsussektori ülesehitus, protsessisüsteem ja suunised ning kinnitada, et koordineeriv asutus kontrollib koolituse läbimist.	–	–	–	2. kv	2023	Avaldada ametlikus väljaandes sektori loomise lõpuleviimise kohta linnaplaneerimise ja elamumajanduse ministeeriumis, et edendada strateegilise süsteemi lihtsustamist; protsessisüsteemi ja suuniste ülesehituse avaldamine; ning koordineeriva asutuse aruandlus reformi rakendamiseks vajaliku võtmetöötajate koolituse kohta.
136	C3.3R2 Kiirtegevuse aktiveerimise mehhanismi tõhustamine	Eesmärk	Elektroonilise süsteemi loomine, mille kaudu investorid saavad esitada oma elektroonilise taotluse	Kaubandusministeeriumi teade elektroonilise süsteemi kohta, millega võetakse vastu taotlusi	–	–	–	4. kv	2022	Äriloa taotlemise teenuste ajakohastamine, suunised asutamiseks ja tegutsemiseks, teabe andmine kõigi vajalike lubade kohta, mida äriühing vajab tegevuse alustamiseks, Küprosel elamis- ja töölubade väljastamise hõlbustamine kolmandate riikide kodanikele, välishuviühinguna registreerimise taotlemine elektroonilise süsteemi loomise kaudu, kus investorid võivad esitada oma taotluse veebipõhiselt.
137	C3.3R2 Kiirtegevuse aktiveerimis	Siht	Sellise platvormi loomine, kus	–	Arv	0	50	4. kv	2025	Vähemalt 50 platvormi kaudu investeerimistaotluse hindamise lõpuleviimine.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	e mehhanismi tõhustamine		investorid saavad jälgida oma veebirakendust ja suhelda pädevate asutustega ning hinnata investeerimistaotlusi platvormi kaudu							
138	C3.3R3 Äriühinguõiguse ajakohastamine	Eesmärk	Seaduseelnõu esitamine parlamendile heakskiitmiseks, äriühinguõiguse ümberkorraldamine	Seaduseelnõu esitamine parlamendile pärast selle vastuvõtmist ministrite nõukogus	–	–	–	3. kv	2025	Seaduseelnõu esitamine parlamendile heakskiitmiseks. Seaduseelnõuga korraldatakse ümber äriühinguseadus. Eelkõige ajakohastatakse Küprose äriühinguseadust, kasutades teiste tavaõiguse jurisdiktsioonide parimaid tavasid, et luua alus teadmistele ja selgusele kohtupraktika ja kirjanduse kujul ning aidata kaasa õiguse tegelikule tõlgendamisele ja kohaldamisele.
139	C3.3R3 Äriühinguõiguse ajakohastamine	Eesmärk	Äriühinguseaduse jõustumine	Seaduse jõustumisele viitav õigusnorm	–	–	–	2. kv	2026	Jõustub äriühinguseadus, millega korraldatakse ümber äriühinguseadus. Eelkõige ajakohastatakse Küprose äriühinguseadust, kasutades teiste tavaõiguse jurisdiktsioonide parimaid tavasid, et luua alus teadmistele ja selgusele kohtupraktika ja kirjanduse kujul ning aidata kaasa õiguse tegelikule tõlgendamisele ja kohaldamisele.
140	C3.3R4 Riikliku tugiameti kavandamine ja loomine	Eesmärk	Ministrite nõukogu poolt riikliku tugiameti loomise ja loomise	Ministrite nõukogu otsuse avaldamine	–	–	–	2. kv	2023	Ministrite nõukogu kiidab heaks tegevuskava, mille eesmärk on luua ja luua riiklik tugiamet, mis hõlbustab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu laenudele, tagatistele ja omakapitali kaudu rahastamisele ning suurendab ELi vahendite

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			tegevuskava heakskiitmine							kaudu ELi rahastamise vastuvõtmise suutlikkust.
141	C3.3R4 Riikliku tugiameti kavandamine ja loomine	Eesmärk	Küprose riikliku tugiameti tegevuse alustamine	Alaline sekretär on esialgse ülesehituse kinnitanud	–	–	–	3. kv	2025	Küprose riikliku tugiameti tegevuse alustamine, sealhulgas vajalike töötajatega varustamine
142	C3.3R5 Küprose börsi strateegiline investor	Eesmärk	Küprose börsil kontrolliva osaluse ostmiseks strateegilise investori valimine	Ministrite nõukogu kiidab lepingu heaks	–	–	–	4. kv	2024	Strateegilise investori valimine kontrolliva osaluse ostmiseks Küprose börsil, asjakohaste lepingute allkirjastamine, tehingu finantssulgemine.
143	C3.3R6 Stiimulid ühinemiste ja omandamiste edendamiseks.	Eesmärk	Ühinemiste ja omandamiste stimuleerimise tegevuskava	Ministrite nõukogu võttis vastu aruande ja sellega kaasneva tegevuskava	–	–	–	4. kv	2022	Ühinemisi ja omandamisi edendavaid konkreetseid stiimuleid käsitleva aruande ja sellele lisatud tegevuskava heakskiitmine ministrite nõukogu poolt pärast sarnaste süsteemide hindamist ELis ja sidusrühmadega konsulteerimist.
144	C3.3I2 Finantstehnoloogiat võimaldava regulatiivse testsüsteemi loomine	Eesmärk	Finantstehnoloogiat ja innovatiivseid tehnoloogiaid käsitlev regulatiivne testsüsteem	Küprose väärtpaberi- ja börsikomisjoni teadaanne regulatiivse testsüsteemi käivitamise kohta.	–	–	–	2. kv	2024	Käivitada regulatiivne testsüsteem, mis hõlbustab finantstehnoloogiat ja innovatiivseid tehnoloogiaid käsitleva sobiva ja atraktiivse reguleerimiskorra väljatöötamist ning loob tasakaalu uuenduslike toodete ja teenuste sujuva kasutuselevõtu ning investorite kaitse tagamise vahel.
147	C3.3I4 Ettevõtete digitaalse	Eesmärk	Konkursikutse avaldamine pärast seda, kui ministrite	Konkursikutse ametlik väljakuulutamine ajakirjanduses,	–	–	–	2. kv	2023	Toetustaotluste esitamise kutse avaldamine, mis hõlmab kulude sellist osa, mis suurendab ettevõtete digitaalset identiteeti, suurendab info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	ajakohastamise kava		nõukogu on kava heaks kiitnud	MECI/ITSi veebisaidil ja MECI/ITSi sotsiaalmeedias						(sealhulgas e-kaubanduse sektorit) kasutavate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arvu või edendab digitaalset ettevõtlust pärast seda, kui ministrite nõukogu on ettevõtete digitaalse ajakohastamise kava heaks kiitnud.
148	C3.3I4 Ettevõtete digitaalse ajakohastamise kava	Siht	VKEd, keda toetatakse pärast maksetaotluste esitamist.	–	Arv	0	290	2. kv	2026	Vähemalt 290 VKEd said toetust pärast maksetaotluste esitamist ning vastutava süsteemihaldusrühma haldus- ja kohapealset kontrolli.
151	C3.3I6 Riigi rahastatud aktsiafond	Eesmärk	Fondi loomine	Fondi registreerimine	–	–	–	4. kv	2022	Fondi loomine on lõpule viidud. Fond suurendab alternatiivsete rahastamisallikate kättesaadavust, eelkõige innovatiivsete ettevõtete ja idufirmade jaoks. Investeerimispoliitika hõlmab investeerimisobjektide rahastamiskõlblikkuse kriteeriumeid, et tagada käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades jätkusuutlikkuse hindamist, asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet ning nõuet, et toetusesaajad, kes teenisid eelneval eelarveaastal üle 50 % oma tuludest kõrvalejätmist põhjustavasse loetellu kantud tegevustest või varadest, võtaksid vastu ja avaldaksid rohepöörde kavad.
152	C3.3I6 Riigi rahastatud aktsiafond	Siht	Fondi kaudu toetatavad investeerimisobjektid	–	Arv	0	12	2. kv	2026	Vähemalt 12 investeerimisobjekti (idufirmad ja innovatiivsed ettevõtted), keda toetatakse fondist.

G.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering 1 (C3.3I1): Äriühingute ja intellektuaalomandi registriosakonna integreeritud infosüsteem.

Meetme eesmärk on töötada välja, arendada, rakendada, hooldada ja käitada integreeritud registriplatvormi lahendust, mis toetab äriühingute ja intellektuaalomandi registriosakonna äriosakonna ning intellektuaalomandi ja tööstusomandi osakonna protsesse ja teenuseid, et edendada kahe eespool nimetatud sektsiooni digiüleminekut, et luua digitaalse kohalolu eesrindajad, veebipõhised võimed ja silmapaistvad klienditeenused, mida pakuvad tõhusad siseprotsessid ja mida toetavad paindlikud IT-süsteemid.

Investeering seisneb süsteemi riist- ja tarkvara paigaldamises, võrgu infrastruktuuri lõpuleviimises ja personali koolitamises uue süsteemi jaoks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

G.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
153	C3.3I1 Äriühingute ja intellektuaalomandi registriosakonna integreeritud infosüsteem	Eesmärk	Süsteemi riist- ja tarkvara installeerimine ning võrkude loomine on lõpule viidud	Süsteemi riist- ja tarkvara paigaldamise lõpuleviimise ja tegevuse väljaandmine; tarkvara ja võrkude loomise lõpuleviimine	–	–	–	1. kv	2024	Süsteemi riist- ja tarkvara paigaldamine; tarkvara ja võrgustumine lõpetatud (serverid, kõvakettad, personaalarvutid ja välisseadmed, RDBMS, operatsioonisüsteemid ja ruuterid).
154	C3.3I1 Äriühingute ja intellektuaalomandi registriosakonna integreeritud infosüsteem	Siht	Töötajate koolitus	–	% (protsent)	0	100	4. kv	2025	Äriühingute ja intellektuaalomandi registriosakonna ning infotehnoloogiateenuste osakonna töötajate 100 % koolitamine infosüsteemi kasutuselevõtu ja sellega seotud töökorra alal.

H. KOMPONENT 3.4. AVALIKU JA KOHALIKU TASANDI ASUTUSTE AJAKOHASTAMINE, ÕIGUSEMÕISTMISE TÕHUSTAMINE JA KORRUPTSIOONIVASTANE VÕITLUS

Küprose taaste- ja vastupidavuskava see komponent tegeleb pikaajaliste probleemidega avaliku halduse toimimises nii kesk- kui ka kohalikul tasandil, kohtusüsteemis ja korruptsioonivastases raamistikus. Rahastamisvahendi eesmärgid on järgmised: i) suurendada valitsemisprotsesside tulemuslikkust, tõhusust ja asjakohasust, võttes arvesse kodanike ja ettevõtjate praeguseid probleeme, vajadusi ja ootusi, ii) tugevdada siseministeeriumi ja kohalike omavalitsuste haldussuutlikkust ja koostööd, et tagada uue kohaliku haldusmudeli tõhus rakendamine, iii) parandada kohtusüsteemi tulemuslikkust, kvaliteeti ja tõhusust õigusemõistmise kiirendamise ja kohtuasjade kuhjumise vähendamise kaudu ning iv) saavutada valitsuse korruptsioonivastase võitluse jõupingutuste suurem sidusus.

Komponendis sisalduvad reformid ja investeeringud aitavad täita riigipõhiseid soovitusi avaliku sektori tõhususe suurendamise kohta, eelkõige seoses avaliku halduse ja kohalike omavalitsuste toimimisega (2019. aasta riigipõhine soovitus 1 ja 2020. aasta riigipõhine soovitus 4), paindliku töökorralduse edendamisega (2020. aasta riigipõhine soovitus 2), kohtusüsteemi tõhususe ja digitaliseerimise parandamisega (2019. aasta riigipõhine soovitus 5 ja 2020. aasta riigipõhine soovitus 4) ning korruptsioonivastaste reformidega (2019. aasta riigipõhine soovitus 5).

H.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Allkomponent 3.4.1. Avaliku sektori moderniseerimine

Reform 1 (C3.4R1): Suurendada haldussuutlikkust ja parandada avaliku halduse toimimist, et parandada poliitika kujundamist ja rakendamist

Reformi eesmärk on parandada üldise avaliku halduse toimimist, parandades selle personalijuhtimise raamistikku, ning restruktureerida ja suurendada Küprose politsei haldussuutlikkust.

Reform koosneb kahest osast:

i) Avaliku halduse ja personaliosakonna haldussuutlikkuse ja personalijuhtimise strateegilise rolli tugevdamise tegevuskava väljatöötamine ja rakendamine, mis on seotud avaliku halduse ja personalijuhtimise poliitika väljatöötamise ja järelevalvega avalikus sektoris, nagu poliitika kujundamine, personalijuhtimise suuniste ja aluspõhimõtete sõnastamine, olemasoleva poliitika, õigusaktide ja tavade läbivaatamine ning töösuhted. Samal ajal suurendab reform ministeeriumide suutlikkust rakendada avaliku halduse poliitikat ja täita personaliga seotud ülesandeid, tagades samal ajal piisava vastutuse ja reageerimisvõime;

ii) Küprose politsei ümberkorraldamine ja moderniseerimine, töötades välja ja rakendades uut politseitöö ja operatsioonide mudelit, uut õppe- ja arengujuhtimise raamistikku ning uut personalijuhtimise raamistikku.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 2 (C3.4R2): Paindlikku töökorraldust avalikus sektoris reguleerima

Reformi eesmärk on suurendada avaliku teenistuse tootlikkust ja tõhusust, kasutades paindlikku töökorraldust, nagu kaugtöö, osaliselt kaugtöö ja osaajaga töötamine.

Reform seisneb paindliku töökorralduse rakendamises avalikus sektoris, tuginedes avaliku halduse ja personaliosakonna hinnangule parimate tavade välisuuringu soovitustele ja võimalikele piirangutele, mida on täheldanud teised riiklikud haldusasutused. Uuringus vaadatakse läbi avaliku teenistuse paindliku töökorralduse tingimused, mida kohaldatakse teistes jurisdiktsioonides.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2024.

Reform 3 (C3.4R3): Võtta kasutusele uus raamistik avaliku sektori vabade töökohtade täitmise hindamis- ja valikuprotsessi jaoks ning uued eeskirjad töötajate tulemuslikkuse hindamiseks.

Reformi eesmärk on parandada avaliku teenistuse toimimist värbamis- ja edutamisraamistiku ning tulemuslikkuse hindamise süsteemi läbivaatamise kaudu.

Reform koosneb järgmistest osadest: i) võtta avalikus teenistuses kasutusele uus raamistik edutamisametikohtade, sealhulgas juhtivate ametikohtade kandidaatide hindamiseks ja väljavalimiseks teenete alusel; ii) võtta kasutusele uus tulemuslikkuse hindamise süsteem, mida kasutatakse arengu ja edutamise eesmärgil, et muuta hindamine ja edutamine läbipaistvamaks, õiglasemaks, oskustel põhinevamaks ja tõhusamaks; ning iii) värbamismenetluste parandamine koolituse, teenistuskavade (avaliku halduse töökohtadele esitatavate nõuete ja kohustuste kogum) ajakohastamise ning kahe värbamist käsitleva asjaomase seaduse muutmise kaudu.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märts 2025.

Reform 4 (C3.4R4): Tugevdada haldussuutlikkust ja läbipaistvust riigihangete professionaliseerimise ja selle protsessi edasise digitaliseerimise kaudu

Reformi eesmärk on suurendada riigihangete tõhusust ja tulemuslikkust, võttes kasutusele uued hankeprotsessid, kasutades digitaalseid vahendeid, ning suurendades töötajate teadmisi ja asjatundlikkust.

Reform seisneb integreeritud täielikult digitaliseeritud e-riigihangete süsteemi kasutuselevõtmises, kasutades nüüdisaegseid tehnoloogiaid, vähendades seega osalejate halduskoormust, tagades samal ajal vastutuse ja läbipaistvuse. Sellega kaasnevad meetmed, mille eesmärk on muuta riigihanked professionaalsemaks, näiteks keskse professionaalse riigihankeüksuse organisatsioonilise struktuuri läbivaatamine ning hankespetsialistide koolitamine ja sertifitseerimine.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 5 (C3.4R5): Õigusameti suutlikkuse suurendamine

Reformi eesmärk on rakendada õigusameti digiüleminek, et suurendada selle tõhusust ja tulemuslikkust ning töötajate tootlikkust, töö kvaliteeti ja töötingimusi.

Reformi käigus digiteeritakse kõik õigusameti protsessid ja menetlused, võttes kasutusele IT-süsteemi (e-õiguse süsteem), mida pakutakse tervikliku tarkvara kui teenuse lahendusena. See hõlmab olemasoleva veebipõhise juhtimissüsteemi pakkumist, arendamist ja kohandamist, et tagada sellised funktsioonid nagu elektrooniliste juhtumitoimikute ja kaustade loomine, kohtuasjade haldamine ja järelevalve, sisesuhtlus ja töövood, juhtumite jälgimine, finantsjuhtimine ja maksed. Projekti rakendamise ajal hinnatakse tegevusanalüüsis protsessi ümberkujundamise vajadust. Kõik olemasolevad paberdokumendid viiakse üle e-õiguse põhisüsteemi.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2023.

Investeering 2 (C3.4I2): Õigusloomeprotsessi digiteerimine

Investeeringu eesmärk on parandada õigusloome kvaliteeti ning suurendada õiguskindlust ja läbipaistvust, ajakohastades õigusaktide koostamise protsessi ja avaldades kohaldatavad õigusaktid.

Investeering seisneb õigusaktide ettevalmistamise platvormi loomises, mis hõlbustab õigusaktide koostamist, konsolideerimist, haldamist ja säilitamist. Süsteemist saab ka valitsuse ametlik ühtne kontaktpunkt, mis võimaldab üldsusele digitaalset juurdepääsu kõigile õigusaktide tekstidele

koostalitlusvõimelises vormingus. Investeering hõlmab kõigi olemasolevate õigusnormide üleslaadimist uude platvormi.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 3 (C3.4I3): Majanduspoliitika modelleerimise keskus

Investeeringu eesmärk on parandada poliitika kujundamist ja rakendamist, suurendades kvantitatiivse modelleerimise meetodite kasutamist regulatiivse mõju hindamiseks.

Investeering seisneb modelleerimisvahendite ja avaliku sektori töötajate oskusteabe arendamises, et võimaldada poliitika mõju paremat hindamist. See saavutatakse, i) luues majanduspoliitika modelleerimise keskuse, mis kasutab vahendeid ja andmeid poliitika analüüsimiseks ja hindamiseks; ii) poliitikaanalüüsi ja hindamisalaste teadmiste parandamisega rahandusministeeriumi töötajatel; ning iii) suurandmete ja andmeanalüüsi vahendite väljatöötamisega.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Allkomponent 3.4.2. Kohalik haldus ja ruumireform

Reform 6 (C3.4R6): Kohalike omavalitsuste uus õigusraamistik ja asjakohased toetusmeetmed

Meetme eesmärk on reformida Küprose kohaliku omavalitsuse süsteemi, et parandada selle otsustusõigust ja haldusautonoomiat, suurendada juhtimise tõhusust ning ühtlustada vahendeid ja vastutust, et tagada rahaline jätkusuutlikkus.

Reform seisneb uute õigusaktide vastuvõtmises, mis: vähendaksid omavalitsuste arvu ja luua kogukonnaklastreid teenuste tsentraliseeritud osutamiseks, et parandada haldussuutlikkust; võtaksid omavalitsuste jaoks kasutusele uus haldusmudel ja uus personalistruktuur; annaksid pädevused ja vahendid keskvalitsuselt üle omavalitsustele, eelkõige lubade väljastamise, sotsiaalpoliitika, kohaliku infrastruktuuri hooldamise, koolide ja kodanikele kohalike teenuste osutamise valdkonnas; reformiksid omavalitsuste rahastamist; ning tagaksid piisava õigusliku järelevalve, läbipaistvuse ja demokraatliku vastutuse. Reform hõlmab ka suutlikkuse suurendamist koolituse kaudu.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2024.

Reform 7 (C3.4R7): Linnamaakorraldus

Reformi eesmärk on vähendada survet omavalitsuste laienemisele ja mulla katmisele, hõlbustades olemasoleva maa kasutamist ehituse eesmärgil.

Reform seisneb linnapiirkondade maakorralduse õigusraamistiku loomises ja linnapiirkondade maakorralduse üldkavade rakendamise edendamises valitud piirkondades või saare jaoks strateegilise tähtsusega piirkondades. Reform hõlmab ka ekspertuuringu ettevalmistamist, digitaalset platvormi linnamaakorralduse võimaldamiseks ning linnamaakorralduse pilootkavade ettevalmistamist.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Investeering 4 (C3.4I4): E-süsteemi tõhustamine ehituslubade väljastamiseks

Investeeringu eesmärk on suurendada ehituslubade andmise menetluste tõhusust.

Investeering seisneb i) olemasoleva Hippodamose IT-süsteemi kavandamise ja lubade andmise e-rakenduskeskkonna laiendamises, et kõik planeerimis- ja ehitusasutused (omavalitsused) saaksid esitada taotlusi projekteerimis- ja ehituslubade saamiseks ühiselt platvormilt; ii) Hippodamose süsteemi ajakohastamises, et võimaldada planeerimis- ja ehituslubade digitaalset kohaldamist,

uurimist ja väljaandmist; ning iii) muude Hippodamose moodulite, näiteks ehituslepingute haldamise ja haldamise ajakohastamises või laiendamises.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

Investeering 5 (C3.4I5): Arukad linnad

Investeeringu eesmärk on kooskõlastada käimasolevad arukate linnade algatused üleriigilise rakenduskavaga.

Investeering seisneb aruka linna riikliku üldkava esitamises, keskendudes kolmele esmatähtsale arukale lahendusele omavalitsuste jaoks: arukas parkimine, arukas valgustus ja arukas jäätmekogumine. Investeering hõlmab aruka linna taristu (keskplatvorm) kavandamist ja rakendamist ning kolme prioriteetse aruka lahenduse kavandamist ja rakendamist, sealhulgas andurite paigaldamist. Kesksel platvormil on vajalik paindlikkus uute arukate linnade lahenduste lisamiseks tulevikus.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 6 (C3.4I6): Nikosia kesklinna regenereerimine ja taaselustamine

Investeeringu eesmärk on elavdada Nicosia kesklinna, meelitades ligi noori elanikke, tehes uusi investeeringuid ja edendades majandustegevust.

Investeering seisneb i) Küprose ülikooli osakonnana kasutatava Faneromeni kooli renoveerimises; ii) kesklinna hoonete ostmine ja renoveerimises, et muuta need üliõpilaste majutuseks; ning iii) erasektori stiimulite kasutuselevõtmises, et pakkuda üliõpilastele majutust piirkonnas.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Allkomponent 3.4.3. Tõhus kohtusüsteem

Reform 8 (C3.4R8): Õigusemõistmise tõhusus

Reformi eesmärk on vähendada kohtutes pooleliolevate kohtuasjade suurt arvu ja suurendada kohtusüsteemi üldist tõhusust ja kvaliteeti.

Reform hõlmab tegevuskava koostamist kohtuasjade ja edasikaebuste kuhjumise likvideerimiseks koos konkreetsete iga-aastaste eesmärkidega ning kohtunike rakkerühma loomist, mis peaks koordineerima tegevuskava rakendamist, et vähendada pooleliolevate kohtuasjade kuhjumist. Tegevuskava peaks valmima 31. detsembriks 2021. Pooleliolevaid kohtuasju määratletakse kui üle kahe aasta kestvaid pooleliolevaid kohtuasju. 31. detsembri 2020. aasta seisuga oli: 24 777 pooleliolevat tsiviilasja, 2 222 pooleliolevat tsiviilasja edasikaebust ja 475 pooleliolevat haldusasja edasikaebust. Reform hõlmab ka tsiviilkohtumenetluse muudetud eeskirjade rakendamist, mille Riigikohus võttis vastu 19. mail 2021 ja mis suurendavad kohtumenetluste, sealhulgas kohtuasjade lahendamise tõhusust.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Reform 9 (C3.4R9): Kohtute digiüleminek

Reformi eesmärk on tegeleda kohtusüsteemi ebatõhususega, mida põhjustavad manuaalsetel ja paberipõhistel süsteemidel töötavad kohtud. Süsteemi digiteerimine lihtsustab ja kiirendab õigusemõistmist.

Reform koosneb i) i-õiguskeskkonna süsteemi ajutisest lahendusest kõige pakilisemate vajaduste rahuldamiseks enne e-õiguskeskkonna kättesaadavust, ii) integreeritud e-õiguskeskkonna süsteemist

ja iii) digitaalsest audiosalvestusest kohtumenetlustes. E-kohtu süsteem on kättesaadav kohtutele, advokaatidele, kodanikele, vabariigi õigusametile ja politseile. Ta võtab kasutusele mitu funktsiooni, nagu juhtumite digitaalne arhiveerimine ja maksmine, juhtumite kategoriseerimine, juhtumite otsimine, dokumentide koostamine ja haldamine, kohtuasjade voogedastust toetavad jälgimis- ja seiresüsteemid, korralduste ja protokollide täitmise jälgimine, juhtumite ärakuulamiseks jaotamise haldamine, otsuste tegemine ja haldamine, juhtumite sulgemine ja tõendite haldamine.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märts 2025.

Investeering 7 (C3.4I7): Kohtunike koolitus

Investeeringu eesmärk on tegeleda kohtunike vähese koolituse ja elukestva õppega.

Investeering hõlmab kohtunike koolitamist muudetud tsiviilkohtumenetluse eeskirjade teemal ja/või muid õigusalaseid koolitusi mitmesugustel õigusteemadel ja õigusalaste oskuste omandamiseks Küprose õiguskoolituse koolis.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 8 (C3.4I8): Kohtute infrastruktuuri uuendamine

Investeeringu eesmärk on tegeleda kohtusüsteemi ebatõhususega, mida põhjustavad ebapiisavad kohtuhooned nii kvantiteedi kui ka kvaliteedi poolest.

Investeering seisneb Famagusta ringkonnakohtu hoone laienduse ehitamises.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Allkomponent 3.4.4. Korruptsioonivastane võitlus

Reform 10 (C3.4R10): Korruptsioonivastase võitluse õigusliku ja institutsioonilise raamistiku parandamine

Reformi eesmärk on saavutada korruptsioonivastase võitluse suurem sidusus, rakendades riiklikku horisontaalset korruptsioonivastast tegevuskava.

Reform koosneb järgmistest osadest: i) rikkumisest teatajate kaitset, avaliku otsustusprotsessi läbipaistvuse suurendamist ja huvide konflikti vältimist käsitlevad õigusaktid, ii) korruptsioonivastase sõltumatu asutuse loomine ja toimimine, mis koordineerib kõigi korruptsioonivastases võitluses ja korruptsiooni ärahoidmises osalevate asutuste jõupingutusi ja teostab järelevalvet erinevate pädevate teenistuste tegevuse õigeaegse rakendamise üle, iii) korruptsioonivastane üldsuse teadlikkus ja koolitus ning iv) siseauditi üksuste tugevdamine kõigis ministeeriumides ja siseauditi talituses.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2024.

H.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
155	C3.4R1 Suurendada haldussuutlikkust ja parandada avaliku halduse toimimist, et parandada poliitika kujundamist ja rakendamist	Eesmärk	Tegevuskava inimressurssidega seotud küsimuste tõhusaks haldamiseks riiklikes haldusasutustes	Tegevuskava vastuvõtmine ministrite nõukogus	–	–	–	1. kv	2022	Ministrite nõukogu on vastu võtnud tegevuskava, mis sisaldab järgmist: Avaliku halduse ja personaliosakonna (PAPD) suunised, vormid ja rakendustugi asjaomaste ministeeriumide haldusasutustele seoses personalijuhtimise küsimustega, nagu ümberkorraldamine ja ümberstruktureerimine, menetluste lihtsustamine ja tööjõu planeerimine; PAPD muudetud organisatsioonilise struktuuri rakendamine PAPD töötajate õppe- ja arengukava; Valdkondlike ministeeriumide koolituskava
156	C3.4R1 Suurendada haldussuutlikkust ja parandada avaliku halduse toimimist, et parandada poliitika kujundamist ja rakendamist	Eesmärk	Küprose politsei uus personalijuhtimise raamistik	Vastuvõtmine politseijuhi ning justiits- ja avaliku korra ministeeriumi alalise sekretäri poolt ning jõustumine	–	–	–	4. kv	2023	Jõustunud on Küprose politsei uus personalijuhtimise raamistik, mis hõlmab järgmisi valdkondi: Analüüs ja ametijuhendite koostamine Värbamine Motivatsioon Koolitus ja areng Hüvitised ja hüvitised Töösuhted ja töötajate teavitamine Pensionile jäänud liikmete haldamine Ohutus ja tervishoid Personalijuhtimise strateegia
157	C3.4R1 Suurendada haldussuutlikkust ja parandada avaliku halduse toimimist, et	Eesmärk	Riiklike haldusorganite personaliküsimuste tõhusat juhtimist käsitleva	Ministrite nõukogu poolt heaks kiidetud lõpparuanne tegevuskava	–	–	–	4. kv	2025	Tegevuskava on rakendatud, sealhulgas: – Suunised ja käsiraamatud valdkondlikele ministeeriumidele töölevõtmismenetluste, distsiplinaarmenetluste, tööjõu

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	parandada poliitika kujundamist ja rakendamist		tegevuskava rakendamine	rakendamise kohta						planeerimise, protsesside läbivaatamise ümberkorraldamise ja lihtsustamise kohta – Õigusaktide muudatused, kui see on asjakohane – Valdkondlike ministeeriumide töötajate koolitamine
158	C3.4R2 Paindlikku töökorraldust avalikus sektoris reguleerima	Eesmärk	Otsus paindliku töökorralduse kohta avalikus sektoris	Ministrite nõukogu otsus,	–	–	–	1. kv	2023	Viiakse läbi uuring paindliku töökorralduse kohta avalikus sektoris. PAPD hindab uuringu soovitusi, võttes arvesse asjakohaseid kaitsemeetmeid, mille eesmärk on parandada avaliku teenistuse tõhusust. Pärast uuringu soovituste hindamist teeb ministrite nõukogu otsuse nende rakendamise kohta.
159	C3.4R2 Paindlikku töökorraldust avalikus sektoris reguleerima	Eesmärk	Paindliku töökorralduse rakendamine	PAPD lõpparuanne ministrite nõukogu otsuse rakendamise kohta	–	–	–	4. kv	2024	Ministrite nõukogu otsuse rakendamine, muutes vajaduse korral seadusi/määrusi, teavitades poliitikast ja koolitustest, tuginedes avaliku halduse personaliosakonna koostatud tegevuskavale.
160	C3.4R3 Võtta kasutusele uus raamistik avaliku sektori vabade töökohtade täitmise hindamis- ja valikuprotsessi jaoks ning uued eeskirjad töötajate	Eesmärk	Avaliku teenistuse vabade töökohtade hindamis- ja valikuprotsessi käsitlevate õigusaktide ja töötajate tulemuslikkuse hindamist käsitlevate eeskirjade jõustumine.	Asjaomas(t)e õigus(t)e ja määruste sätted, mis osutavad nende vastavale jõustumisele	–	–	–	4. kv	2021	Põhielemendid on järgmised: i) sellise seaduse jõustumine, millega nähakse ette kandidaatide hindamine ja valimine avaliku teenistuse edutamiskohtade, sealhulgas juhtivate ametikohtade täitmiseks uute kriteeriumide ja meetoditega, mis põhinevad objektiivsel hindamisel ja teenetel, ning avaliku teenistuse seaduse muutmine, kui seda peetakse vajalikuks, ning ii) uute eeskirjade jõustumine avaliku sektori töötajate uue tulemuslikkuse hindamise süsteemi rakendamiseks, mida

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	tulemuslikkuse hindamiseks.									kasutatakse arenguks ja edutamiseks, et muuta tulemuslikkuse hindamise menetlus ja edutamismehhanism läbipaistvamaks, õiglasemaks, oskustepõhisemaks ja tõhusamaks;
161	C3.4R3 Võtta kasutusele uus raamistik avaliku sektori vabade töökohtade täitmise hindamis- ja valikuprotsessi jaoks ning uued eeskirjad töötajate tulemuslikkuse hindamiseks.	Eesmärk	Uus raamistik tulemuslikkuse hindamiseks ja vabade töökohtade täitmiseks avalikus teenistuses.	Uue raamistiku kasutuselevõtmine	–	–	–	1. kv	2025	Avalike teenistujate tulemuslikkust hinnatakse ja avaliku teenistuse vabad ametikohad täidetakse vastavalt uuele õigusraamistikule pärast selle tõhusat rakendamist, sealhulgas asjaomaste töötajate koolitamise kaudu.
162	C3.4R4 Tugevdada haldussuutlikkust ja läbipaistvust riigihangete professionaliseerimise ja selle protsessi edasise digitaliseerimise kaudu	Eesmärk	Uus integreeritud e-riigihangete süsteem	Esimesed hankemenetlused on algatatud uue e-riigihangete süsteemi raames.	–	–	–	4. kv	2025	Uus integreeritud e-riigihangete süsteem on täielikult toimiv, hõlmates kogu arendamist, testimist ja kasutajate koolitamist. Süsteemi põhifunktsioonid on järgmised: – toetus ühekordsuse põhimõttele erakasutajatele andmete esitamisel – statistiline aruandlus – toetada kujunemisjärgus tehnoloogiate kasutamist, mida nii avaliku sektori hankijad kui ka ettevõtjad võivad kasutada oma haldusfunktsioonides. – avaliku sektori hankijate haldustegevuse hõlbustamine

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										– kasutajasõbralik ettevõtjate liides rõhuasetusega VKEdel – avatud andmete avaldamine riigihankemenetluste kohta – anda avaliku sektori hankijatele ja otsustajatele teavet riigihankemenetluste kohta kogu projekti kestuse jooksul.
163	C3.4R5 Õigusameti suutlikkuse suurendamine	Eesmärk	Õigusameti uus IT-süsteem	Uue IT-süsteemi kasutuselevõtmine	–	–	–	4. kv	2023	Võtta täielikult kasutusele õigusameti tarkvara kui teenuslahendus, millel on järgmised omadused: elektrooniliste toimikute ja kaustade loomine, kohtuasjade haldamine ja järelevalve, sisesuhtlus ja töövood, juhtumite, finantsjuhtimise ja maksete jälgimine; paberdokumentide digiteerimine. Kasutajate koolitamine on lõpule viidud.
165	C3.4I2 Õigusloomeprotsessi digiteerimine	Eesmärk	Küprose õigusaktide ettevalmistamise platvormi rakendamine	Uue süsteemi kasutuselevõtmine	–	–	–	1. kv	2025	Platvormi käivitamine ning administraatorite ja eeliskasutajate koolituse läbimine. Täielikult toimiv õigusaktide ettevalmistamise platvorm võimaldab: arvete koostamine ja haldamine veebitoimetaja kaudu, võimalusega eksportida XML-vormingus õigusaktide ettevalmistamise kõigis etappides; keskandmebaas õigusaktide tekstide säilitamiseks ja levitamiseks avatud andmetena nii rakendusliideste kaudu kui ka massandmetena; õigusaktide ja nende muudatuste konsolideerimise vahend.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
166	C3.4I2 Õigusloomeprotsessi digiteerimine	Eesmärk	Seaduste ja määruste digiteerimine; uue platvormi eeskirjad	Avalik teadaanne platvormil	–	–	–	4. kv	2025	Kõik varasemad õigusaktid on uude platvormi üles laaditud, nii et kõik õigusaktid on veebis kättesaadavad valitsuse platvormil.
167	C3.4I3 Majanduspoliitika modelleerimise keskus	Eesmärk	Majanduspoliitika analüüsi modelleerimiskeskuse loomine	Keskuse kasutuselevõtmine	–	–	–	4. kv	2023	Keskuse täielik töölerakendamine ja varustus, sealhulgas teadustöötajate meeskonna määramine. Rühm koosneb makroökonomeetriliste mudelite ekspertidest, ökonomeetriatest, andmeanalüüsi ekspertidest ja majandusteadlastest.
168	C3.4I3 Majanduspoliitika modelleerimise keskus	Siht	Väljatöötatud mõjuhindamismudelite ja andmeanalüüsivahendite arv	–	Arv	0	20	4. kv	2025	Küprose majanduse jaoks tuleb modelleerida, katsetada ja rakendada vähemalt 20 makroökonomeetrilise mõjuhindamise mudelit ja uut andmeanalüüsivahendit, mis põhinevad erinevatel metoodikatel.
169	C3.4R6 Kohalike omavalitsuste uus õigusraamistik ja asjakohased toetusmeetmed	Eesmärk	Kohalikke omavalitsusi käsitlev uus õigusraamistik	Seadusesäte, mis viitab õigusakti jõustumisele	–		–	2. kv	2024	Sekkumine seisneb kolme järgmise õigusakti jõustumises: Omavalitsuste seadus, kogukondade seadus (muutmisseadus) ja kohalike omavalitsuste piirkondlike organisatsioonide seadus). Uus õigusraamistik hõlmab järgmist: – Kohalike omavalitsuste arvu vähendamine – Kogukonnaklastrite loomine teenuste osutamiseks – Uute pädevuste ja vahendite üleandmine keskvalitsuselt omavalitsustele – Uus omavalitsuste rahastamise süsteem

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										– Õigusjärelevalvet, läbipaistvust ja vastutust käsitlevad eeskirjad – Veevarustuse, kanalisatsiooni ja tahkete jäätmete käitlemise tõhustamine ning lubade andmine kohalike omavalitsuste viie piirkondliku organisatsiooni loomise teel.
170	C3.4R6 Kohalike omavalitsuste uus õigusraamistik ja asjakohased toetusmeetmed	Siht	Suutlikkuse suurendamises osalevate kohalike omavalitsuste töötajate arv	–	Arv	0	500	4. kv	2024	Kohalike omavalitsuste suutlikkuse suurendamise temaatiliste programmide lõpuleviimine, pakkudes koolitust vähemalt 500 osalejale (kohalike omavalitsuste liikmed ja töötajad).
171	C3.4R7 Linnamaakorraldus	Eesmärk	Linnamaakorralduse seaduse jõustumine	Seaduse jõustumisele viitav õigusnorm	–	–		2. kv	2024	Linnapiirkondade maakorralduse seaduse jõustumine eesmärgiga vähendada valglinnastumist olemasolevate elamurajoonide ratsionaalse kasutamise abil
172	C3.4R7 Linnamaakorraldus	Siht	Linnaplaneerimise üldkavade arv	–	Arv	0	10	4. kv	2025	Linnaplaneerimise üldkavad on koostatud, avaldatud ja heaks kiidetud kasutamiseks valitud piirkondades või strateegilise tähtsusega valdkondades. Üldkavad integreerivad ja jaotavad ümber maatükkideks, mis on segmenteeritud ja ligipääsmatud (piirkonna arengupiirangute piires).
173	C3.4I4 E-süsteemi tõhustamine ehituslubade väljastamiseks	Eesmärk	Hippodamose süsteemi e-rakenduskeskkonna parandamine	Täiustatud e-rakenduskeskkonna kaudu saadud taotlused	–	–	–	4. kv	2022	Olemasoleva Hippodamose süsteemi e-rakenduskeskkonna parandamise lõpuleviimine, et võimaldada esitada taotlusi projekteerimis- ja ehituslubade saamiseks kõigile planeerimisasutustele ja ehitusasutustele (omavalitsustele) ühise platvormi kaudu.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
174	C3.4I4 E-süsteemi tõhustamine ehituslubade väljastamiseks	Eesmärk	Hippodamose planeerimis-, kontrolli- ja projektijuhtimise funktsioonide tõhustamine	Täielikult digitaalne lubade väljastamise ja ehituslepingute haldamise protsess	–	–	–	4. kv	2024	Kavandamise ja kontrollivahendi, projektijuhtimise vahendi ning olemasoleva Hippodamose süsteemi riist- ja tarkvara täiustamise lõpuleviimine, et toetada lisafunktsioone.
176	C3.4I5 Arukad linnad	Siht	Arukate linnade algatuse raames välja töötatud mobiilirakenduste arendamine ja nutiandurite kasutuselevõtt arukate linnade algatuse raames	–	Mobiilirakendused: Arv Nutiandurid: Arv	Mobiilirakendused: 0 Nutiandurid: Arv 0	Mobiilirakendused: 3 Nutiandurid: 97 000	2. kv	2026	Kasutajatele allalaadimiseks kättesaadavate kolme mobiilirakenduse väljatöötamine (nutiparkimine, arukas valgustus, arukas jäätmekäitlus) ning vähemalt 97 000 nutianduri täielik kasutuselevõtt arukate linnade algatuse raames, mis koosneb arukate parkimisanduritest, arukatest valgustusanduritest ja arukatest jäätmekäitlusanduritest, mis tarnitakse ja paigaldatakse omavalitsustesse ning on ühendatud arukate linnade keskse platvormiga.
177	C3.4I6 Nikosia kesklinna regenereerimine ja taaselustamine	Siht	Ruumide renoveerimine ja ümberehitamine tudengikorteriteks	–	Arv	0	80	4. kv	2024	Nicosia kesklinnas on vähemalt 80 ruumi renoveeritud ja tudengikorteriteks ümber ehitatud.
178	C3.4I6 Nikosia kesklinna regenereerimine ja taaselustamine	Siht	Ruumide renoveerimine ja ümberehitamine tudengikorteriteks	–	Arv	80	450	2. kv	2026	Nicosia kesklinnas on vähemalt 450 ruumi renoveeritud ja tudengikorteriteks ümber ehitatud.
179	C3.4I6 Nikosia kesklinna	Eesmärk	Faneromeni kooli renoveerimine	Faneromeni kooli	–	–	–	2. kv	2026	Faneromeni kool on põhjalikult renoveeritud ja täielikult muudetud maavärinakindlaks, et majutada Küprose

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	regenereerimine ja taaselustamine			renoveerimise lõpuleviimine						Ülikooli arhitektuurikool, ning on kasutusvalmis
180	C3.4R8 Õigusemõistmise tõhusus	Eesmärk	Uute tsiviilkohtumenetluse eeskirjade jõustumine	Uute tsiviilkohtumenetluse eeskirjade säte (avaldatud ametlikus väljaandes), milles on märgitud kodukorra jõustumine (1. september 2023)	–	–	–	3. kv	2023	Uue tsiviilkohtumenetluse eeskirja rakendamine kohtule alates 1. septembrist 2023 esitatavate uute kohtuasjade suhtes. Uue tsiviilkohtumenetluse seadustikuga ajakohastatakse kohtuasjade arutamist, et tagada pooltele vähem kulukas, kättesaadavam ja õigeaegsem kättetoimetamine.
181	C3.4R8 Õigusemõistmise tõhusus	Siht	Kohtuasjade ja edasikaebuste kuhjumise vähendamine	–	% (protsent)	0	20	2. kv	2024	Ringkonnakohtutes ja ülemkohtus enam kui kahe aasta jooksul pooleliolevate kohtuasjade ja edasikaebuste arvu vähendamine 20 % võrra võrreldes 31. detsembri 2020. aasta tasemega, mida kinnitab võlgnevuste vähendamise tegevuskava iga-aastane eduaruanne.
182	C3.4R8 Õigusemõistmise tõhusus	Siht	Kohtuasjade ja edasikaebuste kuhjumise edasine vähendamine	–	% (protsent)	20	40	2. kv	2026	Ringkonnakohtutes ja ülemkohtus menetletavate kohtuasjade ja apellatsioonkaebuste arvu vähendamine rohkem kui kahe aasta jooksul 40 % võrra võrreldes 31. detsembri 2020. aasta tasemega, mida kinnitab võlgnevuste vähendamise tegevuskava iga-aastane eduaruanne.
183	C3.4R9 Kohtute digiüleminek	Eesmärk	E-kohtu süsteem	Lepingu kontrollimine ja projektimeeskondade poolt	–	–	–	1. kv	2024	E-kohtu süsteemi paigaldamine ja täielik toimimine ning i-õiguskeskkonna süsteemi kohapealse operatiivtoe

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				kahe süsteemi väljundite aktsepteerimine. Mõlemad süsteemid on kättesaadavad kohtu veebisaidil						valmimine. Mõlemad süsteemid on kättesaadavad kohtu veebisaidi kaudu.
184	C3.4R9 Kohtute digiüleminek	Eesmärk	Digitaalne helisalvestis kohtumenetluses	Lepingu kontrollimine ja tulemuste heakskiitmine projektimeeskonna poolt süsteemi jaoks.	–	–	–	1. kv	2025	Digitaalsete helisalvestusseadmete paigaldamine ja täielik kasutamine kohtumenetlustes.
185	C3.4I7 Kohtunike koolitus	Siht	Kohtunike koolitus	–	Arv	0	110	4. kv	2025	Vähemalt 110 kohtunikku 130st on läbinud koolituse uue tsiviilkohtumenetluse korra ja muude õigusalaste oskuste kohta.
186	C3.4I8 Kohtute infrastruktuuri uuendamine	Eesmärk	Famagusta ringkonnakohtu laiendamine	Projektijuhtimismeeskond kinnitab ehituse lõpetamist.	–	–	–	4. kv	2021	Famagusta ringkonnakohtu hoone juurdeehituse lõpuleviimine, et toetada uute kohturuumide käitamist lisaks kriminaalasjadele ka tsiviilasjades.
187	C3.4R10 Korruptsioonivastase võitluse õigusliku ja institutsioonilise raamistiku parandamine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega luuakse sõltumatu korruptsioonivastase võitluse amet	Seadusesäte, mis viitab seaduse jõustumisele ja korruptsioonivastase võitlusega tegeleva sõltumatu asutuse töölerakendamisele, kusjuures peamised	–	–	–	1. kv	2022	Korruptsiooni vastu võitlev sõltumatu asutus on loodud vastava seaduse jõustumise alusel ja tegutseb. Asutus koordineerib kõigi korruptsioonivastases võitluses ja korruptsiooni ärahoidmises osalevate asutuste jõupingutusi ja teostab järelevalvet selle üle, et erinevad pädevad teenistused rakendaksid meetmeid õigeaegselt.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				juhtivad ametikohad täidetakse ja töötajaid värvatakse.						
188	C3.4R10 Korruptsiooniva stase võitluse õigusliku ja institutsioonilis e raamistiku parandamine	Eesmärk	Otsuste tegemise ja sellega seotud küsimuste läbipaistvust käsitleva seaduse jõustumine	Seadusesäte, mis viitab seaduse jõustumisele	–	–	–	4. kv	2021	Otsuste tegemise ja sellega seotud küsimuste läbipaistvust käsitleva seaduse jõustumine, sealhulgas sätted huvide konflikti vältimiseks. Seadusega kehtestatakse kohustus avalikustada kontaktid, mis on loodud avalikus otsustamismenetluses osalemisest huvitatud isikute ning riigiteenistujate või laiema avaliku sektori ametnike või liikmete või töötajatega ametnike huvides, kellel on oma ametikoha tõttu pädevus või võimalus algatada selliseid menetlusi või sõnastada nende sisu või aidata kaasa selliste menetluste lõpptulemuse kindlaksmääramisele. Teave sellise kontakti kohta ning selle sisu ja eesmärgid registreeritakse ametlikult ja tehakse üldsusele kättesaadavaks.
189	C3.4R10 Korruptsiooniva stase võitluse õigusliku ja institutsioonilis e raamistiku parandamine	Eesmärk	Rikkumisest teatajate kaitse seaduse jõustumine	Seadusesäte, mis viitab seaduse jõustumisele	–	–	–	4. kv	2021	Seaduse jõustumine, et kaitsta pettustest ja korruptsioonist teatajaid sisekaristuste eest. Lisaks tunnistajate kaitset käsitlevas seaduses 95(I)/2001 juba sätestatud kaitsele sisaldab seadus täiendavaid sätteid nende isikute kaitse kohta, kes teatavad korruptsioonist nii avalikus kui ka erasektoris (rikkumisest teatajad, isikud, kes ei ole sellega seotud). Seadusega nähakse ette ka leebema kohtlemise meetmed nende isikute suhtes,

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										kes on seotud korruptsiooniaktidega, kuid kes annavad vabatahtlikult aru politseile ja/või teevad koostööd ametiasutustega, mille tulemuseks on juhtumi täielik uurimine ja süüdistuse esitamine.

H.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering 9 (C3.4I9): Era- ja avaliku sektori sertifitseerimise abikava vastavalt standardile ISO 37001 (Altkäemaksuvastane võitlus)

Investeeringu eesmärk on aidata kaasa korruptsioonivastasele võitlusele, võttes era- ja avalikus sektoris kasutusele akrediteeringu ISO 37001, mis aitab suurendada läbipaistvust, vähendada altkäemaksu ja luua eetilise ettevõtluskultuuri.

Investeering seisneb era- ja avalikule sektorile, sealhulgas kohalikele omavalitsustele antavas toetuses, mille eesmärk on nõustamisteenuste osutamine ja altkäemaksuvastane sertifitseerimine vastavalt standardile ISO 37001.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

H.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
190	C3.4I9 Era- ja avaliku sektori sertifitseerimise abikava vastavalt standardile ISO 37001 (Anti Bribery)	Siht	ISO 37001 altkäemaksuvastased süsteemid	–	Arv	0	120	4. kv	2025	Antud toetuse tõttu on standardi ISO 37001 ANTI-BRIBERY MANAGEMENT SYSTEMS jaoks akrediteeritud vähemalt 120 organisatsiooni.

I. KOMPONENT 3.5. EELARVE- JA FINANTSSTABIILSUSE TAGAMINE

Küprose taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse eelarve- ja finantsalast haavatavust, sealhulgas sellega seotud makromajanduslikku tasakaalustamatust. Eesmärk on kaitsta finantsstabiilsust, vähendades pangandussektori varasemaid riske, kehtestades erasektori suure võlakoormuse vastased meetmed ja parandades järelevalvet pangandussektorivälises sektoris. Eelarve stabiilsuse tagamiseks on Küprose eesmärk võidelda maksudest kõrvalehoidumise, maksustamise vältimise ja agressiivse maksuplaneerimise vastu; ning anda poliitikakujundajatele põhjalikke andmeid õiglase maksusüsteemi kujundamiseks. Kavandatud meetmed peaksid muutma tulude kogumise tõhusamaks ja Küprose maksusüsteemi õiglasemaks, vähendades agressiivse maksuplaneerimise ülekanduvat mõju.

Selle komponendiga toetatakse selliste riigipõhiste soovituste elluviimist, mis käsitlevad finantsstabiilsust ja erasektori võlakoormust (2019. aasta riigipõhised soovitused nr 2 ja 5) ning selliste maksusüsteemi elementide käsitlemist, mis hõlbustavad üksikisikute ja hargmaiste ettevõtjate agressiivset maksuplaneerimist (2020. aasta riigipõhised soovitused nr 4 ja 2019. aasta riigipõhised soovitused nr 1).

I.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Finantsstabiilsuse kaitsmine

Reform 1 (C3.5R1): Krediidiasutuste kriisijuhtimise õigusraamistik

Meetme eesmärk on parandada pangandussektori vastupanuvõimet, kehtestades raamistiku sidusa ja konkreetse menetluse kohta finantsraskustes olevate krediidiasutuste toetamiseks.

Reform koosneb i) krediidiasutuste maksejõuetuse riikliku raamistiku läbivaatamisest ja muutmisest, et suurendada selle tulemuslikkust ja tõhusust kooskõlas parimate Euroopa tavadega; ning ii) krediidiasutuste ennetava rekapitaliseerimise ja valitsuse stabiliseerimisvahendite raamistiku kehtestamine, et osaleda krediidiasutuse kriisilahenduses.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. september 2023.

Reform 2 (C3.5R2): Viivislaenude käsitlemise raamistik ja tegevuskava

Meetme eesmärk on tegeleda pangandussektoris viivislaenudega seotud finantsriskidega, jätkates jõupingutusi pankade varade kvaliteedi parandamiseks ja laenude teenindamiseks vajaliku töökeskkonna tugevdamiseks.

Reform hõlmab i) tegevuskava rakendamist, et tegeleda allesjäänud viivislaenudega ja ii) võtta vastu kolmest muutvast seadusest koosnev pakett, mis käsitleb krediite omandavaid äriühinguid ja maksete vahendajaid (laenuhaldajate asetamine keskpanga reguleerimisse ja järelevalve alla; laenuhaldajatele ja krediiti omandavatele äriühingutele juurdepääsu võimaldamine kinnistusraamatule; ning ühtlustada krediidi omandava äriühingu poolt laenu ostmise korral esitatavaid teavitamisnõudeid). Tegevuskava kohta koostatakse 30. juuniks 2023 eduaruanne, mille ministrite nõukogu kiidab heaks ning milles jälgitakse viivislaenude vähendamist pangandussektoris soovituslike kontrollväärtuste suunas, milleks on 6 % bruto- ja 3 % viivislaenude netomäär,[14] ning pakutakse vajaduse korral välja poliitikameetmed.

[14] Need kontrollväärtused põhinevad viivislaenude määratlusel, mida on kasutatud „Riski vähendamise näitajate seirearuandes“ (november 2020), mis on kättesaadav aadressil https://www.consilium.europa.eu/media/ 46978/joint-risk-redutction-monitoring-report-to-eg_november-2020_for-publication.pdf.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2023.

Reform 3 (C3.5R3): Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia

Reformi eesmärk on tegeleda omandiõigust tõendavate dokumentide väljastamise ja üleandmise süsteemi ebatõhususega, mille tulemusena ei määratleta omandiõigust, muudetakse sundtäitmise menetlused keerulisemaks ja takistatakse tagatise realiseerimist.

Reform koosneb järgmisest: i) pooleliolevate omandiõigust tõendavate dokumentide väljastamist või kohtuasjade tagasilükkamist käsitlevate kohtuasjade läbivaatamine, ii) uue planeerimis- ja ehitusloapoliitika (praegu kuni kaks elamuüksust) laiendamine neljale elamuüksusele maatükil, mis vähendab ehitus- ja ruumiliste lubade väljastamiseks kuluvat aega, iii) tänavate ja hoonete määruse läbivaatamine, et kehtestada järelevalveinsenerile õiged stiimulid, et hoida ära rikkumisi, mille tagajärjel omandiõigust tõendavaid dokumente ei väljastata, iv) kinnisvara müügi (konkreetse täitmise) seaduse muutmine, mis tagab, et kinnisvara võõrandamine toimub kohe, kui ostja täidab oma lepingulised kohustused.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2023.

Reform 4 (C3.5R4): Uus õigusraamistik ning andmevahetus- ja krediidiinfobüroo süsteem

Meetme eesmärk on võidelda erasektori suure võlakoormuse vastu, parandades krediidiriski hindamist uute laenude puhul krediidiregistri arendamise kaudu, et võimaldada turul pakkuda selliseid teenuseid nagu krediidikvaliteedi hindamine täielikus kooskõlas andmekaitse-eeskirjadega.

Reform seisneb olemasoleva krediidiandmete vahetamise süsteemi muutmises, mille kohaselt Cyprus Banks Associationile kuuluv eraettevõte on krediidiregister, et võimaldada krediidihindamise teenuste osutamist. Muudatuse põhielemendid on vähendada õiguslikku ebakindlust seoses süsteemi omandilise kuuluvusega ning krediidiregistri ja muude ARTEMISe pakutavate toodete eraldiseisva rolliga krediidibüroona, tagada krediidiasutuste ja teiste krediidiandjate (nt krediiti omandavate äriühingute) krediidivõimaluste kohta andmete kogumise kohustuse jätkumine, esitada maksejõuetuse osakonnalt andmeid ning määrata kindlaks andmetele juurdepääsu ja nende kaitse tingimused.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2024.

Reform 5 (C3.5R5): Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks

Meetme eesmärk on parandada ametiasutuste suutlikkust töötada välja ja rakendada sihipäraseid poliitikameetmeid erasektori võla vähendamiseks ja haldamiseks. Selleks luuakse kohustuste jälgimise register, mis hõlmab võlasummasid nii avalikule sektorile kui ka krediidiasutustele ja omandavatele äriühingutele.

Reform seisneb sellise tegevuskava rakendamises, mis hõlmab krediidikohustiste registri väljatöötamist ja arendamist, et koostada aruandeid otsuste tegemiseks ja poliitika kujundamiseks, sealhulgas isikupõhise vastutuse aruannete koostamiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2024.

Reform 6 (C3.5R6): Maksejõuetusraamistiku tugevdamine ja tugevdamine

Reformi eesmärk on tugevdada maksejõuetusraamistiku rakendamist, edendada maksejõuetuskavade ja -vahendite kasutamist ning tagada maksejõuetuse osakonna täielik ja tõhus toimimine.

Reform hõlmab i) ülejäänud 2018. aasta tegevuskavas täpsustatud meetmete ja tegevuste rakendamist, mida ei ole veel rakendatud, ja ii) maksejõuetusosakonna töö parandamiseks vajalike digitaalsete süsteemide loomist, mis edendavad maksejõuetusvahendite kasutamist. Ministrite nõukogu kiitis tegevuskava heaks 2018. aastal ja see kajastab riiklikku poliitikat maksejõuetuse valdkonnas. Reform hõlmab selliseid meetmeid nagu süsteemide digiteerimine (olemasolevate süsteemide tõhustamine ja uute kasutuselevõtmine), maksejõuetusosakonna töötajatele pakutav koolitus, klienditeenindusliini ja kliendiportaali rakendamine ning maksejõuetushaldurite õigusraamistiku täielik rakendamine.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2025.

Reform 7 (C3.5R7): Finantsalase kirjaoskamatuse vastu võitlemise strateegia

Meetme eesmärk on edendada finantskirjaoskust. Selle eesmärk on parandada finantsharidust kogu elanikkonna hulgas, parandada finantsotsuste tegemist, korrigeerida valesid hoiakuid ja kallutatust, toetada teadlikumaid ja finantsiliselt vastutustundlikumaid kodanikke ning aidata lõppkokkuvõttes parandada võlgade tagasimaksmise korda.

Reform seisneb finantskirjaoskamatuse vastu võitlemise strateegia ettevalmistamises: i) finantskirjaoskamatuse probleemide kindlakstegemine, ii) teemakohase rahvusvahelise kirjanduse läbivaatamine ja iii) rakendamise tegevuskava esitamine. Strateegia sisaldab konkreetseid eesmärke, mõõdetavaid eesmärke, finantskirjaoskuse edendamise kanaleid ja konkreetseid meetmeid (nii lühi- kui ka pikaajalisi meetmeid) rakendamiseks. Reform hõlmab ka strateegia lühiajaliste meetmete täielikku rakendamist.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2023.

Reform 8 (C3.5R8): Kindlustus- ja pensionifondide järelevalve tõhustamine

Meetme eesmärk on tõhustada kindlustus- ja pensionifondide järelevalvet.

Reform hõlmab i) järelevalveasutuste haldussuutlikkuse suurendamist, ii) vajalike vahendite ettevalmistamist ja rakendamist, et tagada vastavus Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvele (EIOPA) edastatud õigusraamistikega (nagu tööandjapensioni kogumisasutuste II direktiiv) ning iii) konkreetsete järelevalvemeetmete võtmises vastavalt EIOPA-le edastatud kavadele ja asutuste järelevalveprotsessidele, et tagada finantsstabiilsus ning kaitsta pensionifondide liikmete ja kindlustusvõtjate huve.

Tööandjapensionifondide registripidaja (RORBF) osakond, mis teostab järelevalvet pensionisektori üle, suurendab alaliste töötajate arvu 13 isiku võrra. Kindlustussektori üle järelevalvet teostav kindlustusseltside kontrolliteenistus (ICCS) suurendab oma alaliste töötajate arvu kolme isiku võrra.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märts 2025.

Investeering 1 (C3.5I1): Küprose väärtpaberi- ja börsikomisjoni järelevalvefunktsiooni tõhustamine

Meetme eesmärk on suurendada Küprose väärtpaberi- ja börsikomisjoni (CySEC) järelevalvesuutlikkust digitaliseerimise kaudu, mis võimaldab tehingute paremat järelevalvet.

Investeering seisneb sellise täiustatud digitaalse süsteemi väljatöötamises, mis põhineb pilvearhitektuuril ja katab Euroopa turu infrastruktuuri määruse, väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute määruse ja finantsinstrumentide turgude määruse järelevalvevajadused. Uus süsteem peab toetama järgmisi funktsioone: i) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) keskusega liitumine; tehinguandmete laadimine ja eeltöötlemine, ii) andmete kohta päringute tegemine, et saada regulatiivset teavet, iii) plaani- ja sihtotstarbeliste aruannete koostamine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Eelarve stabiilsuse tagamine

Reform 9 (C3.5R9): Maksude kogumise parandamine ja maksuosakonna tegevuse tõhustamine

Meetme eesmärk on muuta maksukogumine digiülemineku ja maksukuulekuse kõrgema taseme kaudu tõhusamaks ja tulemuslikumaks ning parandada klienditeenindust.

Reform hõlmab erinevate maksuüksuste, menetluste ja protsesside integreerimist, et pakkuda maksumaksjatele ühtset kontaktpunkti, õigusaktide muutmist ja uue IT-süsteemi rakendamist ning maksuosakonna digiteerimist. Ergutuse juhtimissüsteem peab sisaldama järgmist: a) üksainus registreerimine maksubaasis ja Taxisnetis (üksikisikute, juriidiliste isikute ja tööandjate poolt elektrooniliselt esitatavas tuludeklaratsioonis); b) riskihindamisel põhinev integreeritud maksuauditi protsess; c integreeritud toetuste audit; d) integreeritud ja täiustatud ühtne teeninduspunkt, sealhulgas käibemaksu otsemaksmine ja ettevõtjate ühendamine maksuosakonna serveriga, ilma spetsiaalseid mehhanisme kasutamata; e) ühtsete maksutõendite väljastamise protsess; f) süsteemi viivitamatu kohandamise võimalus, et võtta arvesse õigusaktide ja/või menetluste muudatusi ning laiendada turvalisi liideseid teiste infosüsteemidega; g) andmete analüüsimise suutlikkus ning h) kõigi maksumaksja paberdokumentide skaneerimine ja elektrooniline säilitamine kinnisvara (kinnisvara) ja kapitali kasvutulu kohta asjakohaste turva-, terviklus- ja konfidentsiaalsusparameetritega. Nicosia piirkondliku integreeritud büroo ja suurte maksumaksjate büroo uus hoone suurendab jõupingutusi, et integreerida pealinna piirkondlikud maksuametid viiest erinevast kontorihoonest eri kohtades, mida varem peeti tehnoloogiliselt ebasobivaks, ning võimaldab osutada maksumaksja teenuseid ühest kohast Nicosia piirkonnas. Õigusaktide muudatused hõlmavad järgmist: hiljuti vastu võetud õigusakt, millega kehtestatakse kohustuslik maksudeklaratsioonide esitamine iga füüsilise isiku poolt, kelle tulu on määratletud tulumaksuseaduse artiklis 5, olenemata künnisest alates 2020. maksustamisaastast (välja arvatud erandid);

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 10 (C3.5R10): Agressiivse maksuplaneerimise käsitlemine

Reformi meetmete üldeesmärk on suurendada maksusüsteemi tulemuslikkust, tõhusust ja õiglust, võideldes hargmaiste ettevõtjate maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastu.

Meede koosneb kolmest erinevast reformi allmeetmest.

Esimene allmeede seisneb intresside, dividendide ja litsentsitasude väljaminevatelt maksetelt kinnipeetava maksu kehtestamises ning äriühingu tulumaksu residentsuse täiendava testi kasutuselevõtmises, mis põhineb iga üksuse asutamisel. Maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu I lisas loetletud jurisdiktsioonide suhtes kohaldatakse kinnipeetavat maksu, mis on esimene samm seaduse jõustumisega 31. detsembriks 2021, nähes ette selle jõustumise 31. detsembriks 2022.

Äriühingu tulumaksuresidentsuse test lisandub juhtimis- ja kontrollitestile. See kehtestatakse 31. detsembriks 2021 ja see jõustub 31. detsembriks 2022. Esimeseks testiks on juhtimine ja kontroll ning juhul, kui äriühing on asutatud Küprosel, kuid selle juhtimist ja kontrolli teostab teine jurisdiktsioon, käsitatakse seda Küprose maksuresidendina ja maksustatakse vastavalt tulumaksuseaduse asjakohasele sättele, tingimusel et äriühing ei ole mujal maksuresident (et vältida topeltresidentsust).

Reformi teine allmeede seisneb kinnipeetava maksu kehtestamises intressi-, dividendi- ja litsentsitasude maksetelt madala maksumääraga maksujurisdiktsioonidele. Küprose ametiasutused

võivad uurida, kuidas kohaldada intressimaksete ja litsentsitasude puhul mahaarvamise keeldu. Selline seadusandlik muudatus jõustub 31. detsembril 2024.

Kolmanda allmeetmena hindab Küpros agressiivse maksuplaneerimisega seotud meetmete üldkogumi tõhusust sõltumatu hindamise kaudu, mis tuleb lõpule viia 31. detsembriks 2024. Hindamise käigus hinnatakse Küprose maksuraamistikku terviklikult, hõlmates kõiki selleks ajaks vastu võetud meetmeid. Hindamise tulemusena võtab Küpros tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks poliitilisi meetmeid, sealhulgas teeb seadusandlikke muudatusi, mis jõustuvad 30. juuniks 2026.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Investeering 2 (C3.5I2): Tolli- ja elektroonilise maksesüsteemi ajakohastamine

Meetme eesmärk on arendada ja rakendada liidu tolliseadustikus ette nähtud elektroonilisi süsteeme. Meede peaks lihtsustama ja kiirendama tolliformaalsusi ja vähendama kõigi sidusrühmade halduskulusid ning seega muutma tulude kogumise tõhusamaks.

Investeering seisneb kaheteistkümne süsteemi arendamises ja kasutuselevõtmises, mis koosnevad kolmest eri tüübist: i) deklareerimissüsteemid (nt manifest, automaatne import, transiit, automaatne eksport ja aktsiisikauba liikumise kontrollsüsteem), mis suhtlevad integreerimiskihi kaudu tegevuskomponentide, halduskomponentide ja välisliidestega; ii) rakendussüsteemid, mis koosnevad riskianalüüsist, raamatupidamisest, auditist, tariifistikust, tollilaost, juhtumihaldusest, järelevalvest ja kvoodist, ning iii) juhtimissüsteemid, mis koosnevad ärireeglite haldusest, äriprotsesside juhtimisest, võrdlusandmete haldamisest, sisemisest IAMist ja aruandlusest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

I.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
191	C3.5R1 Krediidiasutuste kriisijuhtimise õigusraamistiku lõpuleviimine	Eesmärk	Krediidiasutuste riikliku maksejõuetusraamistiku muudatuse jõustumine ja valitsuse vahendite kasutuselevõtmine finantsstabiilsuse säilitamiseks	Õigusaktide sätted, mis osutavad nende jõustumisele	–	–	–	3. kv	2023	Jõustub kaks järgmist õigusaktide paketti: a) krediidiasutuste maksejõuetuse seadus, millega nähakse pädevatele asutustele ette paindlikkus ja vajalikud vahendid maksejõuetute krediidiasutuste tõhusaks likvideerimiseks, ning b) finantsstabiilsuse seadus ja kriisilahendusseaduse kohane finantstoetus, millega kehtestatakse valitsuse sekkumise raamistik, eelkõige krediidiasutuse ennetava rekapitaliseerimise ja valitsuse stabiliseerimisvahendite kaudu, et osaleda asutuse kriisilahenduses.
192	C3.5R2 Raamistik ja tegevuskava viivislaenudega tegelemiseks	Eesmärk	Laenusaajaid ja krediiditeenuseid käsitlevate õigusaktide muutmise paketi jõustumine, et parandada viivislaenude haldamise töökeskkonda	Vastava seaduse jõustumisele viitav õigusnorm	–	–	–	4. kv	2021	Jõustub kolm järgmist seadust: a) krediidivahendite ostmine ja sellega seotud küsimused (muutmine) 2021. aasta seadus, millega kehtestatakse viivislaenude teenindajate suhtes keskpangapoolne reguleerimine ja järelevalve; b) 2021. aasta kinnisvaraseadus (üleandmine, registreerimine ja hindamine) (muutmine), millega antakse viivislaenuhaldajatele ja krediiti vastuvõtvatele äriühingutele juurdepääs kinnistusraamatule. c) 2020. aasta tõendite kogumise (muutmise) seadus, millega ühtlustatakse teatamisnõuded juhul, kui laenu ostab krediiti omandav äriühing.

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
193	C3.5R3 Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia	Siht	Kohtuasjade kuhjumise vähendamine seoses omandiõigust tõendava dokumendi väljastamisega või kohtuasja tagasilükkamisega	–	% (protsent)	0	80	2. kv	2023	Pooleliolevate kohtuasjade kuhjumise vähendamine seoses omandiõigust tõendavate dokumentide väljastamisega (õigusdokument, mis tõendab õigust omandile) või kohtuasja tagasilükkamisega. 1 050 edasiarendust käsitlevad tiitlidokumendid on hindamisel, mis vastab 20 000 omandiõigust tõendavale aktile. Sellest 20 000 pooleliolevast omandiõigust tõendavast dokumendist 80 % lahendatakse kas omandiõigust tõendavate dokumentide väljastamise või juhtumi tagasilükkamise tulemusena.
194	C3.5R3 Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia	Eesmärk	Uue planeerimis- ja ehituslubade poliitika laiendamine	Siseministri määrus	–	–	–	4. kv	2022	Uue planeerimis- ja ehitusloa poliitika laiendamine elamukruntides asuvale kuni neljale elamuüksusele. Poliitikaga nähakse ette võimalus esitada taotlusi elektrooniliselt ning kehtestatakse projekteerimis- ja ehituslubade andmiseks kindlad tähtajad (kümme kuni kakskümmend päeva).
195	C3.5R3 Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia	Eesmärk	Vara müügi (konkreetse täitmise) seaduse muudatuse jõustumine	Seadusesäte, mis viitab muudetud vara müügi (konkreetse täitmise) seaduse jõustumisele	–	–	–	4. kv	2022	Muudetud vara müügi (konkreetse esituse) seaduse jõustumine, et kaitsta eelnevalt ostjate huve. Muudatus võimaldab omandiõigust tõendavate dokumentide üleandmist täieliku turvalisuse ja õiguskindluse alusel, minimeerides samal ajal tegevuskulusid ja viivitusi, kontrollides neid esialgsel etapil, et teha kindlaks konkreetsed takistused üleandmisel enne ostuhinna tasumist. Eesmärk on luua mehhanism kinnisvara ostjate huvide kaitsmiseks ja

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										tagada, et kinnisvara võõrandamine toimuks kohe, kui ostja on täitnud oma lepingulised kohustused.
196	C3.5R3 Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia	Eesmärk	Tänavaid ja hooneid käsitleva määruse läbivaatamine	Seadusesäte, mis viitab muudetud tänavate ja hoonete määruse jõustumisele	–	–	–	4. kv	2023	Seaduse jõustumine, millega muudetakse tänavate ja hoonete määrust ja millega kehtestatakse järelevalveinsenerile õiged stiimulid i) teostada järelevalvet projekti arendamise üle vastavalt väljastatud loale, et veelgi vältida rikkumisi, mille tulemusena ei väljastataks omandiõigust tõendavaid dokumente, ja ii) esitada pädevale asutusele tõend, mis kinnitab väljastatud loale vastava töö lõpetamist.
197	C3.5R4 Uus õigusraamistik ning andmevahetus- ja krediidiinfobüroo süsteem	Eesmärk	Andmevahetust käsitlevate õigusaktide raamistiku ja süsteemi jõustumine	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab õigusakti jõustumisele	–	–	–	1. kv	2023	ARTEMISe krediidibüroo poolse andmevahetuse raamistikku ja süsteemi käsitlevate õigusaktide jõustumine, mis kõrvaldab takistused praeguses raamistikus, et võimaldada tal osutada krediidihindamisteenuseid. Muudatuse põhielemendid on laiendada Küprose Keskpanga järelevalverolli, säilitada kohustus koguda andmeid krediidiasutuste ja muude krediidiandjate krediidilimiitide kohta, esitada maksejõuetuse osakonna andmeid ning määrata kindlaks andmetele juurdepääsu ja nende kaitse tingimused.
198	C3.5R4 Uus õigusraamistik ning andmevahetus- ja krediidiinfobüroo süsteem	Eesmärk	Ajakohastatud digitaalne andmevahetussüsteem ja krediidiinfobüroo	Edukad krediidipunktid	–	–	–	4. kv	2024	Täiustatud digitaalse andmevahetussüsteemi täielik rakendamine ja kasutuselevõtmine ARTEMISe krediidibüroo poolt kooskõlas andmevahetuse raamistikku ja süsteemi käsitlevate õigusaktidega ning

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										krediidikvaliteedi hindamise teenuste osutamise alustamine.
199	C3.5R5 Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks	Eesmärk	Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks	Tegevuskava heakskiitmine ministrite nõukogus	–	–	–	4. kv	2022	Tegevuskavas esitatakse vajalikud sammud, et luua vastutusjärelevalve register, mis: – kasutada elektroonilist andmebaasi, kogudes erinevatelt avaliku ja erasektori võlausaldajatelt andmeid kohustuste kohta, näiteks reformi C3.5R4 kohane krediidiregister. – võimaldada töötada välja ja rakendada sihipäraseid poliitikameetmeid erasektori võlakoormuse ennetamiseks ja haldamiseks.
200	C3.5R5 Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks	Eesmärk	Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks	Ministrite nõukogu kinnitus tegevuskava rakendamise kohta	–	–	–	4. kv	2024	Sellise tegevuskava täielik rakendamine, mille eesmärk on töötada välja vastutuse järelevalve register, – kasutada elektroonilist andmebaasi, kogudes andmeid erinevatelt avalik-õiguslikelt ja eraõiguslikelt võlausaldajatelt, näiteks reformi C3.5R4 alla kuuluvalt krediidiregistrilt. – võimaldada sihtotstarbeliste poliitikameetmete väljatöötamist ja rakendamist erasektori võlakoormuse ennetamiseks ja haldamiseks.
201	C3.5R6 Maksejõuetusraamistiku tugevdamine ja tugevdamine	Eesmärk	Maksejõuetuse õigusliku ja institutsioonilise raamistiku täielik rakendamine ja toimimine	Töötajate ametisse nimetamine kinnitatud ametlikus väljaandes. Eduaruande heakskiitmine	–	–	–	4. kv	2022	Maksejõuetust käsitleva õigus- ja institutsioonilise raamistiku täielik rakendamine ja toimimine järgmiste meetmete kaudu: a) maksejõuetusosakonna organisatsioonilise struktuuri kõigi tasandite töötajate ametisse nimetamine ja töötajate koolitamine, b)

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				ministrite nõukogus						kommunikatsioonikava koostamine maksejõuetusmenetluse edendamiseks, c) klienditeenindusliini heakskiitmine, d) raamistiku loomine maksejõuetusspetsialistide pideva kutsealase arengu jaoks.
202	C3.5R6 Maksejõuetusraamistiku tugevdamine ja tugevdamine	Eesmärk	Kõigi maksejõuetuse osakonna jaoks välja töötatud digitaalsete süsteemide toimimine	Eduaruande heakskiitmine Euroopa Liidu Nõukogu poolt	–	–	–	2. kv	2025	Uued digitaalsed süsteemid suurendavad maksejõuetusosakonna olemasolevate tegevus- ja tehniliste süsteemide asjakohasust ja tõhusust.
203	C3.5R7 Finantsalase kirjaoskamatuse vastu võitlemise strateegia	Eesmärk	Finantsalase kirjaoskamatuse vastu võitlemise strateegia	Finantsalase kirjaoskamatuse vastu võitlemise strateegia heakskiitmine ministrite nõukogus	–	–	–	4. kv	2023	Finantskirjaoskuse vastu võitlemise strateegia sisaldab konkreetseid eesmärke, mõõdetavaid eesmärke, finantskirjaoskuse edendamise kanaleid ja konkreetseid rakendusmeetmeid (nii lühi- kui ka pikaajalised meetmed). Reform hõlmab ka strateegia lühiajaliste meetmete täielikku rakendamist.
204	C3.5R8 Kindlustus- ja pensionifondide järelevalve tõhustamine	Siht	Ametipensioni hüvitiste registri (RORBF) ja kindlustusseltsi de kontrolliteenist use (ICCS) inimressursside tugevdamine	–	Arv	0	16	1. kv	2025	Suurendada tööandjapensionifondide registripidajate (RORBF) ja kindlustusseltside kontrolliteenistuse (ICCS) töötajate arvu kolmeteistkümne töötaja võrra. See tähendab töötajate arvu pidevat suurendamist.
205	C3.5R8 Kindlustus- ja pensionifondide	Eesmärk	Järelevalvevah endid, sealhulgas	Toetusvahendi d pensionifondid	–	–	–	4. kv	2023	Selliste vahendite (nt menetlused, kontrollnimekirjad, sobivuse ja nõuetekohasuse rakendused) täielik

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	järelevalve tõhustamine		andmete kogumise ja analüüsimise vahend	e ja kindlustusseltsi de järelevalve tõhustamiseks						rakendamine, mis on vajalikud uute õigusaktide järgimiseks (millega nähakse ette 2020. aasta tööandjapensionihüvitiste asutuste asutamist, tegevust ja järelevalvet käsitlev seadus (L 10(I)/2020) ning 2016. aasta kindlustus- ja edasikindlustustegevuse ja muude seotud küsimuste seaduse (N.38(I)/2016) õigusaktid.
206	C3.5I1 Küprose väärtpaberi- ja börsikomisjoni järelevalvefunktsi ooni tõhustamine	Eesmärk	Tehingute järelevalve digitaalne süsteem Küprose väärtpaberi- ja börsikomisjoni jaoks	Projektijuhtimi se komitee kontrollib õigeaegselt tulemuste heakskiitmist; ning hankedokumen tides täpsustatud kvaliteet ja standardid	–	–	–	4. kv	2023	Tehingute järelevalve uue digitaalse süsteemi täielik rakendamine. Uuel digitaalsüsteemil on järgmised omadused: – Tehinguandmete laadimine ja eeltöötlemine. – Rühmitamine ja päringud andmete kohta, et saada regulatiivset teavet. – Plaaniliste ja sihtotstarbeliste aruannete koostamine.
207a	C3.5R9 Maksude kogumise ja maksuosakonna tõhususe parandamine	Eesmärk	Käibemaksutee nuste osutamine ühtses maksuhaldussü steemis (ITAS) Projektinõukog u:	projekti väljundite heakskiitmine uue integreeritud käibemaksusüs teemi lõpuleviimisek s, paigaldamiseks ja käitamiseks	–	–	–	1. kv	2022	Küprose maksuamet (CTD) võtab kasutusele ühtse maksuhaldussüsteemi (ITAS), mis toetab maksuhalduse funktsioone ja protsesse. Käibemaksuteenustega seotud funktsioonid viiakse lõpule ja need toimivad selles süsteemis.

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
207b	C3.5R9 Maksude kogumise ja maksuosakonna tõhususe parandamine	Eesmärk	Nikosia integreeritud ringkonnabüroo ja suurte maksumaksjate büroo uue hoone ostmine	Ostu lõpuleviimine ja tegevuse alustamine				3. kv	2023	Nikosia integreeritud büroo ja suurte maksumaksjate büroo uus hoone on ostetud.
208	C3.5R9 Maksude kogumise ja maksuosakonna tõhususe parandamine	Eesmärk	Otsese maksuhalduse osakonna tegevuse integreerimine ITASi	Projektinõukogu heakskiit otseste maksude ITAS-süsteemi valmimise ja toimimisega seotud tulemuste ja tegevuse alustamise aruande kohta	–	–	–	2. kv	2024	Maksuhaldusteenused, mis on seotud füüsiliste ja juriidiliste isikute otseste maksudega (lisaks käibemaksule), toimivad ITASis.
209	C3.5R10 Agressiivse maksuplaneerimise käsitlemine	Eesmärk	Agressiivse maksuplaneerimise vastase seaduse jõustumine	Seaduse jõustumisele viitav õigusnorm	–	–	–	4. kv	2022	Agressiivse maksuplaneerimise vastase seaduse jõustumine: a) kinnipeetava maksu kehtestamine intressidelt, dividendidelt ja litsentsitasudelt jurisdiktsioonidele, mis on loetletud nõukogu järelduste (maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide muudetud ELi loetelu kohta) I lisas, ning b) täiendava äriühingu tulumaksu residentsuse testi kehtestamine, mis põhineb iga üksuse inkorporeerimisel.
210	C3.5R10 Agressiivse maksuplaneerimise käsitlemine	Eesmärk	Seaduse jõustumine agressiivse maksuplaneeri	Seaduse jõustumisele viitav õigusnorm	–	–	–	4. kv	2024	Sellise seaduse jõustumine, millega võideldakse agressiivse maksuplaneerimise vastu madala maksumääraga maksujurisdiktsioonidele

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			mise vastu võitlemiseks madala maksumääraga jurisdiktsiooni dele tehtavate maksete kaudu							tehtavate maksete kaudu, kehtestades madala maksumääraga maksujurisdiktsioonidele intressidelt, dividendidelt ja litsentsitasudelt kinnipeetava maksu. Küprose ametiasutused võivad uurida, kuidas kohaldada intressimaksete ja litsentsitasude puhul mahaarvamise keeldu.
211	C3.5R10 Agressiivse maksuplaneerimi se käsitlemine	Eesmärk	Selliste seadusandlike muudatuste jõustumine, milles käsitletakse agressiivse maksuplaneeri misega seotud meetmete tõhususe sõltumatu hindamise tulemusi	Seaduse jõustumisele viitav õigusnorm	–	–	–	2. kv	2026	Küpros hindab agressiivse maksuplaneerimisega seotud meetmete üldkogumi tõhusust sõltumatu hindamise kaudu, mis viiakse lõpule 31. detsembriks 2024. Hindamise käigus hinnatakse Küprose maksuraamistikku terviklikult, hõlmates kõiki selleks ajaks vastu võetud meetmeid. Hindamise tulemusena võtab Küpros poliitilisi meetmeid, sealhulgas teeb tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks seadusandlikke muudatusi.
212	C3.5I2 Tolli- ja elektroonilise maksesüsteemi ajakohastamine	Siht	Liidu tolliseadustikus ette nähtud infosüsteemide kasutuselevõtm ine	–	Arv	0	2	4. kv	2023	Vähemalt kaks järgmistest impordiga seotud infosüsteemidest on valminud, paigaldatud ja kasutusele võetud: 1. Automaatne ekspordisüsteem 2. Uus arvutipõhine transiidisüsteem 3. ELi ühtne liides 4. Liidu tolliseadustik 5. Tagatise haldamine 6. Liidu tolliseadustik 7. JÄRELEVALVE 3 8. Liidu tolliseadustik –

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										impordikontrollisüsteem 2 9. Liidu tolliseadustiku kohased imporditaotlused 10. Tolliliidu tulemuslikkus – haldusinfosüsteem 11. Liidu tolliseadustik – Liidu staatust tõendav dokument 12. Ühtne kasutajahaldus ja digiallkiri.
213	C3.5I2 Tolli- ja elektroonilise maksesüsteemi ajakohastamine	Siht	Liidu tolliseadustiku ga ette nähtud infosüsteemide kasutuselevõtmine	–	Arv	2	12	4. kv	2025	12. Infosüsteemi on valmis, paigaldatud ja kasutusele võetud

J. KOMPONENT 4.1. Ühenduvustaristu uuendamine

Küprose taaste- ja vastupidavuskava see komponent aitab kaasa taristuprobleemide lahendamisele andmeühenduvuse valdkonnas, eelkõige maapiirkondades, et vähendada maa- ja linnapiirkondade vahelist lõhet ning erinevusi soo, vanuse, sissetuleku ja hariduse osas.

Komponendi eesmärk on parandada kõigi kodanike juurdepääsu sidetaristule, kaotades seeläbi digitaalse lõhe ja toetades kaasavat digiüleminekut.

Komponent käsitleb riigipõhist soovitust digiüleminekusse ja digitaliseerimisse tehtavate investeeringute kohta (2019. aasta 4. riigipõhine soovitus ja 2020. aasta 3. riigipõhine soovitus).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete kirjeldust ja leevendavaid meetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamist käsitlevate tehniliste suunistega (2021/C58/01).

J.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C4.1R1): Anda volitused riiklikule reguleerivale asutusele (OCECPR)

Meetme eesmärk on hõlbustada ja kiirendada investeeringuid ülisuure läbilaskevõimega võrkudesse (VHCN) puuduliku ühendusega piirkondades, andes sidusrühmadele asjakohast teavet, et parandada läbipaistvust ja suurendada turuosaliste motivatsiooni investeerida kiiremini ülisuure läbilaskevõimega võrkudesse, suurendades seeläbi ühenduvust Küprosel.

Reform seisneb selles, et elektroonilise side ja posti reguleerimise voliniku büroole antakse teiseste õigusaktide vastuvõtmise kaudu nõuetekohased vahendid uuringu algatamiseks, et koguda geograafilisi andmeid elektrooniliste sidevõrkude kohta. Seejärel on andmed kättesaadavad veebiportaali kaudu, mis pakub üksikasjalikku teavet võrgu kasutuselevõtu kohta valdkondades, kus seda on vaja. See peaks aitama ületada lõhet VHCNi erainvesteeringutega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2024.

Reform 2 (C4.1R2): Riikliku lairibaühenduse pädevusameti (DMRIDP DEC) mõjuvõimu suurendamine

Meetme eesmärk on hõlbustada VHCN-i taristu loomist, lihtsustades selle kasutuselevõtuks vajalikke haldusmenetlusi, rakendades samal ajal ühenduvuse vahendite paketi soovitust (parimate tavade kogum elektrooniliste sidevõrkude kasutuselevõtukulude vähendamiseks ja 5G-raadiospektrile tõhusa juurdepääsu tagamiseks).

Reformi käigus tehakse kindlaks VHCNi kiiret kasutuselevõttu takistavad halduslikud kitsaskohad ja takistused ning võimalikud meetmed nende kõrvaldamiseks. Sellele järgneb õigusaktide jõustumine, et selliseid kitsaskohti ja tõkkeid tõhusalt kõrvaldada.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2024.

Investeering 1 (C4.1I1): Väga suure läbilaskevõimega võrkude laiendamine alateenindatud piirkondades

Meetme eesmärk on parandada ühenduvust VHCNiga (näiteks kiudoptika ja 5G), toetades VHCNi ülesehitamist piirkondades, mis ei paku erahuvi, ja kõrvaldades seeläbi lairibaühenduse kättesaadavuse territoriaalsed erinevused.

Investeering seisneb avalike hangete korraldamises avatud pakkumismenetluse kaudu, mis on suunatud telekommunikatsioonioperaatoritele, et valida välja töövõtjad, kes tegelevad võrgu projekteerimise, ehitamise ja käitamisega, ning rahastamisega. Küprose valitsuse kontrolli all olev Küprose Vabariigi geograafiline territoorium jagatakse eeldatavasti kolmeks osaks. Avaliku sektori rahalise toetuse maksimumsumma määratakse iga osa kohta eraldi ning lepingu sõlmimise kriteeriumid peaksid hõlmama nii taotletud avaliku sektori toetust kui ka lõppkasutajatele ja muudele jaemüügiettevõtjatele pakutavat hinda. Töövõtjate suhtes kehtestatakse hulgimüügikohustused.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 2 (C4.1I2): Ajakohastada internetiühendust, et see oleks gigabitivalmis, ja edendada ühenduvuse kasutuselevõttu

Meetme eesmärk on soodustada digiüleminekut, toetades VHCNi laialdast kasutuselevõttu.

Investeering seisneb nõudluse subsideerimise (vautšer) kava rakendamises, mis on suunatud üksnes füüsilistele isikutele (st välja arvatud ettevõtted), julgustades neid jätkama oma internetiühenduse ajakohastamist gigabitivalmis internetiteenuse tellimise teel. Seda kohaldatakse nii üksikute üürnike kui ka korterelamute korterite suhtes, millel puudub ühendus, mis suudab toetada väga suure läbilaskevõimega teenuseid. Vautšeri väärtus hoone kohta määratakse kindlaks. Lõppkasutajatel peab olema võimalik valida teenuseosutaja ja enda valitud tehnoloogia ühenduse ajakohastamiseks. Pärast ühenduse ajakohastamist laadivad paigaldajad IT-süsteemi üles leibkonna gigabitivalmiduse sertifikaadi koos vautšeri välja andnud omaniku/üürniku allkirjastatud vastuvõtuvormiga, mis käivitab vautšeri lunastamise.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

J.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (Reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
214	C4.1R1 Anda volitused riiklikule reguleerivale asutusele (OCECPR)	Eesmärk	Geograafilise uuringu käivitamine ja teiseste õigusaktide jõustumine	Teiseste õigusaktide jõustumine ja uuringu käivitamine	–	–	–	1. kv	2022	Teisesed õigusaktid jõustuvad ja hõlmavad uuringuga seotud peamisi aspekte, nagu nõutava teabe liik, analüüsi ulatus ja vorm, samuti isikud, kellelt nõutud teavet taotletakse. Euroopa elektroonilise side seadustiku artikli 22 kohase geograafilise ülevaate koostamine lairibavõrke ja füüsilisi taristuid pakkuda suutvate elektrooniliste võrkude ulatuse kohta.
215	C4.1R1 Anda volitused riiklikule reguleerivale asutusele (OCECPR)	Eesmärk	Lairibaühenduse ja taristu kaardistamise veebiportaal on toimiv ja sihtrühmadele juurdepääsetav.	Lairibaühenduse ja taristu kaardistamise veebiportaal on juurdepääsetav	–	–	–	4. kv	2024	Lairibaühenduse ja taristu kaardistamise veebiportaal on valmis, testitud, toimiv ja sihtrühmale kättesaadav (nt elektroonilise side ja posti reguleerimise voliniku büroo, riigiasutused, elektroonilise side võrgu operaatorid ja lõppkasutajad).
216	C4.1R2 Riikliku lairibaühenduse pädevusameti (DMRIDPDEC) mõjuvõimu suurendamine	Eesmärk	Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõttu käsitlevate haldusaktide jõustumine	Haldusaktides sisalduv säte, mis viitab vastavate õigusaktide jõustumisele	–	–	–	2. kv	2024	Selliste haldusaktide jõustumine, millega tõhustatakse ja vähendatakse haldustõkkeid (näiteks lühendatakse loamenetlusi ja alandatakse tasusid ning hõlbustatakse juurdepääsu füüsilisele taristule) ülisuure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtul kooskõlas ühenduvuse vahendite paketi soovitusega (sealhulgas parimate tavade kogum elektrooniliste sidevõrkude kasutuselevõtukulude vähendamiseks ja 5G raadiospektrile tõhusa juurdepääsu tagamiseks).
217	C4.1I1 Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõttpuuduliku	Eesmärk	Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõttpuuduliku	Töövõtjatega sõlmitud lepingud väga suure läbilaskevõim	–	–	–	4. kv	2023	Töövõtjatega on sõlmitud lepingud, mis valitakse välja avatud pakkumismenetluse teel, et võtta kasutusele väga suure läbilaskevõimega võrgud (eelkõige püsi- ja mobiilside (5G) võrgud, mille allalaadimiskiirus on vähemalt

Järjekorra number	Seotud meede (Reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	laiendamine alateenindatud piirkondades		ühendusega piirkondades	ega võrkude kasutuselevõtuks piirkondades, mis ei paku huvi erasektori väga suure läbilaskevõimega võrguinvestoritele						100 Mbit/s ja mis on tavajuurdepääsuks hõlpsasti muudetavad giabitiühenduseks) piirkondades, mis ei paku huvi väga suure läbilaskevõimega erainvestoritele.
218	C4.1I1 Väga suure läbilaskevõimega võrkude laiendamine alateenindatud piirkondades	Siht	Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtu laiendamine puuduliku ühendusega piirkondades	–	Arv	0	10 000	4. kv	2024	Väga suure läbilaskevõimega eravõrkude investorite jaoks huvi pakkuvates piirkondades on vähemalt 10 000 ruumi kaetud väga suure läbilaskevõimega püsi- või mobiilsidevõrguga (5G), mille allalaadimiskiirus on vähemalt 100 Mbit/s ja mis on hõlpsasti ajakohastatavad (püsivõrkude puhul).
219	C4.1I1 Väga suure läbilaskevõimega võrkude laiendamine alateenindatud piirkondades	Siht	Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtu lõpuleviimine puuduliku ühendusega piirkondades	–	Arv	10 000	44 000	4. kv	2025	Väga suure läbilaskevõimega eravõrkude investorite jaoks huvi pakkuvates piirkondades on vähemalt 44 000 ruumi kaetud väga suure läbilaskevõimega püsi- või mobiilsidevõrguga (5G), mille allalaadimiskiirus on vähemalt 100 Mbit/s ja mis on hõlpsasti ajakohastatavad (püsivõrkude puhul).

Järjekorra number	Seotud meede (Reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
220	C4.1I2 Ajakohastada internetiühendust, et see oleks gigabitivalmis, ja edendada ühenduvuse kasutuselevõttu	Siht	Gigabitivalmidusega internetiühenduse kasutuselevõtu laiendamine kodumajapidamistele	–	Arv	0	24 300	2. kv	2023	Internetiühendust on uuendatud, et toetada gigabitiühenduse pakkumist vähemalt 24 300 kodus.
221	C4.1I2 Ajakohastada internetiühendust, et see oleks gigabitivalmis, ja edendada ühenduvuse kasutuselevõttu	Siht	Gigabitivalmidusega internetiühenduse kasutuselevõtu lõpuleviimine kodumajapidamistes	–	Arv	24 300	82 000	2. kv	2025	Internetiühendust on uuendatud, et toetada gigabitiühenduse pakkumist vähemalt 82 000 kodus.

K. KOMPONENT 4.2. E-VALITSUSE EDENDAMINE

Küprose taaste- ja vastupidavuskava see komponent aitab kiirendada Küprose digiüleminekut valitsusteenuste digiteerimise kaudu, suurendades tõhusust ning kodanikele internetipõhiste, turvaliste ja kiirete teenuste osutamist kasutajasõbralikul, tõhusal ja tulemuslikul viisil. Eeldatakse, et see hõlbustab kodanike ja avalike teenistuste vahelist suhtlemist, ilma et oleks vaja füüsilist kohalolekut.

Komponendi eesmärk on luua turvaline, integreeritud ja kaasaegne digiarhitektuur, et saavutada üleminek digivalitsusele.

Komponent käsitleb riigipõhist soovitust digiüleminekusse ja digitaliseerimisse tehtavate investeeringute kohta (2019. aasta 4. riigipõhine soovitus ja 2020. aasta 3. riigipõhine soovitus).

K.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C4.2R1): Digiteenuste tehas (DSF)

Meetme eesmärk on luua uus teenuse osutamise mudel läbivkvaliteediliste digitaalteenuste arendamiseks üldsusele kasutajasõbralikul, tõhusal ja tulemuslikul viisil, mis lõppkokkuvõttes hõlbustab suhtlust avalike teenustega, ilma et oleks vaja füüsilist kohalolekut.

Reformi käigus töötatakse välja ja töötatakse välja uus rakendamismudel – digiteenuste tehas. Esiteks i) luuakse projekti raames DSFi põhimeeskond (mis koosneb erinevate erialade asjatundjatest, kellel on asjakohased oskused ja kvalifikatsioon), ii) määratakse kindlaks digiteenuste arendamise standardid ja menetlused ning iii) luuakse ja arendatakse mitmeid digiteenuseid. Teiseks, kasutades määratletud meetodeid, arendatakse digitaalteenuseid koostöös erasektoriga tööstuslikult. Teenuseid osutatakse kodanikele turvaliselt valitsuse ühtse veebiportaali Gov.Cy kaudu. Ühekordne sisselogimissüsteem ja ühtne digitaalidentiteet on eeldatavasti peamised e-teenuste turvalise osutamise võimaldajad. Lisaks eeldatakse, et kasutatakse selliseid olemasolevaid ühiseid mehhanisme nagu e-maksed, mis pakuvad erinevaid makseviise (nt viisad, kiirmaksed ja otsepangandus) ja teavitust (nt SMS, e-post).

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Reform 2 (C4.2R2): Uue pilvandmetöötluspoliitika määratlemine ja rakendamine seoses valitsuse IT-süsteemide ja teenustega

Meetme eesmärk on töötada välja valitsuse pilvepoliitika, eelkõige andmete liigitus, andmete asukoht, valitsuse IT-süsteemide hostimine ja käitamine kas avalikus pilves või valitsuse erapilve keskkonnas (G-pilv).

Reform hõlmab G-pilve loomist teatavate valitsusasutuste/ministeeriumide IT-süsteemide ja digitaalteenuste (nt ettevõtete registripidajate süsteem, tollisüsteem ja maksuametite süsteem) majutamiseks. Üürimise teel soetatakse kaks kohalikku andmekeskust, samal ajal kui G-pilve arendamiseks hangitakse nõustamisteenuseid ja koolitust. Eeldatavalt kuulutatakse välja ka pakkumismenetlus G-pilvkeskkonna arendamiseks ja käitamiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 3 (C4.2R3): Politseimenetluste digiteerimine (Digipol)

Meetme eesmärk on kaotada paberil menetluste kasutamine ja kodanike füüsiline kohalolu, minnes Küprose politsei jaoks üle digiteeritud menetlustele. See peaks olema kasulik nii kodanikele kui ka politseiametnikele, kuna menetlusi lihtsustatakse ja tõhustatakse.

Reform seisneb uue platvormi (Digipol) loomises, mis vastaks kodanike vajadustele politseimenetluste ja -teenuste järele, et saavutada kaugside. Seda kasutavad nii kodanikud kui ka

politseiametnikud. Kasutuselevõtu maksimeerimiseks korraldatakse politseiametnikele ja kodanikele koolitusi (nt veebipõhised kursused, videod, sammsammulised juhendid), et aidata neil üle minna veebipõhistele teenustele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. september 2025.

Reform 4 (C4.2R4): Tegelike tulusaajate registri loomine

Meetme eesmärk on luua register kõigi äriühingute ja muude juriidiliste isikute tegelike tulusaajate andmete esitamiseks. Selline registreerimine parandab äriühingute usaldust ja läbipaistvust Küprosel, tehes selgeks, kes on lõppkokkuvõttes äriühingute ja muude juriidiliste isikute omanikud ja kontrollijad.

Reform seisneb registri loomises. Praegu on ajutise lahendusena välja töötatud veebiplatvorm, kuid selle funktsioonid on piiratud. Reformi tulemuseks on kõigi vajalike funktsioonidega lahendus, mis toetab registri pidamist ja asjakohase teabe haldamist (nt teadete saatmine ajakohastamiseks, hilinenud taotluste esitamise tasude jõustamine, ettenähtud juurdepääsutasemega otsinguvõimalused). See peaks toetama kõigi äriühingute ja muude juriidiliste isikute tegelike tulusaajate andmete registreerimist ning saavutama omavahelise ühendatuse teiste liikmesriikide tegelike tulusaajate registritega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2023.

Investeering 1 (C4.2I1): Digiteerimine mitmes keskvalitsuse ministeeriumis/talituses

Meetme eesmärk on digiteerida mitmes ministeeriumis ja keskvalitsuse teenistuses peamised töövood, parandada valitsusasutuste teenuste osutamise tõhusust, lihtsustada valitsuse eeskirjade järgimist, suurendada kodanike osalemist ja usaldust valitsuse vastu ning hoida kokku kulusid.

Investeering hõlmab digiteerimist järgmistes ministeeriumides, aseministeeriumides või valitsuse teenistustes: i) transpordi-, side- ja ehitustööde ministeeriumi maanteetranspordi osakond, ii) laevanduse aseministeerium, iii) välisministeerium, iv) majanduskasvu peadirektoraat ja v) siseministeeriumi linnaplaneerimise ja elamumajanduse osakond (arhitektuuripärandi puhul). Majanduskasvu peadirektoraadi digitaliseerimine hõlmab ajutise andmehoidla süsteemi ning lõpliku spetsiaalse järelevalveinfosüsteemi väljatöötamist taaste- ja vastupidavuskava rakendamisega seotud asjakohaste andmete salvestamiseks ja säilitamiseks (eelkõige eesmärkide ja sihtide saavutamise kohta, andmed lõplike vahendite saajate, töövõtjate, alltöövõtjate ja tegelike tulusaajate kohta).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering 2 (C4.2I2): Küprose sadamaameti digiteerimine

Meetme eesmärk on digiteerida Küprose sadamaameti (CPA) peamised protsessid, et parandada nende tõhusust ja tulemuslikkust, sealhulgas laevade ja asjaomaste asutuste vaheline teabevahetus ning laevaliikluse seire parandamine Küprose vetes. Viimase eesmärk on tagada laevade ohutu navigeerimine, vähendada õnnetustest põhjustatud leketest tulenevat keskkonnakahju ohtu ja vähendada laevade heitkogust, kavandades tõhusamad marsruudid.

Investeering hõlmab i) CPA võrguinfrastruktuuri, riistvara ja tarkvara mitut uuendust ning serverivõimsust; ii) uute personalihaldussüsteemide kasutuselevõtmine menetluste automatiseerimiseks; iii) olemasoleva sadamakogukonna süsteemi uuendamist, et suurendada meretranspordisektori tõhusust ja vähendada halduskoormust; ning iv) laevaliikluse kontrollijaamade paigaldamist Larnaca ja Vassiliko sadamatesse (lisaks olemasolevale rajatisele Limassoli sadamas).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

K.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus ning selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
224	C4.2R1 Digiteenuste tehas	Eesmärk	Digiteenuste tehase teenuse osutamise mudeli määratlus	Teadusuuringute, innovatsiooni ja digitaalpoliitika aseministri ametisse nimetamise otsus, millega luuakse rühm; standardite avaldamine abiministeeriumi veebisaidil	–	–	–	4. kv	2022	Digiteenuste tehase teenuse osutamise mudel on määratletud nii, et see võimaldab pakkuda üldsusele tõhusalt kvaliteetseid ja kasutajasõbralikke digiteenuseid. See peab hõlmama: a) digiteenuste tehase tuumikrühma loomine (sealhulgas erasektori ekspertide teenuste hankimine) ja b) digiteenuste väljatöötamise standardite ja menetluste määratlemine.
225	C4.2R1 Digiteenuste tehas	Siht	Valitsusteenuste osutamise laiendamine veebis digiteenuste tehase kaudu	–	Arv	0	20	4. kv	2023	Vähemalt 20 varasema mittedigitaalse teenuse digiteerimine ja pakkumine üldsusele digiteenuste tehase kaudu, kasutades kindlaksmääratud teenuse osutamise mudelit (eesmärk järjekorranumbriga 224) ja paindlikke meetodeid.
226	C4.2R1 Digiteenuste tehas	Siht	Vähemalt 70 varasema mittedigitaalse teenuse veebipõhine osutamine üldsusele digiteenuste tehase kaudu	–	Arv	20	70	2. kv	2026	Vähemalt 70 varasema mittedigitaalse teenuse digiteerimine ja pakkumine üldsusele digiteenuste tehase kaudu, kasutades kindlaksmääratud teenuse osutamise mudelit (eesmärk järjekorranumbriga 224) ja paindlikke meetodeid.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus ning selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
227	C4.2R2 Uue pilvandmetöötlus poliitika määratlemine ja rakendamine seoses valitsuse IT-süsteemide ja teenustega	Eesmärk	Valitsuse pilv (G-pilv) toimib	G-pilve üle viidud teenused	–	–	–	4. kv	2024	G-pilv on toimiv, pakkudes pilveteenuseid andmete säilitamiseks vähemalt äriregistrile, digiteenuste tehasele ja tollisüsteemile. Need kolm teenust on üle viidud G-pilve ja nad ei kasuta enam vana IT-süsteemi.
228	C4.2R2 Uue pilvandmetöötlus poliitika määratlemine ja rakendamine seoses valitsuse IT-süsteemide ja teenustega	Siht	Valitsuse pilv (G-pilv) kahes andmekeskuses toimib ja pakub pilveteenuseid	–	Arv	0	2	4. kv	2025	G-pilv peab olema täielikult toimiv kahes uues andmekeskuses, sealhulgas ruumides, riistvaras ja tarkvaras, ning pakkuma pilveteenuseid riiklikele IT-süsteemidele.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus ning selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
229	C4.2R3 Politseimenetluste digitaliseerimine Digipol	Eesmärk	Digipoli prototüüp toimib	Küprose politsei deklaratsioon, millega kinnitatakse, et prototüüpplatvorm (Digipol) toimib	–	–	–	2. kv	2023	Prototüüpplatvorm (Digipol) on töökorras. Politseinikud on kasutajad ja neil on juurdepääs Digipoli prototüübile teadmiste ja koolituse eesmärgil.
230	C4.2R3 Politseimenetluste digitaliseerimine Digipol	Siht	Kodanikud kasutavad Digipoli	–	Arv	0	500	3. kv	2025	Digipol on veebis kättesaadav Küprose politsei info- ja kommunikatsioonitehnoloogia taristu kaudu. Vähemalt 500 kodanikku on kasutanud üht või mitut teenust, mis on kodanikele kättesaadavad Digipoli platvormi kaudu.
231	C4.2R4 Tegelike tulusaajate registri loomine	Eesmärk	Tegelikult kasusaavate omanike register on kasutamiseks kättesaadav	Tegelikult kasusaavate omanike register on veebis avalikult kättesaadav nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil	–	–	–	4. kv	2023	Tegelikult kasusaavate omanike register võetakse kasutusele ja tehakse kasutamiseks kättesaadavaks nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil, võimaldades kasutajatel kontrollida juriidiliste isikute tegelikult kasusaavaid omanikke käsitlevat teavet ning saavutada toetusesaajate omandiregistrite ühendamine teiste liikmesriikidega.
232	C4.2I1 Digiteerimine eri keskvalitsusministeeriumides – Teenused	Eesmärk	Auditi ja kontrolli andmekogude süsteem: taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise järelevalveks vajalik teave	Auditiaruanne, mis kinnitab hoidla süsteemi funktsioone	–	–	–	1. kv	2022	Taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise järelevalveks peab olema sisse seatud ja toimiv andmekogu süsteem. Süsteem peab sisaldama vähemalt järgmisi funktsioone: 1) andmete kogumine ning eesmärkide ja sihtide saavutamise järelevalve; 2) koguda, säilitada ja tagada juurdepääs määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punkti d alapunktides i-iii nõutud andmetele.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus ning selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
233	C4.2I1 Digiteerimine eri keskvalitsusministeeriumides – Teenused	Siht	Mitme keskvalitsuse ministeeriumi ja osakonna digitaalse ajakohastamise algus	–	Arv	0	4	1. kv	2022	Mitme keskvalitsuse ministeeriumi ja osakonna digitaalse ajakohastamise algus Number 1. Transpordi-, side- ja ehitustööde ministeeriumi maanteetranspordi osakond, 2. Laevanduse aseministeerium. 3. Välisministeerium 4. Majanduskasvu peadirektoraat 5. Siseministeeriumi linnaplaneerimise ja elamumajanduse osakond (arhitektuuripärand).
234	C4.2I1 Digiteerimine eri keskvalitsusministeeriumides – Teenused	Siht	Mitme keskvalitsuse ministeeriumi ja osakonna digitaalse ajakohastamise edendamine	–	Arv	0	2	4. kv	2024	Välja töötatud ja kasutusele võetud süsteemid kahe valitsuse ministeeriumi/osakonna jaoks, mis on loetelus märgistatud järjenumbriga 233.
235	C4.2I1 Digiteerimine eri keskvalitsusministeeriumides – Teenused	Siht	Mitme keskvalitsuse ministeeriumi ja osakonna digitaalse ajakohastamise lõpuleviimine	–	Arv	2	5	4. kv	2025	Arendustööd on lõpule viidud ja süsteemid on kasutusele võetud kõigi viie valitsuse ministeeriumi/osakonna jaoks, mis on loetelus märgistatud järjenumbriga 233.
236	C4.2I2 Küprose sadamaameti digiteerimine	Siht	Küprose sadamaameti digitaalse ajakohastamise algus	–	Arv	0	4	2. kv	2023	Küprose sadamaameti digitaalse ajakohastamise algus 1. Sadamakogukonna süsteemi ajakohastamine; 2. Laevaliikluse juhtimise jaama paigaldamine; 3. CPA arhiivide digiteerimine; 4. IT-taristu (nt võrk, kommutaatorid) ajakohastamine; 5. IS-süsteemide ajakohastamine; 6. Personalihaldussüsteemi paigaldamine; 7. CPA serverite ajakohastamine;

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus ning selge määratlus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										ning sõlmitud on lepingud järgmise e-teenuse arendamiseks: • Larnaca ja Vasiliko sadamatesse suunduva ja neist väljuva laevaliikluse seire ja ohutus.
237	C4.2I2 Küprose sadamaameti digiteerimine	Siht	Küprose sadamaameti digitaalse ajakohastamise edendamine	–	Arv	0	4	4. kv	2024	Vähemalt nelja süsteemi valmimine ja paigaldamine sihtnimekirjast järjenumbriga 236 kõigi asjaomaste sadamate jaoks.
238	C4.2I2 Küprose sadamaameti digiteerimine	Siht	Küprose sadamaameti digitaalse ajakohastamise lõpuleviimine	–	Arv	4	7	4. kv	2025	Kõik seitse sihtnimekirjas loetletud süsteemi, mille järjenumber on 236 kõigi asjaomaste sadamate kohta, on paigaldatud ja toimivad, kõik riistvara/seadmed on paigaldatud ja loodud ning • Küprose Vabariiki saabuvate ja sealt väljuvate laevade vahelised haldus- ja teavitusformaalsused; • Larnaca ja Vasiliko sadamatesse suunduva ja neist väljuva laevaliikluse seire ja ohutus.

L. KOMPONENT 5.1. HARIDUSSÜSTEEMI AJAKOHASTAMINE, OSKUSTE TÄIENDAMINE JA ÜMBERÕPE

Küprose taaste- ja vastupidavuskava selles komponendis käsitletakse probleeme, mis on seotud vähese osalemisega kutsehariduses ja -õppes ning elukestvas õppes, oskuste nõudlusele mittevastavuse suurenemisega (eriti noorte lõpetanute seas) ja kehvade digioskustega. Lisaks käsitletakse selles õpetamise kvaliteeti ning alushariduse ja lapsehoiu kättesaadavust ja taskukohasust nelja-aastastele lastele. Lisaks käsitletakse selles õpetamise kvaliteeti ning alushariduse ja lapsehoiu kättesaadavust ja taskukohasust nelja-aastastele lastele.

Selle eesmärk on i) parandada hariduse ja koolituse kvaliteeti ja tõhusust kõikidel tasanditel, ii) edendada tööturuga seotud ümberõppe ja oskuste täiendamise võimaluste kasutamist, eelkõige seoses kahe vahetusega, kogu ühiskonnas, olenemata tööhõivestaatusest, oskuste tasemest või vanusest, ning iii) ajakohastada koolistruktuure, muutes need digiülemineku jaoks sobivaks. Komponendis sisalduvates reformides ja investeeringutes käsitletakse riigipõhiseid soovitusi hariduse ja oskuste kohta (2020. aasta riigipõhine soovitus nr 2 ja 2019. aasta riigipõhine soovitus nr 3), alushariduse ja lapsehoiu kohta (2019. aasta riigipõhine soovitus nr 3) ning digioskuste kohta (2019. aasta riigipõhine soovitus nr 4 ja 2020. aasta riigipõhine soovitus nr 3).

L.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C5.1R1): Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)

Reformi eesmärk on vähendada oskuste mittevastavust tööturu ning kesk- ja kõrgharidussüsteemi vahel.

Selleks rakendatakse riikliku tegevuskava peamisi algatusi, sealhulgas i) kõrghariduse omandanute edasise tegevuse jälgimise süsteemi, ii) keskkooli õppekavade reformi, et parandada pehmeid ja ettevõtlusoskusi, iii) töökohapõhist variprogrammi üldkeskhariduse õpilastele ja iv) uusi üldkeskhariduse ning kutsehariduse ja -koolituse õppekavasid, mis on kohandatud tööturu vajadustele. Lisaks hõlmab see kvaliteetse koolituse pakkumist keskkooliõpetajatele tihedas koostöös tööturu ekspertidega ning koolilaborite ajakohastamist uusima tehnoloogia ja varustusega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 2 (C5.1R2): Uus õpetajate ja koolide hindamissüsteem

Reformi eesmärk on parandada hariduse kvaliteeti ja sellest tulenevalt õpilaste haridustulemusi.

Reformiga ajakohastatakse ja ajakohastatakse praegust õpetajate ja koolide hindamissüsteemi, töötades välja ühtse hindamissüsteemi põhi-, kesk-, tehnika- ja kutsehariduse jaoks, millel on diferentseeritud elemendid. See tänapäevane koolide ja õpetajate hindamissüsteem hõlmab õpetajate ja hindajate koolitust.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 3 (C5.1R3): Tasuta kohustusliku koolieelse hariduse järkjärguline laiendamine alates nelja-aastaseks saamisest

Selle reformi eesmärk on parandada alushariduse ja lapsehoiu kättesaadavust ja taskukohasust, edendades lastehoiukohustustega inimeste, peamiselt naiste, (taas)sisenemist tööturule, samuti laste haridustulemusi ja sotsiaalset kaasatust.

See hõlmab seaduse jõustumist, millega nähakse ette tasuta kohustusliku koolieelse hariduse omandamise vanuse järkjärguline vähendamine kaheksa kuu võrra (praegusest vanusest neli aastat ja kaheksa kuud kuni nelja aastani) alates 2024.–2025. õppeaastast kuni 2032–2033. õppeaastani.

Reform koosneb järgmisest: i) riiklike lasteaedade suutlikkuse järkjärguline suurendamine; ii) abikava, mille eesmärk on täies ulatuses toetada koolieelses eas laste lasteaedade õppemaksu tasuta kohustuslikus koolieelses õppes; iii) abikava, millega toetatakse üle 4-aastaste ja koolieelsesse koolieelsesse koolieelsesse koolieelsesse kooliikka jõudnud lasteaedu õppemaksu kuni 100 % ulatuses, mille suhtes kohaldatakse ülempiiri. Seadusandlikku reformi rakendatakse järk-järgult kooskõlas vastuvõetud seadusega. Tegevuskavas märgitakse, kuidas reformi ellu viiakse, suurendades järk-järgult avalike lasteaedade suutlikkust ja vähendades järk-järgult vastavalt kahte abikava alates seaduse jõustumisest kuni kohustusliku vanuse vähendamise lõpuleviimiseni.

30. juuniks 2026 nähakse reformiga ette tasuta ja kohustuslik koolieelne haridus lastele alates 4-aastastest ja 5 kuu vanustest ning subsideeritakse õppemaksu 4-aastastest kuni 4-aasta ja 5 kuu vanustele lastele, kes on registreeritud eralasteaias.

Reform 4 (C5.1R4): Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna haridusega

Reformi eesmärk on toetada haridussüsteemi üleminekut digitehnoloogiale.

See meede hõlmab haridusstruktuuride ajakohastamist e-klasside ja klassiruumide seadmete arendamise kaudu digitaalsete vahenditega, õppekavade ja õppematerjalide ümberkujundamist digioskuste ja STEM-metoodika täiustamiseks ning madala sotsiaal-majandusliku taustaga õpilaste digiseadmete (sülearvutid/lauaarvutid) ostmise kulude kergendamist. Lisaks hõlmab see digioskuste ja STEM-metoodikakoolitust vähemalt 675 õpetajale (kellest 300 on põhikooliõpetajad, 300 keskastme üldainete õpetajad ja 75 kutsekeskkooliõpetajad) aastas viie aasta jooksul (kokku vähemalt 3 375 õpetajat, kes moodustavad ligikaudu 32 % kõigist õpetajatest (põhikooliõpetajad ja keskkooliõpetajad)).

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

Reform 5 (C5.1R5): E-oskuste tegevuskava – erimeetmete rakendamine

Selle meetme eesmärk on suurendada digipädevusi kõigis elanikkonnarühmades.

See hõlmab i) e-oskuste poliitikaraamistiku ja tegevuskava väljatöötamist, ii) valdkonnaüleseid pädevusi edendavate sihipäraste programmide väljatöötamist ja elluviimist avaliku sektori spetsialistide jaoks ning iii) ümberõppe/täiendamise meetmete kavandamist, et parandada erasektori töötajate ja töötute digitaalset kirjaoskust, pöörates erilist tähelepanu naistele ja haavatavatele rühmadele. Lisaks hõlmab see meede kommunikatsioonistrateegiat, et edendada elukestvat õpet ja digitaalkultuuri Küprosel, investeeringuid digitaalsesse taristusse, et toetada digiõpet, ning e-õppe platvormi arendamist, mis sisaldab põhisisu digioskuste ja sektoriüleste pädevuste kohta, mis on kättesaadav kõigile sihtrühmadele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Investeering 1(C5.1I1): Ühe näidistehnilise kooli ehitamine

Investeeringu eesmärk on pakkuda õpilastele ja haridustöötajatele tänapäevast hästi varustatud õpikeskkonda, mis suurendab Küprose kutsehariduse ja -koolituse suutlikkust, kvaliteeti ja atraktiivsust.

See meede hõlmab ühe uue tehnikakooli ehitamist Limassolisse (praeguse A' tehnikakooli asemel).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 2 (C5.I12): Oskused, ümberõpe ja oskuste täiendamine

Selle investeeringu eesmärk on tugevdada elanikkonna digioskusi kooskõlas e-oskuste tegevuskavaga, parandada inimeste teadmisi ja oskusi rohelises ja sinises majandussektoris ning edendada ettevõtluspädevusi.

Meede hõlmab koolitusi digitaal-, roheliste ja siniste oskuste tugevdamiseks kõigile, ettevõtluskoolitusi töötutele, pöörates erilist tähelepanu naistele ja haavatavatele rühmadele, ning digioskuste koolitusi üle 55-aastastele inimestele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

L.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorran umber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
239a	C5.1R1 Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)	Eesmärk	Riikliku tegevuskava põhimeetmete rakendamine	Aruannete avaldamine ja teabevahetus pädevate asutuste poolt	–	–	–	4. kv	2024	Riikliku tegevuskava põhimeetmete täielik rakendamine, sealhulgas vähemalt: a) avaldatakse aruanne Küprose kõrghariduse süvendatud jälgimise uuringu esialgsete tulemuste kohta; b) 320 keskkooli õppekava reformitakse, et parandada digitaalset kirjaoskust, emotsionaalset intelligentsust, pehmeid oskusi ja ettevõtlusoskusi; ning c) töötatakse välja kaks uut õppeprogrammi.
239b	C5.1R1 Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)	Siht	Töökohapõhise varitegevuse programmi lõpuleviimine		Arv	0	2250	2. kv	2026	Lõpetama vähemalt 2 250 üldkeskhariduse õpilasele töökohavarju programmi.
239c	C5.1R1 Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)	Siht	Varustatud ja ajakohastatud laborid	–	Arv	0	170	2. kv	2026	Kutsekeskhariduse ja -koolitusega seotud 20 labori ning 150 üldkeskharidusega tegeleva labori ajakohastamine.

Järjekorran umber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
240	C5.1R1 Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)	Siht	Gümnaasiumiõpetajate koolitamine	–	Arv	0	3 100	4. kv	2025	Reformitud õppekavade raames koolitatakse vähemalt 3 100 keskkooliõpetajat.
241	C5.1R2 Uus õpetajate ja koolide hindamissüsteem	Eesmärk	Uue õpetajate ja koolide hindamismehhanismi loomist käsitleva seaduse jõustumine	Seaduse (seaduste) säte, milles on märgitud seaduse (seaduste) jõustumine	–	–	–	4. kv	2023	Uue õpetajate ja koolide hindamise mehhanismi loomist käsitleva seaduse jõustumine, milles sätestatakse, et uut mehhanismi hakatakse kohaldama hiljemalt alates 2024/2025. õppeaastast.
242	C5.1R2 Uus õpetajate ja koolide hindamissüsteem	Siht	Õpetajate koolitamine	–	Arv	0	1 100	4. kv	2025	Uue õpetajate ja koolide hindamissüsteemi jaoks on koolitatud vähemalt 1 100 õpetajat (õpetajad, asedirektorid ja koolidirektorid).
243	C5.1R3 Tasuta kohustusliku koolieelse hariduse järkjärguline laiendamine alates nelja-aastaseks saamisest	Eesmärk	Jõustub uus seadus, mis käsitleb tasuta kohustusliku eelhariduse järkjärgulist pikendamist alates nelja-aastaseks saamisest ja abikavade vastuvõtmist ministrite nõukogu poolt	Seaduse (seaduste) säte, milles on märgitud seaduse (seaduste) jõustumine	–	–	–	4. kv	2023	Jõustub seadus, mis järk-järgult (alates 2024.–2025. õppeaastast kuni 2032–2033. õppeaastani) alandab tasuta kohustuslikku koolieelse hariduse vanust neljalt aastalt ja kaheksalt kuult neljale aastale. Abikavade vastuvõtmine ministrite nõukogus, et a) katta tasuta kohustusliku koolieelse haridusega seotud õppemaksud kogukonna lasteaedades lastele, keda ei saa avalikus lasteaias registreerida, ja b) toetada eralasteaias õppemaksu, mis on ette nähtud kohustusliku koolieelse haridustaseme alla

Järjekorran umber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										kuuluvate ja üle nelja-aastaste lasteaeda sisseastuvate laste registreerimiseks.
244	C5.1R3 Tasuta kohustusliku koolieelse hariduse järkjärguline laiendamine alates nelja-aastaseks saamisest	Siht	4-aastased kuni 4-aastased ja 8 kuu vanused lapsed, kes on registreeritud avalikes, kommunaal- ja eralasteaedades	–	Arv	0	3375	2. kv	2026	Vähemalt 3 375 last vanuses 4 aastat ja 5 kuud kuni 4 aastat ja 8 kuud alustasid tasuta kohustuslikku eelharidust. Vähemalt 3 375 last vanuses 4 aastat kuni 4 aastat ja 5 kuud kanti subsideeritud tasuga eralasteaedadesse.
245	C5.1R3 Tasuta kohustusliku koolieelse hariduse järkjärguline laiendamine alates nelja-aastaseks saamisest	Siht	Uued kohad uutes või laiendatud avalikes lasteaedades	–	Arv	0	675 uut kohta avalikes lasteaedades	2. kv	2026	Vähemalt 675 uut kohta avalikes lasteaedades kooskõlas tegevuskavaga.
246a	C5.1R4 Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika	Siht	Klassiruumid on digiseadmetega varustatud	–	Arv	0	700	2. kv	2024	Vähemalt 700 koolis on klassiruumid varustatud digiseadmetega, nagu sülearvutid, projektorid, mikrofonid, kõlarid ja digitaalsed tahvlid.

Järjekorran umber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	valdkonna haridusega									
246b	C5.1R4 Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna haridusega	Siht	Õpilaste digiseadmete ostmise osaline hüvitamine	–	Arv	0	15 000	2. kv	2026	15 000 madalama sotsiaal-majandusliku taustaga alg- ja keskkooliõpilase tahvelarvuti ostu osaline hüvitamine.
247	C5.1R4 Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna haridusega	Siht	Õppekavade muutmine ja õppematerjalide koostamine digioskuste ja STEM-metoodika jaoks	–	Arv	0	120	4. kv	2024	Õppekavade ümberkujundamine ning digioskuste õppematerjalide ja STEM-metoodika koostamine 120 õppeaine jaoks.
248	C5.1R4 Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga	Siht	Täiendusõppest ja -õppest kasu saavad õpetajad; kutsealane areng	–	Arv	0	3 375	2. kv	2026	Vähemalt 3 375 põhi- ja keskkooliõpetajat on saanud kasu täiendõppest ja -õppest ning digipädevuste kutsealasest arendamisest.

Järjekorran umber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
	parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna haridusega									
249	C5.1R5 E-oskuste tegevuskava – erimeetmete rakendamine	Eesmärk	Ministrite nõukogu võtab vastu riikliku e-oskuste tegevuskava	Riiklik e-oskuste tegevuskava on ministrite nõukogu poolt vastu võetud	–	–	–	4. kv	2021	Ministrite nõukogu võtab vastu riikliku e-oskuste tegevuskava, mis sisaldab vähemalt järgmist: • e-õppe platvormi väljatöötamine, mis sisaldab enesehindamisvahend digitaalse sobivuse hindamiseks, kõigi olemasolevate oskuste omandamise programmide indeks; ning digioskusi ja valdkonnaüleseid pädevusi käsitlevat infosisu; • programmide ja sekkumismeetmete väljatöötamine ja elluviimine avaliku sektori spetsialistidele sellistes valdkondades nagu projektijuhtimine, Microsofti vahendid, küberturvalisus, sotsiaalmeedia, e-koostöö ja tootlikkuse vahendid; • investeeringud digitaalsesse taristusse.
250	C5.1R5 E-oskuste tegevuskava – erimeetmete rakendamine	Eesmärk	E-oskuste tegevuskava põhimeetmete rakendamine	Teadusuuringute, innovatsiooni ja digitaalpoliitika aseministeeriumi aastaaruande	–	–	–	4. kv	2025	E-oskuste tegevuskava põhimeetmete täielik rakendamine, mis hõlmab vähemalt järgmist: – avaliku sektori spetsialistidele suunatud digioskuste ja valdkonnaüleste pädevuste

Järjekorran umber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				avaldamine ning asjaomased lähetused/teadaanded e-õppe platvormis						programmide väljatöötamine ja elluviimine (nt projektijuhtimine); – asjakohased investeeringud digitaalsesse taristusse (nt sülearvutid, arvutid); – õppematerjalidega e-õppe platvormi kujundus, mis hõlmab haridusasutuste pakutavaid kursusi; – kommunikatsioonistrateegia rakendamine muu hulgas rahastatud ürituste kaudu.
251	C5.1I1 Ühe näidistehnilise kooli ehitamine	Eesmärk	Leping ühe tehnikakooli ehitamiseks	Lepingu allkirjastamine ja ehitustööde alustamine	–	–	–	4. kv	2022	Lepingu allkirjastamine töövõtjaga, kes on valitud välja projektikonkursi raames ühe tehnilise kooli ehitamiseks Limassolisse, ja projektiinseneri ehitusmenetluse algatamise korralduse väljaandmine.
252	C5.1I1 Ühe näidistehnilise kooli ehitamine	Eesmärk	Ühe tehnikakooli ehitamise lõpuleviimine	Ühele ehitusprojektile vastuvõtutunnistuse väljastamine	–	–	–	2. kv	2026	Ühe Limassoli tehnikakooli ehitamise lõpuleviimine ja tunnistuse väljaandmine. Kool töötab täielikult alates 2026.–2027. õppeaasta algusest.
253	C5.1I2 Oskused, ümberõpe ja oskuste täiendamine	Siht	Koolituse korraldamine vähemalt 11 500 osalejale	–	Arv	0	11 500	4. kv	2024	Koolituste läbimine vähemalt 11 500 osalejale digioskuste, sinise ja rohelise majandusega seotud oskuste, töötutele ja tööturult eemale jäänud isikutele mõeldud ettevõtlusprogrammide ning üle 55aastastele inimestele mõeldud koolitusprogrammide raames.
254	C5.1I2 Oskused, ümberõpe ja oskuste täiendamine	Siht	Koolituse korraldamine vähemalt 25 600 osalejale	–	Arv	11 500	25 600	4. kv	2025	Koolituste läbimine vähemalt 25 600 osalejale digioskuste, sinise ja rohelise majandusega seotud oskuste, töötutele ja tööturult eemale jäänud isikutele mõeldud ettevõtlusprogrammide ning üle 55aastastele inimestele mõeldud koolitusprogrammide raames.

M. KOMPONENT 5.2. TÖÖTURG, SOTSIAALKAITSE JA SOTSIAALNE KAASATUS

Küprose taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse järgmist: i) sotsiaalkaitse ebatõhusus ja lüngad, eelkõige füüsilisest isikust ettevõtjate ja mittestandardsetes tööhõivevormides töötavate inimeste puhul; ii) õigusaktide puudumine paindliku töökorralduse kohta kaugtöö vormis; ii) probleemid, mis on seotud töötuse ja noorte töötusega ning mittetöötavate ja mitteõppivate noorte suure osakaaluga; iii) lõhed alushariduses ja lapsehoius ning iv) probleemid seoses sotsiaalse kaasatuse ja heaoluga;

Komponendis sisalduvad reformid ja investeeringud on seotud riigipõhiste soovitustega, mis käsitlevad avalike tööturuasutuste ning haridus- ja koolitussüsteemi tõhususe parandamist (2019. aasta riigipõhine soovitus nr 3 ja 2020. aasta riigipõhine soovitus nr 2), sotsiaalkaitse tagamist kõigile ja paindliku töökorralduse kehtestamist (2020. aasta riigipõhine soovitus nr 2) ning avaliku sektori tõhususe ja digitaliseerimise parandamist (2019. aasta riigipõhine soovitus nr 1 ja 2020. aasta riigipõhine soovitus nr 4).

M.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 2 (C5.2R2): Paindlik töökorraldus kaugtöö vormis

Reformi eesmärk on edendada paindlikku töökorraldust kaugtöö vormis, et parandada töö- ja eraelu tasakaalu ning suurendada tööhõivevõimalusi.

Reform hõlmab uusi õigusakte paindliku töökorralduse kohta kaugtöö vormis ja kaugtööd reguleerivate kollektiivlepingute edendamist. Samuti sisaldab see kava, millega vähendatakse osa personalikuludest, et innustada tööandjaid võtma tööle töötuid, kes teevad kaugtööd.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. september 2025.

Investeering 1 (C5.2I1): Tööministeeriumi ja riiklike tööturuasutuste tõhususe parandamine ning noorte toetamise tugevdamine

Investeeringu eesmärgid on järgmised: i) tagada tööhõivekavade edukas rakendamine nende haldamise digiteerimise kaudu, ii) parandada riiklike tööturuasutuste tegevustulemusi, iii) minimeerida ohtu, et mittetöötavad ja mitteõppivad noored jäävad pikaajaliselt töötuks, iv) toetada NEET-noori, kes ei ole veel avalikes tööturuasutustes registreeritud, edendades teavitustegevust ja hõlbustades registreeritud noorte töötute integreerimist tööturule.

Investeering koosneb järgmisest: platvormide/IT-süsteemide lõpuleviimine tööministeeriumi hallatavate kavade digiteerimiseks, riiklike tööturuasutuste tulemuslikkuse juhtimise süsteemi väljatöötamine ning mittetöötavate ja mitteõppivate noorte varajase hoiatamise ja jälgimise süsteemi väljatöötamine. Lisaks hõlmavad investeeringud juhendamist ja karjäärinõustamist mittetöötavate ja mitteõppivate noorte tööturule orienteerituse ja integreerimise valdkonnas ning tööandjatele suunatud stimuleerimiskava mittetöötavate ja mitteõppivate noorte töölevõtmiseks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 2 (C5.2I2): Multifunktsionaalsete keskuste ja lastehoiukeskuste loomine

Investeeringu eesmärk on suurendada hooldajate (sageli naiste) osalemist tööturul ning parandada kvaliteetse lastehoiu ja sotsiaalse arengu taristu kättesaadavust, aidates sellega kaasa soolisele võrdõiguslikkusele ja võrdsetele võimalustele kõigi jaoks.

Investeering seisneb kavas, mis on suunatud kohalikele omavalitsustele ja valitsusvälistele organisatsioonidele, et luua uusi või parandada olemasolevaid mitmeotstarbelisi keskusi ja lastekeskusi 0–3aastastele ja 8 kuu vanustele lastele ning kuni 13-aastastele lastele, tuginedes vajaduste hindamisele ja elujõulisuse analüüsile. Lisaks hõlmab investeering kooskõlas taaste ja

vastupidavuse rahastamisvahendi määruse artikli 7 lõikega 2 tehnilise toetuse rahastamisvahendi raames tehtud uuringut, mille eesmärk on analüüsida väikelaste (alla aastased kuni koolieani) haridus- ja hooldusteenuste osutamise seisu Küprosel ning töötada välja soovitused sektorisse ja eelkõige lastekeskustesse investeerimiseks. Vastavalt KTK projekti soovitustele võetakse vastu alushariduse ja lapsehoiu riiklik strateegia ning sellega kaasnev tegevuskava.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 3 (C5.2I3): Kodustruktuuride loomine laste, käitumishäiretega noorukite, puuetega inimeste ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste jaoks

Investeeringu eesmärgid on järgmised: i) toetada Küprose Vabariiki 2000.–2016. aasta pagulasseadusest tulenevate kohustuste täitmisel, et pakkuda hoolitsust ja kaitsta Vabariiki saabuvate saatjata alaealiste õigusi, ii) rahuldada selliste eriliste raskustega laste ja noorukite eluasemevajadused, kes on sotsiaalteenuste eestkoste all, iii) tõhustada puuetega inimeste kogukonnapõhiseid toetatud elamisstruktuure, et vältida hooldusasutustesse paigutamist ja sotsiaalset tõrjutust, ning iv) tegeleda lünkadega pikaajalise hoolduse teenustes.

Investeering hõlmab vähemalt kaheksa riikliku struktuuri loomist lastele või puuetega inimestele ning vähemalt 18 kodu rajamist või renoveerimist lastele, käitumishäiretega noorukitele ja pikaajalist hooldust vajavatele inimestele (pakkumismenetluste ja abikavade kaudu).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 4 (C5.2I4): Lastekeskused omavalitsustes

Investeeringu eesmärk on hõlbustada hoolduskohustustega töötajate, peamiselt naiste osalemist tööturul ja sinna naasmist, edendades seeläbi soolist võrdõiguslikkust. Lisaks on selle eesmärk parandada ebasoodsas olukorras olevate ja/või sisserändaja taustaga laste sotsiaalset kaasatust.

Investeering seisneb nelja (4) lastehoiukeskuse ehitamises Ayios Athanasiose, Ayia Napa, Paralimni ja Yermasoyia omavalitsusüksustesse.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

Investeering 5 (C5.2I5): Kahe näidiserikooli ehitamine

Investeeringu eesmärk on parandada koolikeskkonda raske puudega või muude hariduslike erivajadustega õpilaste jaoks ning toetada nende akadeemilist ja sotsiaalset arengut.

Investeering seisneb kahe erikooli asendamises Limassoli piirkonnas: i) Apostolos Loucase erikool ja ii) Punase Risti erivajadustega laste kool. Koolid ehitatakse üksteise kõrvale ning neil on ühine mitmeotstarbeline saal ja sisebassein teraapiaks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

M.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
255	C5.2R2 Paindlik töökorraldus kaugtöö vormis	Eesmärk	Kaugtöö vormis paindliku töökorralduse seaduse jõustumine	Seadusesäte, millega nähakse ette kaugtöö vormis paindliku töökorralduse seaduse jõustumine	–	–	–	2. kv	2023	Jõustub uus seadus, millega reguleeritakse paindlikku töökorraldust kaugtöö vormis. Seadus sisaldab kaugtöö määratlust, nende majandustegevuste kirjeldust, kus kaugtööd kohaldatakse, kaugtöö tegemise tingimusi ning tööandjate ja töötajate õigusi ja kohustusi.
256	C5.2R2 Paindlik töökorraldus kaugtöö vormis	Siht	Toetus vähemalt 400 kaugtöötajale	–	Arv	0	400	3. kv	2025	Toetus, mis antakse tööandjatele, et nad võtaksid tööle vähemalt 400 varem töötut pärast 12-kuulist töötamist kaugtööga vähemalt 30 % ulatuses.
258	C5.2I1 Tööministeeriumi ja riiklike tööturuasutuste tõhususe parandamine ning noorte toetamise tugevdamine	Siht	Lõpuleviidud ja täielikult toimivate platvormide rakendamine	–	Arv	0	3	4. kv	2024	Lõpuleviidud ja täielikult toimivate platvormide rakendamine 1) digitaliseerida tööministeeriumi värbamiskavad; 2) töötada välja riiklike tööturuasutuste tulemusjuhtimissüsteem ja 3) töötada riiklike tööturuasutuste jaoks välja varajase hoiatamise ja jälgimise süsteem mittetöötavate ja mitteõppivate noorte jaoks.
259	C5.2I1 Tööministeeriumi ja riiklike tööturuasutuste tõhususe parandamine ning noorte toetamise tugevdamine	Siht	Tööandjatele antav toetus vähemalt 600 mittetöötava ja mitteõppiva noore (NEET-noored) töölevõtmiseks	–	Arv	0	600	4. kv	2025	Toetus, mis antakse tööandjatele vähemalt 600 mittetöötava ja mitteõppiva 15–29-aastase noore töölevõtmiseks 12-kuuliseks tööperioodiks pärast kahekuulise subsideeritud koolitusperioodi lõppu (kaks kuud subsideeritud koolitus ja 10 kuud subsideeritud töö).

260	C5.2I1 Tööministeerium ja riiklike tööturuasutuste tõhususe parandamine ning noorte toetamise tugevdamine	Siht	Mittetöötavate ja mitteõppivate noorte juhendamine ja karjäärinõustamine	–	Arv	0	5 500	2. kv	2026	Riiklike tööturuasutuste kaudu pakutakse vähemalt 5 500 mittetöötavale ja mitteõppivale noorele (NEET-noored) juhendamist ja karjäärinõustamist tööturu vajadustele orienteerituse saavutamiseks ja noorte integreerimiseks.
261	C5.2I2 Multifunktsionaalsete keskuste ja lastehoiukeskuste loomine	Eesmärk	Alusharidust ja lapsehoidu käsitleva riikliku strateegia ning sellega kaasneva ministrite nõukogu tegevuskava vastuvõtmine	VHH riikliku strateegia ja sellega kaasneva tegevuskava avaldamine	–	–	–	4. kv	2024	Ministrite nõukogu on vastu võtnud alushariduse ja lapsehoiu edendamise riikliku strateegia, mis hõlmab kuni koolieelisi lapsi, ning sellega kaasneva tegevuskava, võttes arvesse lõpuleviidud KTK projekti soovitusi.
262	C5.2I2 Multifunktsionaalsete keskuste ja lastehoiukeskuste loomine	Siht	Toetus, mida antakse vähemalt kümnele kohalikule omavalitsusele/valitsusvälisele organisatsioonile multifunktsionaalsete keskuste või lastekeskuste loomiseks või tugevdamiseks	–	Arv	0	10	4. kv	2024	Vähemalt kümme kohalikku omavalitsust/valitsusvälist organisatsiooni on saanud toetust multifunktsionaalsete keskuste või lastekeskuste loomiseks või täiustamiseks.
263	C5.2I2 Multifunktsionaalsete keskuste ja lastehoiukeskuste loomine	Siht	Toetus, mida antakse vähemalt 27 kohalikule omavalitsusele/valitsusvälisele organisatsioonile multifunktsionaalsete keskuste või lastekeskuste loomiseks või tugevdamiseks	–	Arv	10	27	2. kv	2026	Vähemalt 27 kohalikku omavalitsust/valitsusvälist organisatsiooni on saanud toetust multifunktsionaalsete keskuste või lastekeskuste loomiseks või tõhustamiseks.

264	C5.2I3 Kodustruktuuride loomine laste, käitumishäiretega noorukite, puudega inimeste ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste jaoks (LTC)	Siht	Laste või puuetega inimeste vajadustele vastavad hooned ning laste, käitumishäiretega noorukite ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste kodude toetamine (lepingute/rahastamislepingute sõlmimine)	–	Arv	0	26	3. kv	2024	Lepingute/rahastamislepingute allkirjastamine vähemalt 26 hoone rajamiseks laste või puuetega inimeste vajaduste rahuldamiseks ning laste, käitumishäiretega noorukite ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste kodude rajamiseks.
265	C5.2I3 Kodustruktuuride loomine laste, käitumishäiretega noorukite, puudega inimeste ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste jaoks (LTC)	Siht	Laste või puudega inimeste vajadustele vastavad hooned ning lastekodude, käitumishäiretega noorukite ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste toetamine (asutus)	–	Arv	0	26	2. kv	2026	Vähemalt 26 hoone rajamine laste või puuetega inimeste vajaduste rahuldamiseks ning laste, käitumishäiretega noorukite ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste kodude jaoks.
266	C5.2I4 Lastekeskused omavalitsustes	Siht	Vähemalt ühe lastekeskuse ehitamine	–	Arv	0	1	4. kv	2022	Vähemalt ühes omavalitsusüksuses asuvas lasteasutuses ehituse lõpuleviimine ja vastuvõtutunnistuse väljastamine: Ayios Athanasios, Ayia Napa, Paralimni ja Yermasoyia.
267	C5.2I4 Lastekeskused omavalitsustes	Siht	Vähemalt nelja lastekeskuse ehitamine	–	Arv	1	4	4. kv	2024	Neljas lastekeskuses (üks lastekeskus Ayios Athanasioses, üks Ayia Napas, üks Paralimnis ja üks Yermasoyias) ehituse lõpuleviimine ja vastuvõtutunnistuste väljastamine.
268	C5.2I5 Kahe näidiserikooli ehitamine	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine valitud pakkujaga (töövõtjaga)	Leping allkirjastatakse väljavalitud pakkujaga (töövõtjaga).	–	–	–	4. kv	2022	Lepingu allkirjastamine väljavalitud pakkuja(te)ga (töövõtja(te)ga), kes valiti välja konkursikonkursil kahe näidiskooli ehitamiseks Limassolis – Apostolos Loucase erikoolis ja Punase Risti taastamise erivajaduste koolis.
269	C5.2I5	Eesmärk	Apostolos Loukase ja	Projektiinsener väljastab	–	–	–	4. kv	2025	Apostolose Loucase erikooli ja Punase Risti erivajadustega laste kooli ehituse lõpuleviimine.

	Kahe näidiserikooli ehitamine		Punase Risti erikooli ehituse lõpuleviimine	vastuvõtutunnistuste, mida kontrollib halduslikult ja kohapeal haridus- ja kultuuriministeeriumi tehniliste teenistuste juhataja.						

M.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C5.2R1): Sotsiaalkindlustussüsteemi reform ja sotsiaalkindlustusteenuste ümberkorraldamine

Reformi eesmärk on suurendada juurdepääsu sotsiaalkaitsele ning parandada sotsiaalkindlustusteenuste toimimise tõhusust ja tulemuslikkust. Täpsemalt laiendatakse ja parandatakse reformiga hüvitiste kaetust. See võib hõlmata näiteks töötushüvitist, tööõnnetushüvitist ja kutsehaigushüvitist eelkõige füüsilisest isikust ettevõtjatele, sealhulgas isikutele, kes töötavad lepingute või uute tööhõivevormidega (nt platvormitöötajad). Lisaks parandatakse reformiga kodanikele osutatavate teenuste õigeaegsust ja täpsust ning vähendatakse riskianalüüsi ja kvaliteedikontrolli mehhanismide abil pettusi ja vigu.

Reform hõlmab järgmist: i) sotsiaalkindlustussüsteemi käsitlevate õigusaktide läbivaatamine, mis annab sotsiaalkindlustuskatte laiendamist füüsilisest isikust ettevõtjatele ja mittestandardsetele tööhõivevormidele, nagu platvormitöö, ning ii) äriprotsesside ümberkujundamine, töötajate koolitamine, andmeanalüüsi suutlikkuse loomine ja teenuste digitaliseerimine, ning iii) olemasolevate IT-süsteemide järkjärguline uuendamine integreeritud infosüsteemiks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuni 2026.

M.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
270	C5.2R1 Sotsiaalkindlustussüsteemi reform ja sotsiaalkindlustusteenuste ümberkorraldamine	Eesmärk	Muudetud sotsiaalkindlustusseaduse jõustumine	Muutmisseaduse säte, mis viitab sotsiaalkindlustusseaduse muudatuste jõustumisele	–	–	–	2. kv	2023	Muudetud sotsiaalkindlustusseaduse jõustumine, mis hõlmab sotsiaalkindlustuskatte laiendamist füüsilisest isikust ettevõtjatele, sealhulgas mittestandardsetele tööhõivevormidele, nagu platvormitöö.
271	C5.2R1 Sotsiaalkindlustussüsteemi reform ja sotsiaalkindlustusteenuste ümberkorraldamine	Eesmärk	Olemasolevate IT-süsteemide ajakohastamise lõpuleviimine sotsiaalkindlustuse integreeritud infosüsteemiks	Tulemuste vastuvõtmise meeskond (avaliku sektori hankija poolel) allkirjastab analüüsi-, kavandamis- ja arenguaruande	–	–	–	2. kv	2026	Integreeritud sotsiaalkindlustusinfosüsteemi (sh maksete moodul, hüvitiste haldamise moodul, andmeanalüüs ja koostalitlusvõime muude süsteemidega) lõpuleviimine ja kasutuselevõtmine.

N. KOMPONENT 6.1. REPowerEU

REPowerEU peatükis käsitletakse sõltuvuse vähendamist fossiilkütustest. Komponendi eesmärk on oluliselt vähendada Küprose sõltuvust imporditud fossiilkütustest üldiselt. Uus „REPowerEU“ peatükk aitab kaasa Küprose riikliku energia- ja kliimakava raames 2030. aastaks seatud energiatõhususkohustuste ja -eesmärkide saavutamisele. Oma energiasõltuvuse piiramiseks investeerib Küpros veelgi hoonete ja maanteetranspordi energiatõhususe parandamisse ning kiirendab taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu.

REPowerEU peatükis sisalduvates meetmetes käsitletakse enamikku hiljutistest riigipõhistest soovitustest energeetika valdkonnas, kuna nendega edendatakse teadusuuringuid ja innovatsiooni rohepöörde ning energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste valdkonnas, edendatakse taastuvaid energiaallikaid ja kiirendatakse energiatõhususe meetmeid eri hoonetes avalikus ja erasektoris, tõhustatakse energiakogukondade tegevuse õigusraamistikku ning edendatakse elektrisõidukite laialdast kasutamist.

Lähtudes meetmete kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnaeesmärke.

Meetmete rakendamine peaks aitama vähendada sõltuvust fossiilkütustest. Taastuvate energiaallikate osakaalu suurendamisel on piiriülene ja mitut riiki hõlmav mõõde, sest see aitab tagada energiavarustuse kogu liidus.

N.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C6.1R1) Aktiivsete klientide, taastuvenergia tarbijate, kodanike energiakogukondade, taastuvenergiakogukondade ja nõudlusele reageerimise reguleerimine ja hõlbustamine elektriturul ühise esindatuse kaudu

Reformi eesmärk on edendada kodanike osalemist kas aktiivsete klientide ja/või taastuvenergia omatarbijatena kodanike energiakogukondade ja/või taastuvenergiakogukondade kaudu, nõudlusele reageerimine riiklikul energiaturul kollektiivse esindamise kaudu. See reform peaks võimaldama taastuvenergiaprojektide kasutuselevõttu riigis, võimaldades seeläbi taastuvenergia kiiremat kasutuselevõttu majanduses.

Pärast seda, kui CERA on vastu võtnud asjakohased regulatiivsed otsused, millega täiendatakse aktiivsete klientide ja taastuvenergia omatarbijate, kodanike energiakogukondade, taastuvenergiakogukondade ja nõudlusele reageerimise raamistikku, on meetme eesmärk luua üks või mitu kontaktpunkti eespool nimetatud rühmadele ja kogukondadele, laiendades taastuvenergia direktiivi (EL) 2018/2001 kohaselt loodud ühtset kontaktpunkti asjaomase loamenetluse jaoks. Need kontaktpunktid juhendavad ja abistavad huvitatud isikuid huvitatud isiku taotlusel kogu haldusmenetluse jooksul, mis on vajalik järelpaigaldatavate heitekontrolliseadmete ja keskseadmete

loomiseks/osalemiseks ning omatarbeks taastuvenergia tarbijateks või aktiivseteks tarbijateks saamiseks. Lisaks on kontaktpunktide ülesanne anda abikõlblikele üksustele kasulikku teavet ja vastata küsimustele, hõlbustada kohtumisi sidusrühmade ja asjaomaste asutustega seoses energiakogukondade loomisega ja/või nende osalemisega elektriturul. Huvitatud isikutel on lubatud esitada asjakohaseid taotlusi, päringuid ja dokumente nii digitaalsel kui ka füüsilisel kujul.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Reform 2 (C6.1R2) Reguleeriva raamistiku kehtestamine elektrisõidukite laadimispunktide ühendamiseks jaotusvõrguga

Reformi eesmärk on koostada suunised, et sõnastada õigusraamistikud, mis käsitlevad paindlikkusteenuste hankimist jaotusvõrguettevõtja poolt ning elektrisõidukite laadimispunktide ühendamist jaotusvõrku. See reform hõlbustab elektrisõidukite kasutuselevõttu ja võimaldab lõpptarbijatel elektriturul aktiivselt osaleda.

Reform seisneb reguleeriva raamistiku kehtestamises, mis hõlbustab laadimispunktide ühendamist jaotusvõrguga ja tagab koostoime jaotusvõrguettevõtjatega, koos suunistega riigihankelepingute õiglase pakkumismenetluse kohta; ning luuakse jaotusvõrguettevõtjale tegevuslubade andmise raamistik paindlikkusteenuste hankimiseks, sealhulgas ülekoormuse juhtimiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsember 2025.

Investeering 1 (C6.1I1). Laiendatud meede: Edendada taastuvenergiat ja individuaalseid energiatõhususe meetmeid eluruumides ning võidelda energiaostuvõimetuse vastu, sealhulgas vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades

Selle meetme eesmärk on suurendada investeeringuid C2.1I2: Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine, sealhulgas vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades komponendi 2.1 raames. Meetme laiendatud osaga suurendatakse elamute, sealhulgas vähekaitstud elektritarbijate kodumajapidamiste arvu, parandades energiatõhusust, seades seega eesmärgiks energiasäästu suurendamise ja energiaostuvõimetuse vastu võitlemise.

Investeering 2 (C6.1I2). Laiendatud meede: Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt

Selle meetme eesmärk on suurendada investeeringuid C2.1I3: Soodustada taastuvate energiaallikate kasutamist ja energiasäästu kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning hõlbustada kohalike kogukondade üleminekut kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele komponendi 2.1 raames. Meetme suurendatud osa toob kaasa primaarenergia tarbimise edasise vähenemise aastas kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste jaoks.

Investeering 3 (C6.1I3) elamufondi ulatusliku energiakasutuse parandamise edendamiseks

Selle investeeringu eesmärk on vähendada primaar- ja lõppenergia tarbimist ning CO_2 heidet olemasolevates kodumajapidamistes. Lisaks sellele edendab kava taastuvenergia süsteemide paigaldamist kõnealustesse kodumajapidamistesse. Renoveerimisprogrammiga vähendatakse

renoveeritud hoonete esmast energianõudlust 30 %.

Toetuskava kohased abikõlblikud investeeringud hõlmavad järgmist:

a. Kodumajapidamise energiamärgise väljastamise kulud enne ja pärast sekkumiste rakendamist.
b. Hoonete energiatõhususe meetmed (sealhulgas hoonete renoveerimine), nagu horisontaalsete ja vertikaalsete ehitusdetailide soojusisolatsioon, akende asendamine, välisvarje, päikeseenergiasüsteemid sooja vee tootmiseks, taastuvenergiasüsteemide paigaldamine ruumide kütmiseks/jahutuseks, väga tõhusad kliimaseadmed.
c. Fotogalvaaniliste süsteemide paigaldamine (Net-Billing operation). Akude paigaldamine energia salvestamiseks.

Investeering 4 (C6.1I4). Laiendatud meede: Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist

Selle meetme eesmärk on suurendada investeeringut C2.2I3: „Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist", mis kuulub komponendi 2.2 alla; Meetme laiendatud osa suurendab ostetud elektrisõidukite arvu, võttes arvesse ka hinnatõusu turul.

Investeering 5 (C6.1I5). Laiendatud meede: Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja energiatõhususe parandamise kava

Selle meetme eesmärk on suurendada investeeringut C3.1I7: Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja energiatõhususe suurendamise kava komponendi 3.1 raames. Meetme suuremahulise osaga suurendatakse toetust saavate suurettevõtjate arvu kõigis majandussektorites, et parandada nende energiatõhusust energiatõhususe meetmete, fotogalvaaniliste süsteemide paigaldamise ja ringmajanduse meetmetega, mis on seotud määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 3 sätestatud REPowerEU eesmärkidega.

Investeeringu suurendatud osa koosneb vähemalt 10 000 000 EUR suurusest toetuskavast, mis on ette nähtud suurettevõtjate energiatõhususse tehtavate investeeringute toetamiseks, näiteks investeeringud hoonete energiatõhususe parandamisse, tootmisprotsessidega seotud energiatõhususmeetmetesse, taastuvenergiasse ja koostootmissüsteemidesse ning ringmajandusse.

Tagamaks, et meede vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt" kohaldamist käsitlevatele tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alt välja järgmine tegevus[15]: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas selle järgnev kasutamine; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) tegevused, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering 6 (C6.1I6). Laiendatud meede: Temaatiline rohepööret käsitlev teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogramm

[15] Selle meetme suhtes kohaldatakse ka kõiki meetme C2.1I4 tekstis esitatud joonealuseid märkusi.

Selle meetme eesmärk on suurendada investeeringuid C3.2I3: Rohepöördega seotud teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogramm komponendi 3.2 all. Meetme laiendatud osaga suurendatakse antava toetuse tõttu selliste organisatsioonide arvu, kes osalevad rohepöördega seotud teadus- ja innovatsioonitegevuses.

Investeering 7 (C6.1I7). Temaatilised teadusuuringud ettevõtetes energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste valdkonnas

Selle investeeringu eesmärk on anda toetusi organisatsioonidele sihtotstarbeliseks teadus- ja innovatsioonitegevuseks, mille eesmärk on pakkuda lahendusi energia tootmises, salvestamises, ülekandmises ja jaotamises tuvastatud kitsaskohtadele, mis parandavad riikliku võrgu taristu funktsionaalsust ja tõhusust, kiirendavad taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja vähendavad märkimisväärselt riigi energiavajadust.

Tagamaks, et meede vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt" kohaldamist käsitlevatele tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alt välja järgmine tegevus: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas selle järgnev kasutamine[16]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames toimuv tegevus, millega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[17]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[18] ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega[19] seotud tegevus; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab konkursitingimustes olema sätestatud, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

[16] Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt" kohaldamist käsitlevate tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

[17] Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole oluliselt väiksem asjaomastest võrdlusalustest, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

[18] Seda erandit ei kohaldata tegevusele, mis toimub käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete käitlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevatele jaamadele, kui käesoleva meetme kohase tegevuse eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohane tegevus ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda nende kasutusaega; selle kohta esitatakse tõendid jaama tasandil.

[19] Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohasele tegevusele olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise käitistes, kui sellise tegevuse eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja nende anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohane tegevus ei suurenda käitiste jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda nende kasutusaega; selle kohta esitatakse tõendid jaama tasandil.

N.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
272	C6.1R1 Aktiivsete klientide, taastuvenergia tarbijate, kodanike energiakogukondade, taastuvenergiakogukondade ja nõudlusele reageerimise reguleerimine ja hõlbustamine elektriturul ühise esindatuse kaudu	Eesmärk	Taastuvenergia direktiivi (EL) 2018/2001 kohaselt loodud ühtse kontaktpunkti pädevuse laiendamine, et see toimiks ka kontaktpunktina taastuvenergia kogukondade ja kodanike energiakogukondade, aktiivsete tarbijate ja omatarbeks toodetud taastuvenergia tarbijate jaoks	Ministrite nõukogu otsuse avaldamine ametlikus väljaandes	–	–	–	4. kv	2025	Vähemalt ühe kontaktpunkti loomine taastuvenergiakogukondade ja kodanike kogukondade, aktiivsete klientide ja omatarbeks toodetud taastuvenergia tarbijate jaoks, laiendades taastuvenergia direktiivi (EL) 2018/2001 kohaselt loodud ühtset kontaktpunkti seoses asjaomase loamenetlusega, et pakkuda huvitatud isikutele suuniseid ja hõlbustada kogu haldusmenetlust, mis on vajalik piirkondlike heitekontrolliseadmete ja keskseadmete loomiseks/osalemiseks.
273	C6.1R2 Reguleeriva raamistiku	Eesmärk	Regulatiivne otsus/otsused elektrisõidukit	Regulatiivse(te) otsuse(te) avaldamine	–	–	–	4. kv	2025	CERA välja antud reguleeriva(te) otsuse(te) avaldamine ja jõustumine elektrisõidukite laadimispunktide

	loomine elektrisõidukite laadimispunktide ühendamiseks jaotusvõrguga		e laadimispunktide ühendamiseks jaotusvõrguga	ametlikus väljaandes						ühendamiseks jaotusvõrku. Jaotusvõrguettevõtjate poolt paindlikkusteenuste hankeid käsitleva regulatiivse otsuse (otsuste) avaldamine, sealhulgas sätted otsuse/otsuste järkjärguliseks jõustumiseks kooskõlas käesoleva taaste- ja vastupidavuskava reformi raames kehtestatud asjakohaste suunistega.
28b	C6.1I1 Laiendatud meede: Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades	Siht	Elamud ja vähekaitstud elektritarbijatega leibkonnad, kes on parandanud oma energiatõhusust	–	Arv	8 500	14 000	4. kv	2023	Vähemalt 14 000 eluruumi, sealhulgas 1 000 vähekaitstud elektritarbijate kodumajapidamist (sealhulgas puuetega inimesed), on tänu rahalisele toetusele parandanud oma energiatõhusust eesmärgiga vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.
29b	C6.1I1 Laiendatud meede: Taastuvate	Siht	Elamud ja vähekaitstud elektritarbijatega leibkonnad,	–	Arv	16 200	30 000	2. kv	2026	Vähemalt 30 000 eluruumi, sealhulgas 3 000 vähekaitstud elektritarbijate kodumajapidamist (sealhulgas puuetega

	energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades		kes on parandanud oma energiatõhusust							inimesed), on tänu rahalisele toetusele parandanud oma energiatõhusust eesmärgiga vähendada primaarenergia nõudlust keskmiselt vähemalt 30 %.
31b	C6.1I2 Laiendatud meede: Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt	Siht	Primaarenergia tarbimise vähenemine tänu kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringutele, mis parandavad nende energiatõhusust	–	MWh/aasta	3 600	4 000	4. kv	2024	Kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringud on tänu rahalisele toetusele parandanud nende energiatõhusust ja vähendanud primaarenergia tarbimist vähemalt 4 000 MWh võrra aastas.
32b	C6.1I2 Laiendatud meede: Taastuvate energiaallikate kasutamise ja	Siht	Primaarenergia tarbimise vähenemine tänu kohalike ja laiemate avaliku sektori	–	MWh/aasta	11 250	25 000	2. kv	2026	Kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringud on tänu rahalisele toetusele parandanud nende energiatõhusust ja vähendanud primaarenergia tarbimist vähemalt 25 000 MWh võrra aastas.

	energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt		asutuste tehtud investeeringutele, mis parandavad nende energiatõhusust							
274	C6.1I3 Ehitushoonete ulatusliku energiakasutuse parandamise edendamine	Eesmärk	Toetuskava elamufondi ulatusliku energiakasutuse parandamiseks	Toetuskava konkursikutse avaldamine	–	–	–	1. kv	2024	Pärast Euroopa Liidu Nõukogu otsust, millega kiidetakse heaks kava eesmärgid, avaldatakse konkursikutse elamufondi ulatusliku energiakasutuse parandamise toetuskava kohta. Investeeringu eesmärk on vähendada primaarenergia nõudlust vähemalt 30 %.
275	C6.1I3 Ehitushoonete ulatusliku energiakasutuse parandamise edendamine	Siht	Kodumajapidamised, kes renoveerivad energiat, parandades nende energiatõhusust	–	Arv	0	1100	2. kv	2026	Toetuste andmine vähemalt 1 100 kodumajapidamisele, kes renoveeritakse energiat, parandades nende energiatõhusust tänu toetusele, mille eesmärk on vähendada primaarenergia nõudlust vähemalt 30 %.
62b	C6.1I4 Laiendatud meede: Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Elektrisõidukite ja elektrijalgrataste ostmine seoses toetusega	–	Arv	1 523	2 300	4. kv	2024	Toetuskava raames antud toetuse tõttu on ostetud vähemalt 2 300 M1-, M2-,3-, N-, L1e-L7e-kategooria elektrisõidukit ja jalgratast.

63b	C6.1I4 Laiendatud meede: Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Elektrisõidukite ja elektrijalgrataste ostmine seoses toetusega	–	Arv	4 335	5 800	2. kv	2026	Toetuskava raames antud toetuse tõttu on ostetud vähemalt 5 800 M1-, M2-,3-, N-, L1e-L7e-kategooria elektrisõidukit ja jalgratast.
101b	C6.1I5 Laiendatud meede: Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja energiatõhususe parandamise kava	Siht	Toetused suurettevõtjatele	–	Arv	0	3	4. kv	2024	Toetuste andmine vähemalt kolmele (3) suurettevõttele kõigis sektorites, et parandada nende energiatõhusust. Kõik valitud projektid peavad vastama tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
102b	C6.1I5 Laiendatud meede: Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja energiatõhususe parandamise kava	Siht	Toetused suurettevõtjatele	–	Arv	3	12	2. kv	2026	Toetuste andmine vähemalt kaheteistkümnele (12) suurettevõttele kõigis sektorites, et parandada nende energiatõhusust. Kõik valitud projektid peavad vastama tehnilisele juhendile „Mitte tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
131b	C6.1I6 Laiendatud meede: Temaatiline	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse rohepöördega	–	Arv	10	20	2. kv	2026	Vähemalt 20 organisatsiooni, keda toetatakse rohelisele majandusele ülemineku toetustega, R&I tegevus kooskõlas tehniliste suunistega „Mitte

	rohepööret käsitlev teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogramm		seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse toetustest;							tekitada olulist kahju“ (2021/C58/01), kasutades erandite loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
276	C6.1I7 Temaatilised teadusuuringud ettevõtetes energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste valdkonnas	Eesmärk	Toetuslepingute allkirjastamine kogu eelarve jaoks	Teadusuuringute ja innovatsiooni sihtasutuse direktori allkirjastatud toetuslepingud	–	–	–	3. kv	2024	Energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste teadus- ja innovatsioonitegevuse teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogrammi toetuslepingute allkirjastamine koos tingimustega, sealhulgas rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnaalaseid õigusakte.
277	C6.1I7 Temaatilised teadusuuringud ettevõtetes energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste valdkonnas	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse toetustega energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste teadus- ja	–	Arv	0	20	2. kv	2026	Vähemalt 20 organisatsiooni, keda toetatakse toetustega energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas kooskõlas dokumendi „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnaalaseid õigusakte.

			innovatsioonite gevuseks							

O. KOMPONENT 7.1. AUDIT JA KONTROLL

Selle komponendi eesmärk on tagada, et Küprose taaste- ja vastupidavuskava kontrolliraamistikuga välditakse, tuvastatakse ja kõrvaldatakse korruptsioon, pettus ja huvide konfliktid taaste- ja vastupidavusrahastu määruse alusel eraldatud vahendite kasutamisel, ning tagada piisav kord, et tulemuslikult vältida topeltrahastamist taaste- ja vastupidavusrahastu määruse ja muude liidu programmide raames.

O.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform 1 (C7.1R1): Taaste- ja vastupidavuskava kontrolliraamistiku kord

Meetme eesmärk on parandada Küprose taaste- ja vastupidavuskava kontrolliraamistikku. Tagada proportsionaalsete meetmete tõhus rakendamine liidu finantshuvide kaitseks vastavalt taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklile 22;

Ministrite nõukogu võtab vastu kohustuslikud juhised, mille koostab koordineerimisasutus ja mis edastatakse vastuvõtmisel kõigile asjaomastele organitele.

Käesoleva meetme kohane eesmärk täidetakse järgmise maksetaotluse esitamise ajaks komisjonile pärast käesoleva rakendusotsuse vastuvõtmist ja see on tulevaste maksete eeltingimus.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

O.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
278	C7.1R1 Taaste- ja vastupidavuskava kontrolliraamistiku kord	Eesmärk	Kontrolli- ja rakendamisülesannete selge piiritlemine	Vastu võetud juhised ja tõendid levitamise kohta kõigile rakendusasutustele.	–	–	–	4. kv	2023	Ministrite nõukogu võtab vastu koordineeriva asutuse koostatud kohustuslikud juhised, mis hõlmavad vähemalt järgmisi valdkondi: • Riskihindamise metoodika, mida kohaldatakse kõikide kontrolliliikide suhtes (haldus- ja kohapeal); • Topeltrahastamise kontrollimine ja selle vältimise kord; • Eeskirjade eiramise käsitlemine ja rikkumisest teatamise protsess, mida järgitakse liidu rahastatavate sekkumiste (projektid või kavad) puhul; • Kontrolljälje nõuded; • Keskne pettuseriski hindamine kõigi avaliku sektori hankijate jaoks, võttes arvesse kõiki pettuseriski hindamist ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhusaid ja proportsionaalseid pettusevastaseid meetmeid käsitlevates suunistes esitatud elemente aastateks 2014–2020. Iga taaste- ja vastupidavuskava raames tegutsev avaliku sektori hankija on kohustatud järgima keskse pettuseriski hindamise töörühma koostatud tegevuskava. • Finantshuvide kaitse üksuse jaoks erifunktsioonide loomine, mis on suunatud pettuste, korruptsiooni ja huvide

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										konfliktidega seotud probleemide lahendamisele taaste- ja vastupidavuskava raames toetuskavasid rakendavates rakendusasutustes. Juhised jagatakse kõigile taaste- ja vastupidavuskava rakendamises, seires ja kontrollis osalevatele üksustele ning need eraldavad selgelt nende kohustused, tagades kontrolli- ja rakendamisülesannete selge eristamise, ning nõuavad, et kontrolle viidaks läbi kooskõlas nendega.

2. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu

Küprose taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on 1 220 971 974 eurot.

REPowerEU peatüki hinnanguline kogumaksumus on 104 580 000 eurot. Sealhulgas on määruse (EL) 2023/435 artikli 21c lõike 3 punktis a osutatud meetmete hinnanguline kogumaksumus 0 eurot ning REPowerEU peatükis sätestatud muude meetmetega seotud kulud on 104 580 000 eurot.

2. JAGU: RAHALINE TOETUS

1. Rahaline toetus

Artikli 2 lõikes 2 osutatud osamaksed korraldatakse järgmiselt.

1.1. Esimene osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
21	C2.1R2 Küprose põhivõrguettevõtja sõltumatus Küprose turgu valitsevast elektriametist	Eesmärk	2021. aasta elektrituru reguleerimise seadus
23	C2.1R4 Energia salvestamise õigusraamistik	Eesmärk	Ülekande- ja jaotuseeskirjade ning kauplemis- ja arvelduseeskirjade muutmine
24	C2.1I1 Edendada investeeringuid energiatõhususse VKEdesse ja mittetulundusühendustesse	Eesmärk	VKEdesse ja mittetulundusühendustesse tehtavate energiatõhususe investeeringute edendamise toetuskava
27	C2.1I2 Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades	Eesmärk	Esimene konkursikutse taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamiseks elamutes
30	C2.1I3 Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade ülemineku hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele	Eesmärk	Esimene projektikonkurss kohalike omavalitsuste toetamiseks energiatõhususe meetmetes
93	C3.1I2 Küprose traditsiooniliste toodete isotoopandmebaasi täiustamine.	Eesmärk	Vedelikkromatograafia-isotoopide suhte massispektromeetria (LC-IRMS) seadmed
109	C3.1R4 Ringmajanduse edendamine tööstuses	Eesmärk	Küprose ringmajanduse edendamise riikliku tegevuskava heakskiitmine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
160	C3.4R3 Võtta kasutusele uus raamistik avaliku sektori vabade töökohtade täitmise hindamis- ja valikuprotsessi jaoks ning uued eeskirjad töötajate tulemuslikkuse hindamiseks.	Eesmärk	Avaliku teenistuse vabade töökohtade hindamis- ja valikuprotsessi käsitlevate õigusaktide ja töötajate tulemuslikkuse hindamist käsitlevate eeskirjade jõustumine.
186	C3.4I8 Kohtute infrastruktuuri uuendamine	Eesmärk	Famagusta ringkonnakohtu laiendamine
188	C3.4R10 Korruptsioonivastase võitluse õigusliku ja institutsioonilise raamistiku parandamine	Eesmärk	Otsuste tegemise ja sellega seotud küsimuste läbipaistvust käsitleva seaduse jõustumine
189	C3.4R10 Korruptsioonivastase võitluse õigusliku ja institutsioonilise raamistiku parandamine	Eesmärk	Rikkumisest teatajate kaitse seaduse jõustumine
192	C3.5R2 Raamistik ja tegevuskava viivislaenudega tegelemiseks	Eesmärk	Laenusaajaid ja krediiditeenuseid käsitlevate õigusaktide muutmise paketi jõustumine, et parandada viivislaenude haldamise töökeskkonda
232	C4.2I1 Digiteerimine eri keskvalitsusministeeriumides – Teenused	Eesmärk	Auditi ja kontrolli andmekogude süsteem: taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise järelevalveks vajalik teave
249	C5.1R5 E-oskuste tegevuskava – erimeetmete rakendamine	Eesmärk	Ministrite nõukogu võtab vastu riikliku e-oskuste tegevuskava
		Osamakse summa	97 701 149 eurot

1.2. Teine osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
7	C1.1I2 Küpros Innovatiivne rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) süsteem	Eesmärk	Gripi kontrollseire (ISS)Süsteem

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
35	C2.1I5 Üldkasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamine	Siht	Koolidesse paigaldatud soojusisolatsioon ja fotogalvaanilised süsteemid
45	C2.1I9 Metsatulekahjude vastane kaitse	Eesmärk	Sõidukite, seadmete ja teenuste osutamiseks sõlmitud kaheksa lepingu/lepingu allkirja allkirjastamine ning tuletõrjelennukite ostmiseks pakkumismenetluse väljakuulutamine
71	C2.3I3 Veearendusosakonna infrastruktuuri integreeritud seire- ja kontrollijuhtimissüsteem	Eesmärk	Vajaduste üksikasjaliku analüüsi ja süsteemi kavandamist käsitleva dokumendi valmimine
87	C3.1R2 Digiplatvorm kaubanduse ja teabe sümmeetria parandamiseks värskete toodete tarneahelas	Eesmärk	Seadus, mis käsitleb ebaausaid tavasid kohaliku värskete toodete turu tehingutes
97	C3.1I5 Rahvusliku kaubandusliku identiteedi loomine ja traditsioonilise toote „halloumi“ edendamine	Eesmärk	Tegevuskavad a) Küprosel valmistatud juustu ja b) halloumi juustu reklaamimiseks
105	C3.1I9 Ringmajanduse edendamine hotellides	Siht	Ringmajanduse juhendamissüsteem
122	C3.2R2 Stiimulid teadus- ja innovatsioonitegevusse investeerimiseks ja inimkapitali arendamiseks;	Eesmärk	Juriidiliste isikute maksuvabastus uuenduslikesse ettevõtetesse investeerimisel
125	C3.2I1 Luua teadmussiirde keskbüroo (KTO) ja käitada seda	Eesmärk	KTO käivitamine
134	C3.3R1 Strateegiliste investeeringute hõlbustamine	Eesmärk	Strateegiliste investeeringute seadus.
155	C3.4R1 Suurendada haldussuutlikkust ja parandada avaliku halduse toimimist, et parandada poliitika kujundamist ja rakendamist	Eesmärk	Tegevuskava inimressurssidega seotud küsimuste tõhusaks haldamiseks riiklikes haldusasutustes

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
187	C3.4R10 Korruptsioonivastase võitluse õigusliku ja institutsioonilise raamistiku parandamine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega luuakse sõltumatu korruptsioonivastase võitluse amet
207a	C3.5R9 Maksude kogumise ja maksuosakonna tõhususe parandamine	Eesmärk	Käibemaksuteenuste osutamine ühtses maksuhaldussüsteemis (ITAS) Projektinõukogu:
214	C4.1R1 Anda volitused riiklikule reguleerivale asutusele (OCECPR)	Eesmärk	Geograafilise uuringu käivitamine ja teiseste õigusaktide jõustumine
233	C4.2I1 Digiteerimine eri keskvalitsusministeeriumides – Teenused	Siht	Mitme keskvalitsuse ministeeriumi ja osakonna digitaalse ajakohastamise algus
278	C7.1R1 Taaste- ja vastupidavuskava kontrolliraamistiku kord	Eesmärk	Kontrolli- ja rakendamiskohustuste selge piiritlemine
		Osamakse summa	87 136 829 eurot

1.3. Kolmas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5	C1.1I1 Uued rajatised Küprose verevarude loomiseks ja uusima tehnoloogiaga kaasnevate seadmete hankimiseks	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine Küprose vereteenistusasutuse ehitamiseks
22	C2.1R3 Digitaalsed ühtsed kontaktpunktid, et lihtsustada taastuvenergiaprojekte, mis võimaldavad hoonetes energia renoveerimist, ja hõlbustada seda	Eesmärk	Täielikult toimiv IT-platvorm
77a	C2.3I5 Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed	Eesmärk	Kuivendusvõrgu ehitustööde lõpuleviimine ning tänavate ja kõnniteede rekonstrueerimine Nikosia piirkondades

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
85	C3.1R1 Põllumajandustavade viimine 20. sajandist 21. sajandisse, investeerides riiklikku põllumajandustehnoloogia tippkeskusesse	Eesmärk	Põllumajanduskoostöö Teadusinstituut ja avalik-õiguslikud ülikoolid, ühised magistri- ja doktoriõppe programmid
95	C3.1I3 Olemasolevate ja tulevaste põllumajandustootjate oskuste täiendamine	Siht	Stipendiumid
120	C3.2R1 Riiklikud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni poliitikavahendid	Eesmärk	Riikliku teadus- ja arendustegevuse strateegia ja selle rakendamise tegevuskava vastuvõtmine
123	C3.2R3 Poliitika, millega edendatakse juurdepääsu riiklikult rahastatavale teadustaristule ja laboritele	Eesmärk	Digitaalne register teadusuuringute taristu salvestamiseks ja avaldamiseks
127	C3.2I2 Innovatsiooni rahastamise programmid idufirmadele, innovatiivsetele ettevõtetele ja VKEdele	Eesmärk	Toetuslepingute sõlmimine 50 % ulatuses eelarvest
130	C3.2I3 Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni rahastamisprogramm rohelisele majandusele üleminekuks	Eesmärk	6 miljoni euro suuruse eelarvega teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogrammi toetuslepingute allkirjastamine
136	C3.3R2 Kiirtegevuse aktiveerimise mehhanismi tõhustamine	Eesmärk	Elektroonilise süsteemi loomine, mille kaudu investorid saavad esitada oma elektroonilise taotluse
143	C3.3R6 Stiimulid ühinemiste ja omandamiste edendamiseks.	Eesmärk	Ühinemiste ja omandamiste stimuleerimise tegevuskava
151	C3.3I6 Riigi rahastatud aktsiafond	Eesmärk	Fondi loomine
173	C3.4I4 E-süsteemi tõhustamine ehituslubade väljastamiseks	Eesmärk	Hippodamose süsteemi e-rakenduskeskkonna parandamine
194	C3.5R3 Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia	Eesmärk	Uue planeerimis- ja ehituslubade poliitika laiendamine
195	C3.5R3 Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia	Eesmärk	Vara müügi (konkreetse täitmise) seaduse muudatuse jõustumine
199	C3.5R5 Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks	Eesmärk	Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks
201	C3.5R6 Maksejõuetusraamistiku tugevdamine ja tugevdamine	Eesmärk	Maksejõuetuse õigusliku ja institutsioonilise raamistiku täielik rakendamine ja toimimine
209	C3.5R10 Agressiivse maksuplaneerimise käsitlemine	Eesmärk	Agressiivse maksuplaneerimise vastase seaduse jõustumine

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
224	C4.2R1 Digiteenuste tehas	Eesmärk	Digiteenuste tehase teenuse osutamise mudeli määratlus
251	C5.1I1 Ühe näidistehnilise kooli ehitamine	Eesmärk	Leping ühe tehnikakooli ehitamiseks
266	C5.2I4 Lastekeskused omavalitsustes	Siht	Vähemalt ühe lastekeskuse ehitamine
268	C5.2I5 Kahe näidiserikooli ehitamine	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine valitud pakkujaga (töövõtjaga)
		Osamakse summa	103 036 204 eurot

1.4. Neljas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
3	C1.1R2 Seireplatvormi „Antibiootikumide tarvitamine ja tervishoid haiglates – kaasnevad infektsioonid“ kavandamine	Eesmärk	Tervishoiuasutuste loetelu vastuvõtmine
43	C2.1I8 Kasvuhoonegaaside heitkoguste seire ja vähendamine põllumajanduses	Eesmärk	Põllumajandusest pärinevate kasvuhoonegaaside heitkoguste mõõtmiseks vajalike seireüksuste ostmine ja paigaldamine
48	C2.1I10 Turukorraldussüsteem, et hõlbustada elektrituru avamist konkurentsile	Eesmärk	Turukorralduse süsteemi lõpuleviimine, paigaldamine ja kasutuselevõtmine ning töötajate koolitamine
74a	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsioonivõrgud	Siht	Fotogalvaanika tarnimine ja paigaldamine Larnaca reoveepuhastisse
86	C3.1R1 Põllumajandustavade viimine 20. sajandist 21. sajandisse, investeerides riiklikku põllumajandustehnoloogia tippkeskusesse	Eesmärk	Uued ühised magistri- ja/või doktoriõppekavad põllumajanduse laiemas valdkonnas
132	C3.2I4 Rahastamine organisatsioonidele, kes tegelevad teadus- ja arendustegevusega kahesuguse kasutusega tehnoloogiate valdkonnas	Eesmärk	Toetuslepingute sõlmimine, millega eraldatakse 80 % kogueelarvest kahesuguse kasutusega tehnoloogiate teadus- ja arendustegevusega tegelevatele organisatsioonidele;
135	C3.3R1 Strateegiliste investeeringute hõlbustamine	Eesmärk	Organisatsioonilise suutlikkuse suurendamine strateegiliste investeeringute hõlbustamiseks

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
140	C3.3R4 Riikliku tugiameti kavandamine ja loomine	Eesmärk	Ministrite nõukogu poolt riikliku tugiameti loomise ja loomise tegevuskava heakskiitmine
147	C3.3I4 Ettevõtete digitaalse ajakohastamise kava	Eesmärk	Konkursikutse avaldamine pärast seda, kui ministrite nõukogu on kava heaks kiitnud
158	C3.4R2 Paindlikku töökorraldust avalikus sektoris reguleerima	Eesmärk	Otsus paindliku töökorralduse kohta avalikus sektoris
193	C3.5R3 Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia	Siht	Kohtuasjade kuhjumise vähendamine seoses omandiõigust tõendava dokumendi väljastamisega või kohtuasja tagasilükkamisega
197	C3.5R4 Uus õigusraamistik ning andmevahetus- ja krediidiinfobüroo süsteem	Eesmärk	Andmevahetust käsitlevate õigusaktide raamistiku ja süsteemi jõustumine
220	C4.1I2 Ajakohastada internetiühendust, et see oleks gigabitivalmis, ja edendada ühenduvuse kasutuselevõttu	Siht	Gigabitivalmidusega internetiühenduse kasutuselevõtu laiendamine kodumajapidamistele
229	C4.2R3 Politseimenetluste digitaliseerimine Digipolis	Eesmärk	Digipoli prototüüp toimib
236	C4.2I2 Küprose sadamaameti digiteerimine	Siht	Küprose sadamaameti digitaalse ajakohastamise algus
255	C5.2R2 Paindlik töökorraldus kaugtöö vormis	Eesmärk	Kaugtöö vormis paindliku töökorralduse seaduse jõustumine
		Osamakse summa	89 251 156 eurot

1.5. Viies osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
9	C1.1I3 Meditsiiniseadmete ostmine/asendamine haiglates	Siht	Finantstoetuse kavast kasu saanud tervishoiuasutused
13	C1.1I6 Üldiste piiriüleste e-tervishoiuteenuste kasutuselevõtt Küprosel	Eesmärk	Piiriüleste e-tervise teenuste IT-süsteemi analüüsi-, kavandamis- ja arendusetapi lõpuleviimine
28a	C2.1I2 Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades	Siht	Elamud ja vähekaitstud elektritarbijatega leibkonnad (sealhulgas puuetega inimesed), kes on parandanud oma energiatõhusust
36	C2.1I5 Üldkasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamine	Siht	Nikosia üldhaigla fotogalvaanikasüsteemi paigaldamise ja paigaldamise lõpuleviimine
38	C2.1I6 Taastuvenergia ja arukate võrkude katsetamise taristu ajakohastamine Küprose ülikoolis	Eesmärk	Elektrivõrgu nutivõrguks ajakohastamise seadmete paigaldamise lepingute allkirjastamine
55	C2.2R3 Kõrvaldada järk-järgult kasutuselt kõige saastavamad sõidukid, eriti saastatud linnapiirkondades	Eesmärk	Kõige saastavamate sõidukite järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamisega seotud õigusaktide/haldusaktide jõustumine
67	C2.3I1 Choirokitia-Famagusta konveieri asendamine	Eesmärk	Hankedokumentide koostamine ja pakkumiskutsete väljastamine
89	C3.1R3 Küprose lamba- ja kitsepopulatsiooni geneetiline parandamine	Siht	Põllumajandusettevõtete arvestuse ajakohastamine ja põllumajandustootjate osalemine projektis AGRICYGEN
100	C3.1I7 Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja/või energiatõhususe parandamise kava	Eesmärk	Suurettevõtete toetuskava algus
112	C3.1I12 Jäätmekäitlus teel ringmajandusele	Eesmärk	Roheliste kioskite paigaldamise lepingu allkirjastamine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
128	C3.2I2 Innovatsiooni rahastamise programmid idufirmadele, innovatiivsetele ettevõtetele ja VKEdele	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse teadus- ja innovatsioonitegevusi
156	C3.4R1 Suurendada haldussuutlikkust ja parandada avaliku halduse toimimist, et parandada poliitika kujundamist ja rakendamist	Eesmärk	Küprose politsei uus personalijuhtimise raamistik
163	C3.4R5 Õigusameti suutlikkuse suurendamine	Eesmärk	Õigusameti uus IT-süsteem
167	C3.4I3 Majanduspoliitika modelleerimise keskus	Eesmärk	Majanduspoliitika analüüsi modelleerimiskeskuse loomine
180	C3.4R8 Õigusemõistmise tõhusus	Eesmärk	Uute tsiviilkohtumenetluse eeskirjade jõustumine
191	C3.5R1 Krediidiasutuste kriisijuhtimise õigusraamistiku lõpuleviimine	Eesmärk	Krediidiasutuste riikliku maksejõuetusraamistiku muudatuse jõustumine ja valitsuse vahendite kasutuselevõtmine finantsstabiilsuse säilitamiseks
196	C3.5R3 Kinnisvaratehingute süsteemi puuduste käsitlemise strateegia	Eesmärk	Tänavaid ja hooneid käsitleva määruse läbivaatamine
203	C3.5R7 Finantsalase kirjaoskamatuse vastu võitlemise strateegia	Eesmärk	Finantsalase kirjaoskamatuse vastu võitlemise strateegia
205	C3.5R8 Kindlustus- ja pensionifondide järelevalve tõhustamine	Eesmärk	Järelevalvevahendid, sealhulgas andmete kogumise ja analüüsimise vahend
206	C3.5I1 Küprose väärtpaberi- ja börsikomisjoni järelevalvefunktsiooni tõhustamine	Eesmärk	Tehingute järelevalve digitaalne süsteem Küprose väärtpaberi- ja börsikomisjoni jaoks
207b	C3.5R9 Maksude kogumise ja maksuosakonna tõhususe parandamine	Eesmärk	Nikosia integreeritud ringkonnabüroo ja suurte maksumaksjate büroo uue hoone ostmine
212	C3.5I2 Tolli- ja elektroonilise maksesüsteemi ajakohastamine	Siht	Liidu tolliseadustikus ette nähtud infosüsteemide kasutuselevõtmine
217	C4.1I1 Väga suure läbilaskevõimega võrkude laiendamine alateenindatud piirkondades	Eesmärk	Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtt puuduliku ühendusega piirkondades

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
225	C4.2R1 Digiteenuste tehas	Siht	Valitsusteenuste osutamise laiendamine veebis digiteenuste tehase kaudu
231	C4.2R4 Tegelike tulusaajate registri loomine	Eesmärk	Tegelikult kasusaavate omanike register on kasutamiseks kättesaadav
241	C5.1R2 Uus õpetajate ja koolide hindamissüsteem	Eesmärk	Uue õpetajate ja koolide hindamismehhanismi loomist käsitleva seaduse jõustumine
243	C5.1R3 Tasuta kohustusliku koolieelse hariduse järkjärguline laiendamine alates nelja-aastaseks saamisest	Eesmärk	Jõustub uus seadus, mis käsitleb tasuta kohustusliku eelhariduse järkjärgulist pikendamist alates nelja-aastaseks saamisest ja abikavade vastuvõtmist ministrite nõukogu poolt
28b	C6.1I1 Laiendatud meede: Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades	Siht	Elamud ja vähekaitstud elektritarbijatega leibkonnad, kes on parandanud oma energiatõhusust
		Osamakse summa	139 544 839 eurot

1.6. Kuues osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
19	C2.1R1 Roheline maksustamine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega kehtestatakse süsinikdioksiidimaks kütustele, veemaks ning kodumajapidamiste ja prügilate jäätmete maks
40	C2.1I7 Aruka mõõtmistaristu (täiustatud mõõtmistaristu) jaotusvõrguettevõtja masspaigaldamine ja käitamine	Eesmärk	Lepingu allkirjastamine arukate elektriarvestite taristu jaoks
52	C2.2R1 Aruka transpordisüsteemi loomine digitaalset kaksiktehnoloogiat kasutades	Siht	Vähemalt 150 anduri tarnimine ja paigaldamine
57	C2.2I1 Säästva linnalise liikumiskeskkonna projektide ja juurdepääsetavust parandavate meetmete rakendamine	Eesmärk	Lepingute allkirjastamine säästva transporditaristu ja abirajatiste ehitamiseks
69a	C2.3I2 Veepuhastusjaamad: ajakohastamine vee kvaliteedi parandamiseks	Eesmärk	Tersefanousse, Asprokremmosesse ja Limassoli veepuhastusjaamadesse aktiivsöe poleerimisseadmete paigaldamise tööde lõpuleviimine
72	C2.3I3 Veearendusosakonna infrastruktuuri integreeritud seire- ja kontrollijuhtimissüsteem	Siht	Vähemalt 50 % seadmete tarnimine ja paigaldamine
78	C2.3I5 Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed	Eesmärk	Kladeri piirkonnas vihmavee kogumise ja ringlussevõtu süsteemi ehitustööde lõpuleviimine
80	C2.3I6 Suurendada Nikosia ja Larnaca piirkondade veega kindlustatust	Siht	Kahe klaasvooderdusega terasmahuti ehituse lõpuleviimine
103	C3.1I8 Turismisektori lisandväärtuse suurendamine rõhuasetusega maa-, mägi- ja äärepoolsetel aladel	Siht	Toetus VKEdele turismisektori edendamiseks
144	C3.3I2 Finantstehnoloogiat võimaldava regulatiivse testsüsteemi loomine	Eesmärk	Finantstehnoloogiat ja innovatiivseid tehnoloogiaid käsitlev regulatiivne testsüsteem

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
169	C3.4R6 Kohalike omavalitsuste uus õigusraamistik ja asjakohased toetusmeetmed	Eesmärk	Kohalikke omavalitsusi käsitlev uus õigusraamistik
171	C3.4R7 Linnamaakorraldus	Eesmärk	Linnamaakorralduse seaduse jõustumine
181	C3.4R8 Õigusemõistmise tõhusus	Siht	Kohtuasjade ja edasikaebuste kuhjumise vähendamine
183	C3.4R9 Kohtute digiüleminek	Eesmärk	E-kohtu süsteem
208	C3.5R9 Maksude kogumise ja maksuosakonna tõhususe parandamine	Eesmärk	Otsese maksuhalduse osakonna tegevuse integreerimine ITASi
216	C4.1R2 Riikliku lairibaühenduse pädevusameti (DMRIDP DEC) mõjuvõimu suurendamine	Eesmärk	Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõttu käsitlevate haldusaktide jõustumine
246a	C5.1R4 Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna haridusega	Siht	Klassiruumid on digiseadmetega varustatud
274	C6.1I3 Ehitushoonete ulatusliku energiakasutuse parandamise edendamine	Eesmärk	Toetuskava konkursikutse avaldamine
		Osamakse summa	92 274 759 eurot

1.7. Seitsmes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1	C1.1R1 Riiklik kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise keskus	Siht	Koostatud, auditeeritud ja vastastikused eksperdihinnangud kliiniliste protokollide kohta
25	C2.1I1 Edendada investeeringuid energiatõhususse VKEdesse ja mittetulundusühendustesse	Siht	Üksused (VKEd, mittetulundusühendused), kes on rakendanud energiatõhususe meetmeid

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
31a	C2.1I3 Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade ülemineku hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele	Siht	Kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringud, mis on parandanud nende energiatõhusust
33	C2.1I4 Soodustada süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamist ettevõtetes	Siht	Ettevõtjad, kes on välja töötanud oma kasvuhoonegaaside heite vähendamise tegevuskavad
39	C2.1I6 Taastuvenergia ja arukate võrkude katsetamise taristu ajakohastamine Küprose ülikoolis	Eesmärk	Nutivõrkude seadmete tarnimine, edukas paigaldamine ja vastuvõtmine
41	C2.1I7 Aruka mõõtmistaristu (täiustatud mõõtmistaristu) jaotusvõrguettevõtja masspaigaldamine ja käitamine	Siht	Arukate arvestite tarnimine ja paigaldamine
54	C2.2R2 Tagada koostalitlusvõimelise ja tõhusa elektrisõidukite laadimistaristu ja tõhusa elektrisõidukite laadimisturu õigusraamistik.	Eesmärk	Elektrisõidukite laadimispunkte käsitlevate õigusaktide jõustumine
60	C2.2I2 Elektritranspordi taristu loomine	Siht	Vähemalt 330 laadimispunkti paigaldamine tänu antud toetusele
62a	C2.2I3 Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Elektrisõidukite ja elektrijalgrataste ostmine antud toetuse tõttu
64	C2.2I3 Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Suure heitega sõidukite lammutamine antud toetuse tõttu
75	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsioonivõrgud	Siht	Vähemalt 200 kvaliteedi- ja rõhuanduri tarnimine ja paigaldamine
98	C3.1I6 Põllumajandustoodete tootmise ja kaubandusega tegelevate ettevõtete moderniseerimise ja digiteerimise kava	Siht	Toetused VKEdele, kes tegelevad põllumajandustoodetega kauplemise ja nende tootmisega
101a	C3.1I7 Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja/või energiatõhususe parandamise kava	Siht	Toetused suurettevõtjatele
107	C3.1I10 Turismitoodete rikastamine maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades	Eesmärk	Aphrodite rada
124	C3.2R3 Poliitika, millega edendatakse juurdepääsu riiklikult rahastatavale teadustaristule ja laboritele	Eesmärk	Teadusorganisatsioonide koostöö ettevõtete ja tütarettevõtetega
142	C3.3R5 Küprose börsi strateegiline investor	Eesmärk	Küprose börsil kontrolliva osaluse ostmiseks strateegilise investori valimine

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
159	C3.4R2 Paindlikku töökorraldust avalikus sektoris reguleerima	Eesmärk	Paindliku töökorralduse rakendamine
170	C3.4R6 Kohalike omavalitsuste uus õigusraamistik ja asjakohased toetusmeetmed	Siht	Suutlikkuse suurendamises osalevate kohalike omavalitsuste töötajate arv
174	C3.4I4 E-süsteemi tõhustamine ehituslubade väljastamiseks	Eesmärk	Hippodamose planeerimis-, kontrolli- ja projektijuhtimise funktsioonide tõhustamine
177	C3.4I6 Nikosia kesklinna regenereerimine ja taaselustamine	Siht	Ruumide renoveerimine ja ümberehitamine tudengikorteriteks
198	C3.5R4 Uus õigusraamistik ning andmevahetus- ja krediidiinfobüroo süsteem	Eesmärk	Ajakohastatud digitaalne andmevahetussüsteem ja krediidiinfobüroo
200	C3.5R5 Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks	Eesmärk	Tegevuskava vastutuse järelevalve registri väljatöötamiseks
210	C3.5R10 Agressiivse maksuplaneerimise käsitlemine	Eesmärk	Seaduse jõustumine agressiivse maksuplaneerimise vastu võitlemiseks madala maksumääraga jurisdiktsioonidele tehtavate maksete kaudu
215	C4.1R1 Anda volitused riiklikule reguleerivale asutusele (OCECPR)	Eesmärk	Lairibaühenduse ja taristu kaardistamise veebiportaal on toimiv ja sihtrühmadele juurdepääsetav.
218	C4.1I1 Väga suure läbilaskevõimega võrkude laiendamine alateenindatud piirkondades	Siht	Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtu laiendamine puuduliku ühendusega piirkondades
227	C4.2R2 Uue pilvandmetöötluspoliitika määratlemine ja rakendamine seoses valitsuse IT-süsteemide ja teenustega	Eesmärk	Valitsuse pilv (G-pilv) toimib
234	C4.2I1 Digiteerimine eri keskvalitsusministeeriumides – Teenused	Siht	Mitme keskvalitsuse ministeeriumi ja osakonna digitaalse ajakohastamise edendamine
237	C4.2I2 Küprose sadamaameti digiteerimine	Siht	Küprose sadamaameti digitaalse ajakohastamise edendamine
239a	C5.1R1 Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)	Eesmärk	Riikliku tegevuskava põhimeetmete rakendamine
247	C5.1R4 Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna haridusega	Siht	Õppekavade muutmine ja õppematerjalide koostamine digioskuste ja STEM-metoodika jaoks

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
253	C5.1I2 Oskused, ümberõpe ja oskuste täiendamine	Siht	Koolituse korraldamine vähemalt 11 500 osalejale
258	C5.2I1 Tööministeeriumi ja riiklike tööturuasutuste tõhususe parandamine ning noorte toetamise tugevdamine	Siht	Lõpuleviidud ja täielikult toimivate platvormide rakendamine
261	C5.2I2 Multifunktsionaalsete keskuste ja lastehoiukeskuste loomine	Eesmärk	Alusharidust ja lapsehoidu käsitleva riikliku strateegia ning sellega kaasneva ministrite nõukogu tegevuskava vastuvõtmine
262	C5.2I2 Multifunktsionaalsete keskuste ja lastehoiukeskuste loomine	Siht	Toetus, mida antakse vähemalt kümnele kohalikule omavalitsusele/valitsusvälisele organisatsioonile multifunktsionaalsete keskuste või lastekeskuste loomiseks või tugevdamiseks
264	C5.2I3 Kodustruktuuride loomine laste, käitumishäiretega noorukite, puudega inimeste ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste jaoks (LTC)	Siht	Laste või puuetega inimeste vajadustele vastavad hooned ning laste, käitumishäiretega noorukite ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste kodude toetamine (lepingute/rahastamislepingute sõlmimine)
267	C5.2I4 Lastekeskused omavalitsustes	Siht	Vähemalt nelja lastekeskuse ehitamine
31b	C6.1I2 Laiendatud meede: Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt	Siht	Primaarenergia tarbimise vähenemine tänu kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringutele, mis parandavad nende energiatõhusust
62b	C6.1I4 Laiendatud meede: Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Elektrisõidukite ja elektrijalgrataste ostmine seoses toetusega
101b	C6.1I5 Laiendatud meede: Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja energiatõhususe parandamise kava	Siht	Toetused suurettevõtjatele
276	C6.1I7 Temaatilised teadusuuringud ettevõtetes energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste valdkonnas	Eesmärk	Toetuslepingute allkirjastamine kogu eelarve jaoks
		Osamakse summa	168 174 305 eurot

1.8. Kaheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
6	C1.1I1 Uued rajatised Küprose verevarude loomiseks ja uusima tehnoloogiaga kaasnevate seadmete hankimiseks	Eesmärk	Uued vereteenistusasutused, sealhulgas kõik seadmed, on täielikult töökorras
11	C1.1I4 Avalik-õiguslike ja erahaiglate akrediteerimine	Siht	Akrediteeringuga seotud kulusid katvast kavast kasu saanud tervishoiuasutused
14	C1.1I6 Üldiste piiriüleste e-tervishoiuteenuste kasutuselevõtt Küprosel	Eesmärk	Piiriülese tervishoiuandmete vahetuse täielik toimimine
66	C2.3R1 Veevarude majandamise reform	Eesmärk	Veevarude majandamise tegevuskava vastuvõtmine
69b	C2.3I2 Veepuhastusjaamad: ajakohastamine vee kvaliteedi parandamiseks	Eesmärk	Viie WTP kloorimise taristu asendamise tööde lõpuleviimine
81	C2.3I6 Suurendada Nikosia ja Larnaca piirkondade veega kindlustatust	Siht	Kolme klaasvooderdusega terasmahuti ja 1 betooniveemahuti ehituse lõpuleviimine
84	C2.3I8 Mereökosüsteemi kaitsmine naftareostusest tulenevate ohtude eest	Eesmärk	Tarnimine, kvaliteedikontroll, et kontrollida nende töö tõhusust ning kolme laeva ja kahe õhust pritsimise süsteemi vastuvõtmist
94	C3.1I2 Küprose traditsiooniliste toodete isotoopandmebaasi täiustamine.	Siht	Süsteemiga ühendatud kohalikud traditsioonilised toiduained/joogid
111	C3.1R5 Keskvalitsuse ja kohaliku omavalitsuse vahelise koordineerimisasutuse loomine	Eesmärk	Keskvalitsuse ja kohalike omavalitsuste vahelist koordineerimist käsitlevad õigusaktid
161	C3.4R3 Võtta kasutusele uus raamistik avaliku sektori vabade töökohtade täitmise hindamis- ja valikuprotsessi jaoks ning uued eeskirjad töötajate tulemuslikkuse hindamiseks.	Eesmärk	Uus raamistik tulemuslikkuse hindamiseks ja vabade töökohtade täitmiseks avalikus teenistuses.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
165	C3.4I2 Õigusloomeprotsessi digiteerimine	Eesmärk	Küprose õigusaktide ettevalmistamise platvormi rakendamine
184	C3.4R9 Kohtute digiüleminek	Eesmärk	Digitaalne helisalvestis kohtumenetluses
202	C3.5R6 Maksejõuetusraamistiku tugevdamine ja tugevdamine	Eesmärk	Kõigi maksejõuetuse osakonna jaoks välja töötatud digitaalsete süsteemide toimimine
204	C3.5R8 Kindlustus- ja pensionifondide järelevalve tõhustamine	Siht	Ametipensionihüvitiste registri (RORBF) ja kindlustusseltside kontrolliteenistuse (ICCS) inimressursside tugevdamine
221	C4.1I2 Hoone kaablite tõhustamine, et need oleksid gigabiti-valmis, ja ühenduvuse kasutuselevõtu edendamine	Siht	Hoonesisese gigabitivalmidusega kaablite paigaldamise lõpuleviimine
		Osamakse summa	80 846 787 eurot

1.9. Üheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2a	C1.1R1 Riiklik kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise keskus	Siht	Koostatud, auditeeritud ja vastastikused eksperdihinnangud kliiniliste protokollide kohta
2b	C1.1R1 Riiklik kliiniliste tõendite ja kvaliteedi parandamise keskus	Eesmärk	IT-süsteemi, sealhulgas e-õppe platvormi arendamine on lõpule viidud ja süsteem toimib
4	C1.1R2 Seireplatvormi „Antibiootikumide tarvitamine ja tervishoid haiglates – kaasnevad infektsioonid“ kavandamine	Eesmärk	Elektrooniline platvorm, sealhulgas seiresüsteem, on täielikult töökorras
8	C1.1I2 Küpros Innovatiivne rahvatervise info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) süsteem	Siht	Kontrollkeskused sisestavad andmeid gripi kontrollseiresüsteemi moodulisse

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
10	C1.1I3 Meditsiiniseadmete ostmine/asendamine haiglates	Siht	Finantstoetuse kavast kasu saanud tervishoiuasutused
15	C1.1I7 Üldsuse hoiatamise süsteem hädaabioperatsioonide toetamiseks SMSi kaudu	Eesmärk	Äsja loodud üldsuse hoiatamise süsteem ja selle järelevalvesüsteem on täielikult toimivad
26	C2.1I1 Edendada investeeringuid energiatõhususse VKEdesse ja mittetulundusühendustesse	Siht	Üksused (VKEd, mittetulundusühendused), kes on rakendanud energiatõhususe meetmeid
37	C2.1I5 Üldkasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamine	Siht	Päikesepaneelide paigaldamise lõpuleviimine veepumbajaamades ja tuletõrjejaamades
44	C2.1I8 Kasvuhoonegaaside heitkoguste seire ja vähendamine põllumajanduses	Siht	Põllumajanduse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine
46	C2.1I9 Metsatulekahjude vastane kaitse	Eesmärk	Tuletõrjelennukite, -sõidukite ja -seadmete tarnimine
53	C2.2R1 Aruka transpordisüsteemi loomine digitaalset kaksiktehnoloogiat kasutades	Siht	Kokku 300 sensori tarnimine ja paigaldamine
56	C2.2R3 Kõrvaldada järk-järgult kasutuselt kõige saastavamad sõidukid, eriti saastatud linnapiirkondades	Eesmärk	Vähemalt kahe saastavate sõidukite väljajätmisele suunatud meetme rakendamine
70	C2.3I2 Veepuhastusjaamad: ajakohastamine vee kvaliteedi parandamiseks	Siht	Asprokremmose veepuhastusjaama laiendustööde ja automatiseerimissüsteemi lõpuleviimine
77b	C2.3I5 Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed	Eesmärk	Kuivendusvõrgu ehitustööde lõpuleviimine ning tänavate ja kõnniteede rekonstrueerimine Nikosia piirkondades
79	C2.3I5 Üleujutusvastased ja veekogumismeetmed	Eesmärk	Livadia üleujutuskanali ehitustööde lõpuleviimine
108	C3.1I10 Turismitoodete rikastamine maa-, mägi- ja äärepoolsetes piirkondades	Siht	Toetused ettevõtetele ja kohalikele kogukonnanõukogudele, et edendada mikro- ja väikeettevõtteid loome- ja tootmissektoris, nagu kunstnikud, käsitöö ja traditsioonilised tooted

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
115	C3.1I12 Jäätmekäitlus teel ringmajandusele	Siht	Keskkonnahoidlike kioskite paigaldamise ja töölerakendamise lõpuleviimine
126	C3.2I1 Luua teadmussiirde keskbüroo (KTO) ja käitada seda	Siht	Suletud toimikud, mis tõendavad asjakohaste teadmussiirdeteenuste osutamist
137	C3.3R2 Kiirtegevuse aktiveerimise mehhanismi tõhustamine	Siht	Sellise platvormi loomine, kus investorid saavad jälgida oma veebirakendust ja suhelda pädevate asutustega ning hinnata investeerimistaotlusi platvormi kaudu
138	C3.3R3 Äriühinguõiguse ajakohastamine	Eesmärk	Seaduseelnõu esitamine parlamendile heakskiitmiseks, äriühinguõiguse ümberkorraldamine
141	C3.3R4 Riikliku tugiameti kavandamine ja loomine	Eesmärk	Küprose riikliku tugiameti tegevuse alustamine
157	C3.4R1 Suurendada haldussuutlikkust ja parandada avaliku halduse toimimist, et parandada poliitika kujundamist ja rakendamist	Eesmärk	Riiklike haldusorganite personaliküsimuste tõhusat juhtimist käsitleva tegevuskava rakendamine
162	C3.4R4 Tugevdada haldussuutlikkust ja läbipaistvust riigihangete professionaliseerimise ja selle protsessi edasise digitaliseerimise kaudu	Eesmärk	Uus integreeritud e-riigihangete süsteem
166	C3.4I2 Õigusloomeprotsessi digiteerimine	Eesmärk	Seaduste ja määruste digiteerimine; uue platvormi eeskirjad
168	C3.4I3 Majanduspoliitika modelleerimise keskus	Siht	Väljatöötatud mõjuhindamismudelite ja andmeanalüüsivahendite arv
172	C3.4R7 Linnamaakorraldus	Siht	Linnaplaneerimise üldkavade arv
185	C3.4I7 Kohtunike koolitus	Siht	Kohtunike koolitus
213	C3.5I2 Tolli- ja elektroonilise maksesüsteemi ajakohastamine	Siht	Liidu tolliseadustikuga ette nähtud infosüsteemide kasutuselevõtmine
219	C4.1I1 Väga suure läbilaskevõimega võrkude laiendamine alateenindatud piirkondades	Siht	Väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtu lõpuleviimine puuduliku ühendusega piirkondades

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
228	C4.2R2 Uue pilvandmetöötluspoliitika määratlemine ja rakendamine seoses valitsuse IT-süsteemide ja teenustega	Siht	Valitsuse pilv (G-pilv) kahes andmekeskuses toimib ja pakub pilveteenuseid
230	C4.2R3 Politseimenetluste digitaliseerimine Digipolis	Siht	Kodanikud kasutavad Digipoli
235	C4.2I1 Digiteerimine eri keskvalitsusministeeriumides – Teenused	Siht	Mitme keskvalitsuse ministeeriumi ja osakonna digitaalse ajakohastamise lõpuleviimine
238	C4.2I2 Küprose sadamaameti digiteerimine	Siht	Küprose sadamaameti digitaalse ajakohastamise lõpuleviimine
240	C5.1R1 Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)	Siht	Gümnaasiumiõpetajate koolitamine
242	C5.1R2 Uus õpetajate ja koolide hindamissüsteem	Siht	Õpetajate koolitamine
250	C5.1R5 E-oskuste tegevuskava – erimeetmete rakendamine	Eesmärk	E-oskuste tegevuskava põhimeetmete rakendamine
254	C5.1I2 Oskused, ümberõpe ja oskuste täiendamine	Siht	Koolituse korraldamine vähemalt 25 600 osalejale
256	C5.2R2 Paindlik töökorraldus kaugtöö vormis	Siht	Toetus vähemalt 400 kaugtöötajale
259	C5.2I1 Tööministeeriumi ja riiklike tööturuasutuste tõhususe parandamine ning noorte toetamise tugevdamine	Siht	Tööandjatele antav toetus vähemalt 600 mittetöötava ja mitteõppiva noore (NEET-noored) töölevõtmiseks
269	C5.2I5 Kahe näidiserikooli ehitamine	Eesmärk	Apostolos Loukase ja Punase Risti erikooli ehituse lõpuleviimine
272	C6.1R1 Aktiivsete klientide, taastuvenergia tarbijate, kodanike energiakogukondade, taastuvenergiakogukondade ja nõudlusele reageerimise reguleerimine ja hõlbustamine elektriturul ühise esindatuse kaudu	Eesmärk	Taastuvenergia direktiivi (EL) 2018/2001 kohaselt loodud ühtse kontaktpunkti pädevuse laiendamine, et see toimiks ka kontaktpunktina taastuvenergiakogukondade ja kodanike kogukondade, aktiivsete klientide ja omatarbeks toodetud taastuvenergia tarbijate jaoks
274	C6.1R2 Reguleeriva raamistiku loomine elektrisõidukite laadimispunktide ühendamiseks jaotusvõrguga	Eesmärk	Regulatiivne otsus/otsused elektrisõidukite laadimispunktide ühendamiseks jaotusvõrguga

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
		Osamakse summa	60 135 712 eurot

1.10. Kümnes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
12	C1.1I4 Avalik-õiguslike ja erahaiglate akrediteerimine	Siht	Akrediteeringuga seotud kulusid katvast kavast kasu saanud tervishoiuasutused
20	C2.1R1 Roheline maksustamine	Eesmärk	Mõju hindamise aruanne, milles mõõdetakse reformi mõju keskkonnale ja majandusele
29a	C2.1I2 Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades	Siht	Elamud ja vähekaitstud elektritarbijatega leibkonnad (sealhulgas puuetega inimesed), kes on parandanud oma energiatõhusust
32a	C2.1I3 Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade ülemineku hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele	Siht	Kohalike omavalitsuste investeeringud, mis on parandanud nende energiatõhusust
32c	C2.1I3 Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt ning kohalike kogukondade ülemineku hõlbustamine kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele	Siht	Toetuskava jätkusuutlike investeeringute toetamiseks kliimamuutustega kohanemiseks kohalikes (ühenduse)nõukogudes
42	C2.1I7 Aruka mõõtmistaristu (täiustatud mõõtmistaristu) jaotusvõrguettevõtja masspaigaldamine ja käitamine	Siht	Arukate arvestite tarnimine ja paigaldamine
47	C2.1I9 Metsatulekahjude vastane kaitse	Eesmärk	Teenuste osutamine
58	C2.2I1 Säästva linnalise liikumiskeskkonna projektide ja juurdepääsetavust parandavate meetmete rakendamine	Siht	Vähemalt 52 km säästvate transporditeede ehitustööde lõpuleviimine
59	C2.2I1 Säästva linnalise liikumiskeskkonna projektide ja juurdepääsetavust parandavate meetmete rakendamine	Siht	Vähemalt 644 säästva transpordiga seotud abirajatise ehitustööde lõpuleviimine
61	C2.2I2 Elektritranspordi taristu loomine	Siht	Vähemalt 1 200 laadimispunkti paigaldamine tänu antud toetusele
63a	C2.2I3 Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Elektrisõidukite ja elektrijalgrataste ostmine antud toetuse tõttu

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
65	C2.2I3 Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Suure heitega sõidukite lammutamine antud toetuse tõttu
68	C2.3I1 Choirokitia-Famagusta konveieri asendamine	Siht	20 km kogupikkusega uue torujuhtme paigaldamine
73	C2.3I3 Veearendusosakonna infrastruktuuri integreeritud seire- ja kontrollijuhtimissüsteem	Eesmärk	Täielikult toimiva integreeritud seire- ja kontrollisüsteemi lõpuleviimine
74b	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsioonivõrgud	Siht	Biogaasiüksuse tarnimine ja paigaldamine Larnaca reoveepuhastisse
76a	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsioonivõrgud	Siht	Vähemalt 100 000 nutiarvesti paigaldamine ja käitamine
76b	C2.3I4 Arukad vee- ja kanalisatsioonivõrgud	Siht	Digiühenduse otsuste tugivahendi ja andmepanga arendamine Larnacas ning kohandatud tarkvaralahenduse kavandamine Limassolis
88	C3.1R2 Digiplatvorm kaubanduse ja teabe sümmeetria parandamiseks värskete toodete tarneahelas	Eesmärk	Platvorm tehingute registreerimiseks kohalikul värskete toodete turul
90	C3.1R3 Küprose lamba- ja kitsepopulatsiooni geneetiline parandamine	Siht	Täiustatud registreerimis- ja genoomihindamismenetluste vastuvõtmine ning parimate tulemustega loomade valimine
99	C3.1I6 Põllumajandustoodete tootmise ja kaubandusega tegelevate ettevõtete moderniseerimise ja digiteerimise kava	Siht	Toetused VKEdele, kes tegelevad põllumajandustoodetega kauplemise ja nende tootmisega
102a	C3.1I7 Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja/või energiatõhususe parandamise kava	Siht	Toetused suurettevõtjatele
104a	C3.1I8 Turismisektori lisandväärtuse suurendamine rõhuasetusega maa-, mägi- ja äärepoolsetel aladel	Siht	Toetus hotellidele turismisektori edendamiseks
104b	C3.1I8 Turismisektori lisandväärtuse suurendamine rõhuasetusega maa-, mägi- ja äärepoolsetel aladel	Siht	Toetused meditsiiniturismi edendamiseks
106	C3.1I9 Ringmajanduse edendamine hotellides	Siht	Ringmajanduse juhendamissüsteem
110	C3.1R4 Ringmajanduse edendamine tööstuses	Siht	Finantsabi VKEdele, kes lähevad üle ringluspõhisele tegevusmudelile

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
121	C3.2R1 Riiklikud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni poliitikavahendid	Eesmärk	Teadusuuringute ja innovatsiooni strateegia tegevuskava lõpuleviimine
129	C3.2I2 Innovatsiooni rahastamise programmid idufirmadele, innovatiivsetele ettevõtetele ja VKEdele	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse teadus- ja innovatsioonitegevusi
131a	C3.2I3 Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni rahastamisprogramm rohelisele majandusele üleminekuks	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse rohepöördega seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse toetustest;
133	C3.2I4 Rahastavad organisatsioonid, kes tegelevad teadus- ja arendustegevusega kahesuguse kasutusega tehnoloogiate valdkonnas	Siht	Salastatud laborite arendamise rahastamine
139	C3.3R3 Äriühinguõiguse ajakohastamine	Eesmärk	Äriühinguseaduse jõustumine
148	C3.3I4 Ettevõtete digitaalse ajakohastamise kava	Siht	VKEd, keda toetatakse pärast maksetaotluste esitamist.
152	C3.3I6 Riigi rahastatud aktsiafond	Siht	Fondi kaudu toetatavad investeerimisobjektid
176	C3.4I5 Arukad linnad	Siht	Arukate linnade algatuse raames välja töötatud mobiilirakenduste arendamine ja nutiandurite kasutuselevõtt arukate linnade algatuse raames
178	C3.4I6 Nikosia kesklinna regenereerimine ja taaselustamine	Siht	Ruumide renoveerimine ja ümberehitamine tudengikorteriteks
179	C3.4I6 Nikosia kesklinna regenereerimine ja taaselustamine	Eesmärk	Faneromeni kooli renoveerimine
182	C3.4R8 Õigusemõistmise tõhusus	Siht	Kohtuasjade ja edasikaebuste kuhjumise edasine vähendamine
211	C3.5R10 Agressiivse maksuplaneerimise käsitlemine	Eesmärk	Selliste seadusandlike muudatuste jõustumine, milles käsitletakse agressiivse maksuplaneerimisega seotud meetmete tõhususe sõltumatu hindamise tulemusi
226	C4.2R1 Digiteenuste tehas	Siht	Vähemalt 70 varasema mittedigitaalse teenuse veebipõhine osutamine üldsusele digiteenuste tehase kaudu
239b	C5.1R1 Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)	Siht	Töökohapõhise varitegevuse programmi lõpuleviimine

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
239c	C5.1R1 Oskuste nõudlusele mittevastavuse vähendamine hariduse ja tööturu vahel (kesk- ja kõrgharidus)	Siht	Varustatud ja ajakohastatud laborid
244	C5.1R3 Tasuta kohustusliku koolieelse hariduse järkjärguline laiendamine alates nelja-aastaseks saamisest	Siht	4 kuni 4-aastased ja 8 kuu vanused lapsed, kes on registreeritud avalikes lasteaedades, kogukonnas või eraviisilistes lasteaedades
245	C5.1R3 Tasuta kohustusliku koolieelse hariduse järkjärguline laiendamine alates nelja-aastaseks saamisest	Siht	Vähemalt 675 uut kohta avalikes lasteaedades. Ministrite nõukogu võtab vastu tegevuskava, milles kirjeldatakse kavasid avalike lasteaedade mahu järkjärguliseks suurendamiseks ja nende kahe toetuskava järkjärguliseks vähendamiseks seaduse jõustumisest kuni kohustusliku vanuse vähendamise lõpuleviimiseni.
246b	C5.1R4 Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna haridusega	Siht	Õpilaste digiseadmete ostmise osaline hüvitamine
248	C5.1R4 Kooliüksuste digiüleminek eesmärgiga parandada digioskusi ja oskusi, mis on seotud loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna haridusega	Siht	Täiendusõppest ja -õppest kasu saavad õpetajad; kutsealane areng
252	C5.1I1 Ühe näidistehnilise kooli ehitamine	Eesmärk	Ühe tehnikakooli ehitamise lõpuleviimine
260	C5.2I1 Tööministeeriumi ja riiklike tööturuasutuste tõhususe parandamine ning noorte toetamise tugevdamine	Siht	Mittetöötavate ja mitteõppivate noorte juhendamine ja karjäärinõustamine
263	C5.2I2 Multifunktsionaalsete keskuste ja lastehoiukeskuste loomine	Siht	Toetus, mida antakse vähemalt 27 kohalikule omavalitsusele/valitsusvälisele organisatsioonile multifunktsionaalsete keskuste või lastekeskuste loomiseks või tugevdamiseks
265	C5.2I3 Kodustruktuuride loomine laste, käitumishäiretega noorukite, puudega inimeste ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste jaoks (LTC)	Siht	Laste või puudega inimeste vajadustele vastavad hooned ning lastekodude, käitumishäiretega noorukite ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste toetamine

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
29b	C6.1I2 Laiendatud meede: Taastuvate energiaallikate ja individuaalsete energiatõhususe meetmete edendamine eluruumides ning energiaostuvõimetuse vastu võitlemine vähekaitstud elektritarbijatega leibkondades	Siht	Elamud ja vähekaitstud elektritarbijatega leibkonnad, kes on parandanud oma energiatõhusust
32b	C6.1I2 Laiendatud meede: Taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiasäästu soodustamine kohalike/laiemate avaliku sektori asutuste poolt	Siht	Primaarenergia tarbimise vähenemine tänu kohalike ja laiemate avaliku sektori asutuste tehtud investeeringutele, mis parandavad nende energiatõhusust
275	C6.1I3 Ehitushoonete ulatusliku energiakasutuse parandamise edendamine	Siht	Kodumajapidamised, kes renoveerivad energiat, parandades nende energiatõhusust
63b	C6.1I4 Laiendatud meede: Edendada elektrisõidukite laialdast kasutamist	Siht	Elektrisõidukite ja elektrijalgrataste ostmine seoses toetusega
102b	C6.1I5 Laiendatud meede: Küprose suurettevõtete konkurentsivõime ja energiatõhususe parandamise kava	Siht	Toetused suurettevõtjatele
131b	C6.1I6 Laiendatud meede: Temaatiline rohepööret käsitlev teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogramm	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse rohepöördega seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse toetustest;
277	C6.1I7 Temaatilised teadusuuringud ettevõtetes energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste valdkonnas	Siht	Organisatsioonid, keda toetatakse toetustega energia tootmise, salvestamise, ülekandmise ja jaotamise lahenduste teadus- ja innovatsioonitegevuseks
		Osamakse summa	102 121 941 eurot

2. Laen

Artikli 3 lõikes 2 osutatud osamaksed korraldatakse järgmiselt.

2.1. Esimene osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
16	C1.1R3 Tervishoiuteenuste osutamise ja hüvitamise raamistiku järkjärguline nihutamine väärtuspõhistele mudelitele.	Eesmärk	Esmatasandi arstiabi ja statsionaarse ravi puhul kajastatav väärtusepõhine hüvitamine
49	C2.1I11 Energiasüsteemide eraldatuse lõpetamine – ühist huvi pakkuv projekt „EuroAsia Interconnector“	Eesmärk	HVDC konverterijaama ehitustööde alustamine Kofinous ja maismaataristu ehitamine Küprosel
91	C3.1I1 Merevesiviljeluse ülesehitamine	Eesmärk	Koostööl põhineva merevesiviljeluse ülesehitamine
270	C5.2R1 Sotsiaalkindlustussüsteemi reform ja sotsiaalkindlustusteenuste ümberkorraldamine	Eesmärk	Muudetud sotsiaalkindlustusseaduse jõustumine
		Osamakse summa	57 471 264 eurot

2.2. Teine osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
17	C1.1I5 Küprose riiklike haiglate tugevdamine, ajakohastamine ja parendamine	Siht	Täiustatud, ehitatud ja/või ajakohastatud riiklikud haiglad
153	C3.3I1 Äriühingute ja intellektuaalomandi registriosakonna integreeritud infosüsteem	Eesmärk	Süsteemi riist- ja tarkvara installeerimine ning võrkude loomine on lõpule viidud
		Osamakse summa	44 951 264 eurot

2.3. Kolmas osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
50	C2.1I11 Energiasüsteemide eraldatuse lõpetamine – ühist huvi pakkuv projekt „EuroAsia Interconnector“	Eesmärk	Konverterjaama ehituse lõpuleviimine
116a	C3.1I11 Küprose roheliste punktide võrgustiku täiustamine ja laiendamine ning kogumispunktide ja ringlussevõtukeskuste võrgustiku loomine	Siht	Nelja rohelise punkti ehitamise, laiendamise ja töölerakendamise lõpuleviimine
		Osamakse summa	37 294 483 eurot

2.4. Neljas osamakse (laenutoetus):

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
18	C1.1I5 Küprose riiklike haiglate tugevdamine, ajakohastamine ja parendamine	Siht	Täiustatud, ehitatud ja/või ajakohastatud riiklikud haiglad
51	C2.1I11 Energiasüsteemide eraldatuse lõpetamine – ühist huvi pakkuv projekt „EuroAsia Interconnector“	Eesmärk	Küprose ja Kreeta (Kreeka) vahelise elektrivõrkude ühenduse valmis ja täielikult toimiv rajatis
92	C3.1I1 Merevesiviljeluse ülesehitamine	Eesmärk	Toimiv merevesiviljeluse koostöötaristu
116b	C3.1I11 Küprose roheliste punktide võrgustiku täiustamine ja laiendamine ning kogumispunktide ja ringlussevõtukeskuste võrgustiku loomine	Eesmärk	Kogumispunktide ja ringlussevõtu nurkade võrgustiku ehitamise, laiendamise ja käitamise lõpuleviimine
117	C3.1I11 Küprose roheliste punktide võrgustiku täiustamine ja laiendamine ning kogumispunktide ja ringlussevõtukeskuste võrgustiku loomine	Siht	14 rohelise punkti ehitamise, laiendamise ja käitamise lõpuleviimine
154	C3.3I1 Äriühingute ja intellektuaalomandi registriosakonna integreeritud infosüsteem	Siht	Töötajate koolitus
190	C3.4I9 Era- ja avaliku sektori sertifitseerimise abikava vastavalt standardile ISO 37001 (Anti i Bribery)	Siht	ISO 37001 altkäemaksuvastased süsteemid

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
271	C5.2R1 Sotsiaalkindlustussüsteemi reform ja sotsiaalkindlustusteenuste ümberkorraldamine	Eesmärk	Integreeritud sotsiaalkindlustusinfosüsteemi (sh maksete moodul, hüvitiste haldamise moodul, andmeanalüüs ja koostalitlusvõime muude süsteemidega) lõpuleviimine ja kasutuselevõtmine.
		Osamakse summa	60 602 989 eurot

3. JAGU: TÄIENDAV KORD

1. Taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord

Küprose taaste- ja vastupidavuskava järelevalve ja rakendamine on sätestatud ministrite nõukogu 14. mai 2021. aasta otsuses, millega kava heaks kiideti. See toimub vastavalt järgmisele korrale:

- Järelevalvekomitee, mida juhib majanduskasvu peadirektoraadi peadirektor, rahandusministeerium ja kus osalevad kavaga seotud ministeeriumide ja aseministeeriumide peadirektorid, vastutab rakendamise edenemise, probleemide lahendamise ja riskidele reageerimise eest kõrgeimal tehnilisel tasandil. Komitee tuleb kokku vähemalt enne määruses (EL) 2021/241 sätestatud maksetaotluste ja eduaruannete esitamist komisjonile. Ta võib tugineda koordineeriva asutuse aruandlusele ja muule toetusele.

- Koordineeriv asutus, mis on majanduskasvu peadirektoraadi taaste ja vastupidavuse direktoraat, vastutab taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise eest operatiivtasandil. Konkreetselt vastutab koordineeriv asutus kava meetmete eesmärkide ja sihtide saavutamise seire, kontrollimise ja tõendamise eest ning tagab kogu määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktis d kirjeldatud teabe õigeaegse esitamise. Järelevalveülesannete täitmisel abistavad koordineerivat asutust kaks spetsialiseerunud järelevalveasutust, mis on määratud kava erimeetmete jaoks.

- Küprose Vabariigi rahandusministeeriumi kontrolli ja sertifitseerimise direktoraadiks olev riiklik kontrolli- ja auditeerimiskoordinaator vastutab koordineeriva asutuse toetamise eest kõikide sidusrühmade, sealhulgas rakendusasutuste teostatava järelevalve kontrollimisel kooskõlas kava juhtimis- ja kontrollisüsteemiga ning riiklike ja ELi õigusaktidega. Sellega seoses jälgib ta ka järelauditite tulemuste seisu, toimides vahendusasutusena Küprose Vabariigi koordineeriva asutuse ja siseauditi talituse ning Küprose Vabariigi riigikontrolli (edaspidi koos „auditeerimisasutused“) vahel. Riiklik kontrolli- ja auditeerimiskoordinaator ei ole kaasatud auditite kavandamisse ja teostamisse, mis on auditeerimisasutuste ainupädevuses. Ta haldab ja töötleb kogu määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktis d kirjeldatud teavet, mille on kogunud rakendusasutused. Sellega seoses vastutab ta tõsiste rikkumiste, st pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide käsitlemise järelevalve eest ning tagab topeltrahastamise vältimise rakendusasutuste esitatud teavet kontrollides.

- Rakendusasutustel lasub esmavastutus huvide konfliktide, korruptsiooni ja pettuste ennetamise, avastamise, nendest teatamise ja nende kõrvaldamise ning topeltrahastamise vältimise eest. Selleks teostavad nad oma vastutusalasse kuuluvate meetmete füüsiliste ja finantsaspektide esmatasandi kontrolle ning ajakohastavad korrapäraselt koordineerivat asutust ja vajaduse korral spetsialiseeritud järelevalveasutusi seoses nende vastutusalasse kuuluvate meetmete eesmärkide ja sihtide saavutamisel tehtud edusammudega ning esitavad kõik vajalikud tõendavad dokumendid.

- Küprose Vabariigi siseauditi talitus vastutab asjakohase valimi koostamise meetodi abil järelauditite läbiviimise eest mis tahes keskvalitsuse asutuses, sealhulgas kava

eesmärkide ja sihtide saavutamise auditeerimise eest. Küprose Vabariigi riigikontroll vastutab riigi eelarvest rahastatavate projektide finants-, tulemus- ja vastavusauditite tegemise eest tagantjärele (ja mõnel juhul reaalajas) asjakohase valimimeetodiga, mis on kooskõlas kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvahelise organisatsiooni (INTOSAI) standarditega. Tagatakse, et valitud valim sisaldab tingimata piisavat hulka taaste- ja vastupidavuskava kaudu rakendatud meetmeid.

- Euroopa Komisjonile esitatavaid maksetaotlusi koostab koordineeriv asutus. Koordineerivat asutust toetab riiklik kontrolli- ja auditikoordinaatori, kes aitab koguda kokku auditeerimisasutuste (sealhulgas siseauditi talituse ja auditibüroo) läbiviidud auditimenetluste tulemused ning kõik tõsiste eeskirjade eiramiste juhtumid, sealhulgas pettusejuhtumid või pettusekahtlused, korruptsioon ja huvide konfliktid, mida kajastatakse maksetaotlustele lisatavas auditite kokkuvõttes.

2. Komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord

Majanduskasvu peadirektoraadi taaste ja vastupidavuse direktoraat kasutab kava rakendamiseks spetsiaalset järelevalveinfosüsteemi. Selle põhifunktsioonid või nõutavate funktsioonidega tingimuslik hoidlasüsteem võetakse vastavalt auditiaruandele kasutusele 31. märtsiks 2022. Seoses nõutavate funktsioonidega salvestab ja säilitab hoidlasüsteem esimese maksetaotlusega asjakohased andmed, mis on seotud taaste- ja vastupidavuskava rakendamisega, eelkõige eesmärkide ja sihtide saavutamisega, ning andmed lõppsaajate, töövõtjate, alltöövõtjate ja tegelike tulusaajate kohta kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktiga d ning punktidega i–iii.

Kooskõlas määruse (EL) nr 2021/241 artikli 24 lõikega 2 esitab Küpros pärast käesoleva lisa 1. jaos esitatud asjakohaste kokkulepitud eesmärkide ja sihtide saavutamist komisjonile rahalise toetuse ja laenu väljamaksmiseks asjakohaselt põhjendatud taotluse. Küpros tagab, et komisjonil on taotluse korral täielik juurdepääs asjaomastele alusandmetele, mis toetavad maksetaotluse nõuetekohast põhjendust, nii maksetaotluse hindamiseks vastavalt määruse (EL) nr 2021/241 artikli 24 lõikele 3 kui ka auditeerimise ja kontrolli eesmärgil.